

Journal

2025

Ročník XI., číslo 1

socioterapie

MEDZINÁRODNÁ
SOCIÁLNA PRÁCA

Vydavateľ: Inštitút edukológie a sociálnej práce, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra č. 1, 080 78 Prešov, <https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/ieasppff/journal-socioterapie/>

Šéfredaktorka: prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA

Zástupkyňa šéfredaktorky: doc. Mgr. Michaela SKYBA, PhD.

Redakčná rada a recenzenti/ky: prof. PhDr. Kvetoslava REPKOVÁ, CSc., IVPR v Bratislave a FF PU v Prešove; prof. PhDr. PaedDr. Lenka PASTERÁKOVÁ, PhD., MBA, FHPV PU v Prešove; prof. J. Jay MILLER, Ph.D, MSW, CSW., College of Social Work, University of Kentucky; prof. PhDr. Mgr. Jana LEVICKÁ, PhD., UCM v Trnave; prof. PhDr. Eva MYDLÍKOVÁ, PhD., FZaSP TU v Trnave; prof. PhDr. Jaroslav VETEŠKA, PhD., MBA, PF UK v Prahe; prof. Mgr. Kamil KARDIS, PhD., GTF PU v Prešove; prof. PhDr. Tomáš HANGONI, PhD., PBF PU v Prešove; prof. PaedDr. Ctibor HATÁR, PhD., PF UKF v Nitre; prof. PaedDr. ThDr. Monika ZAVIŠ, PhD., FiF, Univerzita Komenského v Bratislave; prof. PhDr. Petr JEMELKA, Dr., PF, Masarykova univerzita, Brno; prof. PhDr. Ladislav VASKA, PhD., PdF UK v Bratislave; dr hab. Marta UBERMAN, prof. UR, Rzeszów; dr hab. Monika PODKOWIŃSKA, prof. SGGW, Warszawa; Ks. dr hab. Janusz MIERZWA, prof. UPJP II, Krakow; dr hab. Leon SZOT, prof. UPJP II, Krakow; dr hab. Hubert JURJEWICZ, PAISR, New Jersey; dr hab. Małgorzata DUDA, prof. UPJP II, Krakow; Ks. prof. dr hab. Henryk SKOROWSKI, UKSW, Warszawa; dr hab. Joanna Mysona BYRSKA, prof. UPJP II, Krakow; dr hab. Beata SZLUS, prof. UR, Rzeszów; doc. PhDr. Alžbeta BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, PhD., PF UMB v Banskej Bystrici; doc. JUDr. Mgr. Dušan ŠLOSÁR, PhD., FF UPJŠ v Košiciach; doc. Mgr. Ing. Zuzana POKLEBBOVÁ, PhD., FF PU v Prešove;; Mgr. Zuzana TRUHLÁŘOVÁ, PhD., FF UHK v Hradci Králové; Rev. Krzysztof MASLOWSKI, S. D. T., Seton Hall University, New Jersey; Mr. Tshering DORJI, MSW, FHEA, Samtse College of Education, The Royal University of Bhutan.

Editori/ky: prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA; prof. Christos PANAGIOTOPOULOS, PhD.; doc. Ing. Mgr. Zuzana POKLEBBOVÁ, PhD.; doc. Mgr. Michaela SKYBA, PhD.

Technickí redaktori a grafické spracovanie: doc. Ing. Mgr. Zuzana POKLEBBOVÁ, PhD.; doc. Mgr. Michaela SKYBA, PhD.; doc. Ing. Peter GALLO, PhD.

Afiliácia: Časopis bol publikovaný ako výstup projektov VEGA č. 1/0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojennej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce* a KEGA 034PU-4/2025 *Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II.*

Periodicita: 2x ročne

Titulka: doc. Ing. Mgr. Zuzana POKLEBBOVÁ, PhD.

ISSN 2453-7543

OBSAH

EDITORIÁL	6
-----------	---

VEDECKÉ STATE

Kvetoslava REPKOVÁ <i>Humanitárna pomoc osobám so zdravotným postihnutím z Ukrajiny – metodologické otázky a praktické skúsenosti</i>	8
Winnie RUGUTT <i>Domestic Social Discontent and Global Image: The Fragile Balance of Political Leadership - A Case Study of Kenya under President Dr. William Ruto</i>	15
Ema CHOUTKOVÁ, Martina KÁŠOVÁ <i>The LGBTI+ community and a fraction of its image in Slovak and German socio-political discourse</i>	30
Joland BERENDS <i>International Social Work: Think Global. Act Local. Be Social.</i>	42
Michaela SKYBA <i>Medzigeneračná solidarita - výzva pre (medzi)národnú sociálnu prácu</i>	50
Amelyn LARO <i>Reshaping Social Work Education Through A Modular Approach</i>	61
Zuzana POKLEMBOVÁ <i>Ciele trvalo udržateľného rozvoja ako súčasť vzdelávania v sociálnej práci</i>	74
Kvetoslava REPKOVÁ <i>Medzinárodná sociálna práca a medzinárodná sociálna politika. Môže byť sociálna práca „ne-medzinárodná?“</i>	82

RECENZIE

Mary POWELL a Linda RIGGIS MAYFIELD <i>Burnout in social work field education</i>	88
---	----

HRICOVÁ, Alena, David URBAN a Stanislav ONDRÁŠEK et al. <i>Sociální práce. Současné trendy</i>	90
--	----

Henri BERGSON <i>Trvání a současnost: o Einsteinově teorii relativity</i>	92
---	----

SPRÁVY Z PODUJATÍ

Zuzana POKLEMBOVÁ <i>Zasadnutie Výkonnej rady Medzinárodnej asociácie škôl sociálnej práce (International Association of Schools of Social Work)</i>	94
--	----

Beáta BALOGOVÁ, Michaela SKYBA <i>Konferencia ku projektu Kega Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce</i>	95
--	----

Zuzana POKLEMBOVÁ, Beáta BALOGOVÁ <i>Akademická výmena skúseností v USA</i>	97
---	----

Michaela SKYBA <i>Zapojili sme sa do osláv Svetového dňa sociálnej práce 2025</i>	98
---	----

Zuzana POKLEMBOVÁ <i>Medzigeneračné aktivity ku Svetovému dňu sociálnej práce</i>	101
---	-----

Kvetoslava REPKOVÁ <i>Výskum k dopadom aktívneho dobrovoľníctva na život starších ľudí bol úspešne ukončený</i>	103
---	-----

Lívia PASTRNÁKOVÁ <i>Úspechy študentov Prešovskej školy sociálnej práce na Celoslovenskom kole ŠVOČ 2025 v Ružomberku</i>	105
---	-----

Iveta BENDULOVÁ, Veronika KMETÓNY GAZDOVÁ <i>Medzinárodná sociálna práca vo vedeckom diskurze: Prešov hostil významných hostí</i>	107
---	-----

Michaela SKYBA, Beáta BALOGOVÁ <i>Zúčastnili sme sa mobility na Maldivskej národnej univerzite v Malé</i>	110
---	-----

EDITORIÁL

Europe has been facing many consecutive challenges in the past almost years. An unexpected “roller coaster” of crises such as financial crisis that lead to understaffing of social services, health crisis of COVID-19 which in conjunction with the previous crisis impacted the social and economic locals, nationals and global systems and nowadays we all experience war conflicts close to *Europe* and its aftermaths.

Result of all the above crises and challenges that are caused due to the unpreparedness of the welfare state to respond timely is the increasing rates of psychosocial phenomena in *Europe*. Indicative examples are a) lack of resilience amongst families and young people, b) social exclusion of migrants and people with different identities (i.e. gender, ethnic) to the dominant identity and c) lack of democratic values amongst people and professionals too. It is therefore imperative to understand that all these challenges can also become opportunities for social workers, mainly teachers and trainers, in order to prepare students and future professionals face current difficulties.

Evidence across *Europe* indicate the need for reforming SWE curriculums not to a major depth but to an extent that will bring into the academic discussion amongst students and teacher, topics such as radicalisation, extremism and mental health across life span. Practitioners were not ready to face all these numbers of people who fled their homes being forced due to political, religious or ethnic vies and beliefs. Problems such as prejudices amongst practitioners, lack of intercultural skills, lack of skills related to trauma and forced migration (Käkelä 2019), are some of the issues we come across the past few years either through research evidence or based on supervisor-supervisee relationship.

It is of utmost importance to understand the relationship between practice, research and teaching. Social Work Curriculums should reflect the reality out in the field thus future social workers will be prepared to work efficiently with vulnerable groups (Yu 2016). Lessons learnt from our day-to-day practice should be demonstrated in SWE curriculums as to offer the opportunity to students to relate with reality (Panagiotopoulos et al. 2024). Academic curriculums should teach students current concepts and theories however should also work on current issues that are contemporary and they need to know up to what extent are capable of working with different groups of people in different settings and contexts. Personal and professional development should be linked and impact one to each other.

Nowadays social work practice is becoming inextricably linked to contemporary phenomena thus a well structured SWE curriculum will prepare skilful practitioners to deal with the most emerging phenomena.

In the third decade of the 21st century, social work, reflecting on its century of scientific and research development, is once again returning to the principle of internationality. Especially in connection with the migration waves that involve all world powers, which have been faced with a serious solution to international results in improving the lives of the world's population.

To determine the extent to which social work has succeeded in expanding knowledge and supporting communication in the field of social development, social security and social services is the task of the monothematic issue of our journal. In this scientific context, it focuses mainly on international topics in the field of therapeutic interventions and the protection of human rights. Contributors present theoretical or empirical studies, as well as examples of good practice, within the framework of scientific and professional discussion. Kvetoslava Repková addresses methodological issues and practical experiences with humanitarian assistance to persons with disabilities from *Ukraine*. Winnie Rugutt examines the impact of growing public dissatisfaction with economic policies, governance and human rights on national cohesion and the image of *Kenya* in the international context. Ema Choutková and Martina Kášová point out the interdisciplinary sociolinguistic connection of topics related to the LGBTI+ community and its image in the field of *Slovak* and *German* socio-political discourse. Jolanda Berends addresses the history of international social work and the internationalization of social work curricula, emphasizing the importance of sharing

local practices of social workers. Michaela Skyba analyzes the importance of social work in supporting intergenerational solidarity by reflecting on the socio-political and educational framework influencing the performance of social workers and the quality of their preparation for practice. Amelyn Laro pays attention to the transformation of social work education through a modular approach. Zuzana Poklembová presents a subjective assessment of the order of importance of individual sustainable development goals through research findings. At the end of the issue of the *Journal of Socioterapy* dedicated to international social work, Kvetoslava Repková asks and simultaneously answers the question of whether social work can be non-international if its practice is significantly determined by socio-political frameworks. The scientific dimension is richly complemented by presentations of activities that verify the validity of theoretical and scientific research.

Beáta Balogová, Christos Panagiotopoulos, Zuzana Poklembová, Michaela Skyba
(editors of the issue)

HUMANITÁRNA POMOC OSOBÁM SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM Z UKRAJINY – METODOLOGICKÉ OTÁZKY A PRAKTICKÉ SKÚSENOSTI

Humanitarian Support to Persons with Disabilities from Ukraine – Methodological Issues and Practical Experiences

Kvetoslava REPKOVÁ

ABSTRAKT

V rámci humanitárnej pomoci poskytovanej odídencom z *Ukrajiny* v kontexte vojnového konfliktu posudzujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny od januára 2023 závažnosť ich zdravotného postihnutia za účelom poskytovania osobitnej dotácie. Realizovali sme rozhovory so zástupcami troch úradov za účelom analyzovať túto posudkovú skúsenosť, aké výzvy prináša pre sociálnu prácu a plánovanú reformu posudkových činností od septembra 2025.

Kľúčové slová: Posudková činnosť. Odídeni z Ukrajiny. Závažné zdravotné postihnutie. Dotácia.

ABSTRACT

In the context of humanitarian support provided to refugees from *Ukraine* in the context of the war conflict, from January 2023, the Labour, social affairs and family offices assess the severity of their disability for the purpose of providing a specific subsidy. We conducted interviews with representatives of the three offices in order to analyze their assessment experience, what challenges this poses for social work and the planned assessment reform from September 2025.

Key words: Assessment. Refugees from Ukraine. Severe disability. Subsidy.

ÚVOD

Záujem o výskum zameraný na otázky migrácie osôb z *Ukrajiny* na *Slovensko*, a to, aké odborné výzvy to prináša pre sociálnu prácu (Payne 2023), má v tematickom portfóliu výskumnej činnosti Inštitútu edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty *Prešovskej univerzity v Prešove* (ďalej len „IESP“) svoju tradíciu (Balogová 2024). V rámci aktuálneho sociálno-politického a bezpečnostného kontextu má IESP v rámci projektu VEGA¹ ambíciu prispieť k identifikácii možností sociálnej práce posudzovať náročnú životnú situáciu osôb z *Ukrajiny* za účelom poskytovania zodpovedajúcej podpory a pomoci smerom k

ich integrácii v novom životnom priestore. V jednotlivých fázach vedecko-výskumného projektu sa plánuje skúmať aj rozličné úlohy špecializovanej štátnej správy (úradov práce, sociálnych vecí a rodiny; ďalej len „úrady“) v tejto oblasti, vrátane pôsobnosti posudzovať od januára 2023 u migrujúcich osôb ich funkčný stav za účelom poskytovania **opakovanej dotácie na podporu humanitárnej pomoci osobe so závažným zdravotným postihnutím** (ďalej len „dotácia“).

Predstavíme legislatívny a metodologický rámec predmetnej formy humanitárnej pomoci a skúsenosti vybraných úradov s jej

¹ VEGA č. 1/0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojenej*

s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce.

poskytovaním, a to aj v kontexte *reformy posudkových činností*, ktorá bola v národných podmienkach prijatá koncom novembra 2024 a bude sa implementovať od septembra 2025 (MPSVR SR, 2024 [cit. 2024-12-11]).

1 Legislatívny a metodologický rámec dotačnej schémy

V štúdii sa nebudeme podrobnejšie venovať východiskovým terminologickým otázkam súvisiacim so sociálnou posudkovou činnosťou, nakoľko sme im venovali intenzívnu pozornosť v predchádzajúcom období. Sumárne len zrekapitulujeme, že **sociálna posudková činnosť** sa v rámci *individuálnej/prípadovej sociálnej práce* orientuje na systémové vzťahy človeka – v – prostredí ako základu pre účely primeranej sociálnej intervencie (bližšie pozri Repková 2020).

Individuálne posudzovanie sa vykonáva aj pre potreby predmetnej dotácie, pričom jeho podmienky sú právne regulované ustanovením §3n a súvisiacej prílohy *nariadenia vlády SR č. 131/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny* (2022, [cit. 2024-12-10]). V nariadení sa uvádza, že:

- dotácia sa poskytuje osobám s osobitnou ochranou, ktorými sú osoby z *Ukrajiny* v súvislosti s vojnovým konfliktom;
- podmienkou je posúdenie závažnosti ich zdravotného postihnutia v súlade s prílohou nariadenia;
- v prípade, že miera závažnosti dosahuje 40-59%, dotácia sa poskytuje vo výške 300€ mesačne; v prípade že je to 60% a viac, dotácia predstavuje sumu 508€ mesačne;
- od januára 2023 majú pôsobnosť posudzovať a určovať mieru závažnosti zdravotného postihnutia

úradu, pričom môžu prešetrovať sociálne pomery žiadateľa/žiadateľky o dotáciu a overovať pravdivosť tvrdení uvedených v žiadosti o jej poskytnutie.

Pre účely posudzovania závažnosti zdravotného postihnutia sa využíva 12-položková verzia posudkovej metodiky Svetovej zdravotníckej organizácie **WHODAS 2.0** (*WHO Disability Assessment Schedule 2012*, [cit. 2024-12-10]). Metodika sa zaraďuje do skupiny *kontextuálne orientovaných posudkových metodík* (Waddington, Priestley a Sainsbury 2018) určených na meranie funkčných kapacít (schopností) človeka vo vymedzených životných oblastiach (pohyblivosť, porozumenie a komunikácia, starostlivosť o seba, vzťahy s ľuďmi, aktivity v domácnosti, práca alebo školské aktivity/ak je to relevantné, spoločenské aktivity). Skúma sa schopnosť osoby vykonávať tieto činnosti bez ťažkostí, resp. s ťažkosťami a na základe bodovania prevedeného do percentuálneho vyjadrenia sa stanovuje miera závažnosti zdravotného postihnutia a následná výška dotácie.

Posudzovanie závažnosti zdravotného postihnutia spravidla vykonávajú terénni sociálni pracovníci a pracovníčky úradov (spočiatku za intenzívnej spolupráce s tlmočníkmi a tlmočnicami úradov) a na základe ich terénnych zistení sa poskytujú dotácie tým osobám, ktoré splnili nariadením ustanovené právne podmienky.

2 Vybrané štatistiky

V tabuľke č. 1 sú uvedené vybrané dáta, ktoré nám na základe vyžiadania sprístupnilo *Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny*. Z prehľadu dát je zrejmé, že:

- počet poberateľov a poberateľiek dotácie je *v roku 2024 vyšší* ako v roku 2023, pričom najvýraznejšie sa zvýšil počet u osôb 60+ (569 v roku 2023 : 719 v roku 2024);
- celkovo bolo v oboch sledovaných rokoch viac osôb z *Ukrajiny* posúdených *v nižšom stupni*

závažnosti zdravotného postihnutia (v pomere cca 60% : 40%);

- vyskytovali sa rozdiely v stupni závažnosti *v závislosti od veku*: kým v det-skom veku (do 17 rokov) šlo primárne o osoby výrazne častejšie so závažnejším stupňom (cca 20% : 80%), u dospelých a starších osôb to bolo naopak – výrazne čas-tejšie s menej závažným stupňom zdravotného postihnutia (cca 70-80% : 30-20%).

Tab. č. 1: Poberatelia a poberateľky huma-nitárnej dotácie podľa veku a stupňa závaž-nosti zdravotného postihnutia (v rokoch 2023-2024)

	Počet		
	celkovo	40-59%	60% a viac
2023	1451	58,5%	41,5%
0-17 rokov	337	16,9%	83,1%
18-59 rokov	545	77,6%	22,4%
60 a viac rokov	569	64,5%	35,5%
2024	1665	63,6%	36,4%
0-17 rokov	333	23,4%	76,6%
18-59 rokov	613	77,8%	22,2%
60 a viac rokov	719	70,1%	29,9%

Zdroj: vlastné spracovanie na základe podkladov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

3 Kvalitatívna sonda

S cieľom mapovania skúseností vybraných úradov s posudzovaním stupňa závažnosti zdravotného postihnutia ako formy realizácie sociálnej práce vykonávanej v rámci humanitárnej pomoci osobám z Ukrajiny sme v decembri 2024 realizovali kvalitatívnu výskumnú sondu. Pre jej účely sme využili metódu *pološtruktúrovaného rozhovoru s expertom*. Táto, v kombinácii so *štúdiom dokumentov (nariadenia vlády SR č. 131/2022 Z. z.; webovej stránky MPSVR SR)*, ponúka možnosti hlbšie sa vnoriť a pochopiť spôsob, akým realizujú vybrané úrady od začiatku roka 2023 svoju novú kompetenciu a aké výzvy to prináša pre sociálnu prácu vykonávanú v ich pôsobnosti. Rozhovory boli zamerané na personálne a manažérske otázky (personálne zabezpečenie

posudzovania), procesné as-pekty (príprava, vykonávanie návštev v domácnostiach posudzovaných osôb a vy-hodnocovanie zistení), získavanie spätnej väzby k posudkovému procesu a jeho vý-sledkom či na využiteľnosť tejto skúsenosti pre budúci výkon reformovanej posudkovej činnosti od septembra 2025.

V prvej polovici decembra 2024 prebehli cez MS Teams tri rozhovory, konkrétne s vedúcimi zamestnankyňami a vedúcim zamestnancom oddelení peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností úradov v Michalovciach (ďalej „R1“), *Hu-mennom* (ďalej „R2“) a v *Čadci* (ďalej „R3“). Rozhovory trvali 40-78 minút. Pri výbere úradov a interviewovaných osôb sme aplikovali kombináciu týchto kritérií:

- východný región, ktorého okresy čelia dôsledkom odídeneckej krízy najintenzívnejšie;
- lektorská prepojenosť s reformou posudkovej činnosti a metodikou WHODAS 2.0, na ktorej bude od septembra 2025 postavený výkon posudkovej činnosti na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu a sociálnych služieb podmienených odkázanosťou.

R1-R3 boli pred realizáciou rozho-voru oboznámení s jeho cieľmi a kontextom, poskytli informovaný súhlas k účasti na roz-hovore, k jeho nahrávaniu následnému spracovaniu na vedecko-výskumné účely.

4 Vybrané výskumné zistenia

S ohľadom na limitovaný rozsah štúdie sa sústredíme najmä na tie zistenia, ktoré sa týkajú *procesných aspektov* posudkovej činnosti ako jadra úloh sociálnych pracovníčok a pracovníkov (ďalej len „SP“) pri výkone tejto osobitnej pôsobnosti úradov.

4.1 Na kontext zameraná posudková činnosť

Posudková činnosť ako špecializovaný odbor sociálnej práce je viazaná na individualizovaný životný kontext posudzovanej osoby. Aj keď majú SP možnosť získať

základné informácie o situácii žiadateľov a žiadateľiek o dotáciu už počas prvotného stretnutia na úrade pri podávaní žiadosti, ku skutočnej posudkovej práci dochádza až v ich domácnostiach (v prípade úradu v Humennom aj v *Azylovom tábore v Humennom*) cieleným dopytovaním posudzovaných osôb, prípadne členov a členiek ich rodín. Dopytovanie je štruktúrované podľa záväzných otázok WHODAS dotazníka, spravidla bez akýchkoľvek predchádzajúcich medicínskych podkladov.

Reakcie SP na nové povinnosti boli od počiatku rôzne: niektoré sa bránili, brali to „ako prácu navyše“, zároveň, cítili veľkú zodpovednosť sprevádzanú neistotou, „ako to robiť“. Vybrané výroky: „*Kolegyňa nedokázala pochopiť, ako to mô-že ona sama šetriť, keď nemá nejaký podklad, nejaké medicínske nálezy, keď vychádza len z toho, čo vidí v domácnosti*“ (R1). „... určite s tým mala spočiatku problémy, či to zvládne – určiť tie percentá podľa toho dotazníka, ktorý je veľmi stručný ... a kedy percentá bežne určuje lekár“ (R2). „*Zodpovednosť za priebeh a výsledky posudzovania bola intenzívne pociťovaná aj z dôvodu, že nemali k dispozícii zdravotnú dokumentáciu za účelom objektivizácie uvádzaného stavu*“ (R3).

V rámci stratégie prekonávania počiatočného strachu a rešpektu, stanovovania nejakých pravidiel, ako je to vhodné robiť, sa prvých posudzovaní v domácnostiach zúčastňovali spolu s terénnymi pracovníčkami a tlmočníčkami aj R1-R3. Spoliehali na tiež na predchádzajúcu skúsenosť SP s terénnou prácou či s posudkovou činnosťou a teda na ich schopnosť odhadnúť, čo je primerané. R3 vyzdvihla aj skutočnosť, že SP, ktoré posudzujú, prešli v rokoch 2022-2023 špecializačným vzdelávaním a WHODAS metodika im preto nebola úplne neznáma.

4.2 Podobnosti a rozdielnosti v posudkovej činnosti

Zaujímalo nás, ako vidia R1-R3 podobnosti a rozdielnosti v posudkovej činnosti vykonávanej bežne na úradoch v rámci kompenzačnej pomoci osobám s ťažkým zdravotným postihnutím a tej, ktorá sa vy-

konáva pre účely humanitárnej pomoci odídencom z *Ukrajiny*. Podľa R1 a R2 je podstata rovnaká – pomôcť posudzovaným osobám identifikovať (pomenovať), čo je v ich živote dôležité a v čom by potrebovali pomoc. Dokonca, aj formy vyjadrovania nespokojnosti sú podobné. R2 v tejto súvislosti tlmočila skúsenosti terénnej SP: „*U ukrajinských žiadateľov neupozorňovala na nič iné, čo by nezažila aj so slovenskými žiadateľmi ... keď nebola priznaná dotácia, prišli na úrad. Ako naši ľudia, keď sú nespokojní: prídu, sťažujú sa*“ (R2). R1-R3 sa nezávisle na sebe zhodli, že posudzovanie zdravotného postihnutia a jeho dôsledkov pre život človeka je vždy veľmi náročné. Podľa R3 je to však v prípade posudzovania osôb z *Ukrajiny* ešte náročnejšie: „... keďže sú odlúčení od svojej rodiny a krajiny ... Samotné vyplnenie dotazníka by sme boli stihli aj za pol hodiny, ale oni sa väčšinou rozhovorili, rozplakali ... tak to trvalo niekedy aj hodinu 20 [minút; poznámka autorky]“ (R3).

Podľa R1 a R2 spočíva rozdielnosť v jednoduchosti spolupráce s posudzovanou osobou v rámci celkového procesu o poskytnutie dotácie: podanie žiadosti – posúdenie v domácnosti – oznámenie o výsledku posúdenia – vyplácanie dotácie (ak sú splnené podmienky). Jednoduchší postup je však mincou s dvomi stranami: „*Je to nastavené tak, aby pomoc bola rýchla a čo najadresnejšia, lebo humanitárna pomoc musí byť poskytnutá hneď, teraz, operatívne ... ale je to tak trocha na vode a závisí od osobnosti toho, kto posudzuje, lebo v jeho kompetencii a rukách je ten výsledok. Musíme sa spoliehať na to, že sú to ľudia, ktorí majú pochopenie, sú empatickí, nie sú zatŕažení nejakou osobnou animozitou voči Ukrajincom ...*“ (R1). „*Veľa sa o tom rozprávalo - pomáhať, ne-pomáhať? Slováci majú na to rôzne názory. Ale keď sme si predstavili týchto ľudí, ako sú vyňatí zo svojich prirodzených domovov takýmto ťažkým spôsobom, tak jednoducho, ak vieme pomôcť, prečo by sme nepomohli ...*“ (R2).

4.3 Limity posudkovej činnosti

Jednoduchosť pravidiel ustanovených pre celý proces síce napokon zmiernila obavy SP zapojených úradov z nadmerného zaťaženia dodatočnou posudkovou prácou. Priviedla ich však k poznaniu, že takto nastavené postupy majú svoje ľudsko-právne limity a neumožňujú plnohodnotný výkon kontextovo orientovanej posudkovej praxe. Keďže nie je vykonávaná v režime zákona o správnom konaní, posudzované osoby sa voči jej výsledkom *nemôžu odvolať* a vyjadriť tak svoju nespokojnosť.

R1-R3 sa nezávisle na sebe zhodli, že by bolo vhodnejšie upraviť právny režim poskytovania sociálnej pomoci odídencom z Ukrajiny so zdravotným postihnutím tak, aby sa stali riadnymi účastníkmi konania o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu (napr. v rámci azylového režimu). Posudková činnosť a poskytnuté formy pomoci by tak mohli byť komplexnejšie, lepšie zodpovedajúce ich potrebám a teda aj spravodlivejšie. Uvádzali, že niektorí žiadatelia a žiadateľky prichádzali na úrad práve s očakávaním takejto komplexnej pomoci z titulu zdravotného postihnutia. Boli ale aj takí, „*ktorí to len prišli skúsiť*“. Aj preto významná časť žiadostí o dotáciu bola na základe výsledkov posúdenia napokon zamietnutá.

Súčasťou zjednodušeného režimu poskytovania humanitárnej pomoci odídencom so zdravotným postihnutím je aj to, že sa v rámci nej *nevykonáva kontrolná činnosť* na zisťovanie efektívnosti poskytnutej pomoci. Podľa R1 a R2: „*Toto posudzovanie je také nechcené dieťa, že musíme to robiť a sme radi, keď to máme posúdené ... a som rád, keď je to posúdené dobre. A potom sa už tomu nevenuje nijaká zvláštna pozornosť*“ (R1). „*... ale keby boli nejaké tie mantinely, možno by to bolo lepšie, spravodlivejšie ... neviem ...*“ (R2). Kontrolnú činnosť vykonávajú dávkoví alebo terénni pracovníci a pracovníčky len za účelom zistiť, či sa osoba, ktorej sa poskytuje dotácia, zdržiava na pôvodnom mieste a na území *Slovenska*, a teda, či trvajú podmienky na jej výplatu.

5 Sumarizácia a výzvy pre sociálnu prácu

Sprostredkovali sme hlavné zistenia o skúsenostiach vybraných úradov s realizáciou posudkovej činnosti zameranej na pomoc odídencom z *Ukrajiny* so závažným zdravotným postihnutím. Zistenia indikujú, že aj keď ide o kontextuálne nastavené posudzovanie, vykonávaná posudková činnosť nie je natoľko komplexná, aby zodpovedala *kaskádovému prístupu*, ktorý sa prevažne realizuje pre účely národnej kompenzačnej politiky (por. Repková 2024). Ak má však slúžiť predovšetkým na humanitárne účely, kedy má ísť o pomoc veľmi operatívnu, „tu a teraz“, potom možno využívaný *trampolínový prístup* k posudzovaniu potreby pomoci považovať za opodstatnený (por. Repková, ibid).

Aj keď išlo len o kvalitatívnu výskumnú sondu, nezávisle formulované vyjadrenia R1-R3 nás posmeľujú k formulácii určitých predbežných **implikácií a výziev pre sociálnu prácu**. Predovšetkým ide o potrebu *zvyšovať pripravenosť SP pracovať v kontexte superdiverzity* spojenej s objavovaním sa nových druhov rizík a existenciálnych ohrození, vrátane migrácie ľudí v kontexte vojnových konfliktov (por. Julkunen, Ruch a Nurmi 2023; Payne 2023).

So superdiverzitou súvisí ďalšia odborná výzva, a tou je *schopnosť pracovať a eticky sa rozhodovať aj v neistých podmienkach* (por. §4 *Etického kódexu výkonu sociálnej práce v SR* 2024), kedy niektoré koordináty pre posudkovú prácu nemusia byť dopredu jednoznačne zrejmé (napr. od počiatku určenie pravidla, kedy si môže posudzovaná osoba požiadať opätovne o posúdenie); alebo chýba komparatívna skúsenosť, o ktorú by bolo možné sa oprieť (napr. s metodikou WHODAS); či vyjadrenie iných odborníkov a odborníčok (napr. posudkových lekárov). Eticky náročné môže byť konanie SP vtedy, keď sa ich odborné úvahy a závery formulujú v atmosfére spochybňovania opodstatnenosti pomoci poskytovanej odídencom časťou verejnosti. V kontexte všetkých týchto neistôt sa prax výkonu sociálnej práce (aj) formou posudkovej činnosti vytvára „za behu“ a formujú ju samotní SP.

Na základe výsledkov sondy napokon zmienime potrebu *poskytovania supervízie a tréovania SP na spoluprácu a komunikáciu s ľuďmi v existenciálne náročných životných situáciách*, medzi ktoré bezpochyby patrí aj odtrhnutosť od vlastného domova a rodiny z dôvodu vojnového konfliktu. Podľa R3 by takáto komunikačná príprava mohla do budúcnosti prinášať prospech nielen v kontexte ukrajinskej krízy, ale aj v širšom kontexte práce s osobami migrujúcimi z dôvodu vojnového konfliktu či akéhokoľvek iného existenciálneho ohrozenia.

ZÁVER

Je potešiteľné, že s odstupom času videli interviewované osoby v pôvodne „vynútenej“ zodpovednosti posudzovania závažného zdravotného postihnutia odídencov z Ukrajiny aj zdroj benefitov, najmä v kontexte pripravovanej posudkovej reformy od septembra 2025. R2 dokonca uviedla, že niektoré princípy z tejto skúsenosti premietajú do svojej bežnej posudkovej práce už v súčasnosti: „... *momentálne sme v takej situácii, že sa ešte predtým, ako sa to bude musieť, snažíme nabehnúť na to, že sociálnu posudkovú činnosť zaradujeme pred lekársku ... naj-skôr vykonávame terén, aby sme vedeli lekárom poskytnúť tie informácie, ktoré im chýbajú a ktoré nemajú v lekárskejších nále-zoch. A na tom stojí aj ukrajinské posudzovanie: že nie lekárske nálezy, ale najmä zis-tená sociálna situácia ...*“ (R2). Aj to je (môže byť) cesta k posilňovaniu odbornej pozície sociálnej práce pri zabezpečovaní komplexnej pomoci osobám so zdravotným postihnutím, bez ohľadu na to, kto sú a odkiaľ prichádzajú.

Zoznam bibliografických odkazov

- AMELINA, Anna, Thomas FAIST a Devrimsel D. NERGIZ, eds., 2013. *The Transnational Turn in Empirical Migration Research*. New York, London: Routledge. ISBN 978-0-415-65978-9.
- BALOGOVÁ, Beáta, 2024. Migrácia – implikácie pre sociálnu prácu. In: *Journal Socioterapie*. Roč. 10, č. 1, s. 8-18. [online]. [cit. 2024-12-10]. ISSN 2453-7543. Dostupné

z: https://www.unipo.sk/public/media/47875/VS_1.pdf

- ER. 2001. *SMERNICA RADY 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov* [online]. [cit. 2024-12-11]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0055>

Etický kódex výkonu sociálnej práce v Slovenskej republike 2024. Bratislava: Slovenská komora sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce [online]. [cit. 2024-12-11]. Dostupné z: https://socialnapraca.sk/wp-content/uploads/2024/12/Etický-kódex-výkonu-sociálnej-práce_2024_FINAL.pdf

JULKUNEN, Ilse, Gillian RUCH a Anna NURMI, 2023. Social work in a superdiverse society: an exploration of cooperation in professional practice. In: *European Journal of Social Work*. Vol. 26, no. 4, s. 612-625. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/13691457.2022.2066634?needAccess=true>

MPSVR SR, 2024. *Reforma posudkovej činnosti je schválená ústavnou väčšinou* [online]. [cit. 2024-12-11]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/informacie-media/aktuality/reforma-posudkovej-cinnosti-je-schvalena-ustavnou-vacsinou.html>

MPSVR SR, 2022. *Pomoc pre odídencov z Ukrajiny* [online]. [cit. 2024-12-11]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/informacie-odidencov-z-ukrajiny/informacie-odidencov-z-ukrajiny.html>

Nariadenie vlády SR č. 131/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v

súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny.

PAYNE, Malcolm, 2023. Critical Eco Practice: How Should It Develop in Social Work Practice Thinking? In: *ERIS Journal*, Roč. 23, č. 4, s. 4-17. ISSN 1805-885X (Online) Dostupné z: https://socialniprace.cz/wp-content/uploads/2023/08/SP4_2023-web-1-1.pdf

REP KOVÁ, Kvetoslava, 2024. *Sociálna posudková činnosť*. Bratislava: IVPR. [online]. [cit. 2024-12-16]. ISBN 978-80-7138-179-2. Dostupné z: <https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2024/11/SP%C4%8C-u%C4%8Debn%C3%BD-text-2024.pdf>

REP KOVÁ, Kvetoslava, 2020. Sociálna posudková činnosť v socioterapii – teoretické a legislatívne aspekty. In: *Journal Socioterapie*. Roč. 6, č. 1-2, s. 13-19. ISSN 2453-7543. Dostupné z: https://www.unipo.sk/public/media/42638/Repkov%C3%A1_2020_roc_6_c_1-2.pdf

WADDINGTON, Lisa, Mark PRIESTLEY a Roy SAINBURY, 2018. *Disability Assessment*

in European States. ANED Synthesis Report [online]. [2024-12-13]. Dostupné z: https://sid.usal.es/idos/F8/FDO27447/ANED_2017_18_Disability_assessment_synthesis_report.pdf

WHO, 2012. *WHO Disability Assessment Schedule 2.0 (WHODAS 2.0)* [online]. [cit. 2024-12-10]. Dostupné z: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health/who-disability-assessment-schedule>

Afiliácia

Príspevok vznikol s podporou projektu VEGA č. 1/ 0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojennej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce.*

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Kvetoslava REP KOVÁ, CSc.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

Ul. 17. novembra č. 1, 080 01 Prešov

Email: kvetoslava.repkova@unipo.sk

DOMESTIC SOCIAL DISCONTENT AND GLOBAL IMAGE: THE FRAGILE BALANCE OF POLITICAL LEADERSHIP – A CASE STUDY OF KENYA UNDER PRESIDENT DR. WILLIAM RUTO

Domáca sociálna nespokojnosť a globálny imidž: Krehká rovnováha politického vedenia – prípadová štúdia Kene za vlády prezidenta Dr. Williama Ruta

Winnie RUGUTT

ABSTRAKT

Medzinárodná reputácia štátu a jeho lídrov sa v globálnej diplomacii často považuje za kľúčovú, pretože poskytuje uistenie spojencom a otvára možnosti strategických partnerstiev. Aby si politickí lídri udržali pozitívny imidž a reputáciu na globálnej scéne, často si pestujú silné medzinárodné osobnosti, ktoré vyžarujú stabilitu a víziu. Táto práca skúma spoločensko-politické napätie, ktoré vzniká, keď vnútorné sociálne negatívne faktory – ako sú ekonomické problémy, zlyhania v oblasti správy vecí verejných a občianske nepokoje – protirečia globálnemu imidžu lídra. Na príklade Kene za prezidenta Dr. Williama Ruta analýza skúma, ako rastúca nespokojnosť verejnosti s hospodárskymi politikami, správou vecí verejných a ľudskými právami v rokoch 2022 až 2024 ovplyvnila národnú súdržnosť aj medzinárodné vnímanie krajiny. Na základe sekundárnych údajov práca situuje skúsenosti Kene v rámci širších debát o vzťahu medzi domácou legitimitou a medzinárodnou reputáciou. Výsledky tejto štúdie ukazujú, že v ranom období svojho prezidentovania sa Dr. William Ruto prezentoval ako prominentný panafrický líder – presadzoval dedolarizáciu, klimatickú spravodlivosť a oddĺženie. Jeho vedenie počas inauguračného summitu o klíme v Afrike a jeho zaradenie do zoznamu 100 najvplyvnejších ľudí roku 2024 časopisu *Time* zvýšilo jeho medzinárodný profil a vyvolalo značnú globálnu dôveru v jeho regionálne vedenie. Toto uznanie však bolo v ostrom kontraste s narastajúcimi domácimi výzvami vrátane rozsiahlej ekonomickej nespokojnosti a protestov. Keďže Keňa čelila intenzívnejšej kontrole zvnútra aj zvonku svojich hraníc, tento prípad zdôrazňuje neistotu globálneho vplyvu, ak nie je založený na domácej legitimitě. Štúdia zdôrazňuje zložitú interakciu medzi štátnou mocou, dôverou verejnosti a medzinárodným postavením a tvrdí, že narušenie vnútornej dôveryhodnosti môže v konečnom dôsledku poškodiť globálny imidž krajiny, čo vedie k zníženiu zahraničných investícií a oslabeniu podpory zo strany rozvojových partnerov.

Kľúčové slová: Medzinárodná reputácia. Politické vedenie. Domáca sociálna nespokojnosť. Keňa.

ABSTRACT

The international reputation of a state and its leaders is often considered vital in global diplomacy, offering reassurance to allies and opening avenues for strategic partnerships. To maintain a positive image and reputation in the global scene, political leaders frequently cultivate strong international personas that project stability and vision. This paper examines the sociopolitical tensions that emerge when domestic grievances - such as economic hardship, governance failures, and civil unrest - contradict a leader's global image. Using Kenya under President Dr. William Ruto as a case study, the analysis explores how rising public discontent over economic policies, governance, and human rights between 2022 and 2024 impacted both national cohesion and international perceptions of the country. Drawing on secondary data, the paper situates Kenya's experience within

broader debates on the relationship between domestic legitimacy and international reputation. The results of this study show that, in the early period of his presidency, Dr. William Ruto positioned himself as a prominent pan-African leader - championing de-dollarization, climate justice, and debt relief. His leadership during the inaugural Africa Climate Summit and his inclusion in *Time* Magazine's list of the 100 Most Influential People of 2024 elevated his international profile, generating considerable global trust in his regional leadership. However, this acclaim stood in stark contrast to mounting domestic challenges, including widespread economic discontent and protests. As Kenya faced intensifying scrutiny both from within and outside its borders, the case highlights the precariousness of global influence when not grounded in domestic legitimacy. The study underscores the complex interplay between state power, public trust, and international standing, and argues that erosion of internal credibility can ultimately damage a country's global image - leading to diminished foreign investment and weakened support from development partners.

Key words: International Reputation. Political Leadership. Domestic Social Discontent. Kenya.

Introduction

Despite growing recognition of the pivotal role that international reputation plays in enhancing a state's strategic influence and diplomatic leverage (Baser 2024; Crescenzi 2018; Goldfien et al. 2023), there remains a gap between how political leaders are perceived on the international stage and the complex realities they confront within their domestic environments. This paper defines international reputation as the comprehensive evaluation of the trustworthiness of a country's capabilities and intentions by other countries in the international community (Jiang 2022). Political leaders, especially in emerging economies, often invest heavily in crafting polished global personas that highlight visionary leadership, diplomatic engagement, and commitment to pressing global issues such as climate change, peacebuilding, and economic integration (Renshon et al. 2018). These international images are carefully curated to project resolve and reliability, thereby enhancing the state's reputation and bargaining power in global affairs (Goldfien et al. 2023). However, this external projection frequently contrasts sharply with persistent domestic challenges, including economic hardship, governance deficits, institutional weaknesses, and social unrest, which undermine the leaders' legitimacy and constrain their capacity to deliver on both

domestic and international promises (Brewster 2009).

This divergence between international reputation and domestic legitimacy raises pressing questions about the authenticity and credibility of global leadership that is not firmly rooted in broad-based domestic support. The literature suggests that reputations are dynamic and contingent, shaped not only by foreign policy actions but also by domestic political stability and leadership choices (Baser 2024; Crescenzi 2018; Goldfien et al. 2023). When domestic discontent and governance failures persist, they can erode the very foundation of a leader's international image, leading to reputational vulnerabilities which then affect a country's relationship with foreign development partners (Brewster 2009). Understanding this disconnect is therefore critical for comprehensively assessing how states build and maintain credible global reputations, and for evaluating the interplay between domestic politics and international perceptions in shaping effective and sustainable leadership on the world stage.

Kenya, a country located in the *East African region of the African continent*, offers a compelling case study of this tension. Upon assuming office in 2022, President Dr. William Ruto quickly positioned himself as a prominent advocate for African agency on

the global stage. He championed key international issues such as de-dollarizing global trade, advancing climate action, and reforming global governance structures, notably the *United Nations Security Council*. His leadership in convening the landmark *African Climate Summit in Nairobi* in September 2023 not only secured climate pledges exceeding \$23 billion but also spotlighted his commitment to addressing the structural economic constraints that limit Africa's climate ambitions (*African Development Bank* 2024). His Pan-Africanist advocacy - calling for debt relief and climate justice - resonated widely and reinforced his stature as a transformative continental leader. This culminated in his inclusion in Time Magazine's 2024 list of the 100 Most Influential People, further amplifying his international profile (J. Worland 2024).

Yet, Ruto's international acclaim coincided with intensifying domestic challenges. Soaring inflation, rising unemployment, and public disillusionment - exacerbated by the controversial 2024 Finance Bill proposing tax hikes on essential goods - ignited widespread protests, particularly among urban youth. Although the bill was eventually shelved, it revealed deep-seated frustrations about governance, economic exclusion, and policy insensitivity. These grievances were further inflamed by recurrent corruption scandals involving senior officials and eroding public confidence in the administration.

The widening gap between President Ruto's favorable international image and his declining credibility at home illustrates a key dilemma in modern political leadership: the challenge of balancing global recognition with domestic legitimacy. This tension raises important questions about how long a leader can sustain international influence without strong support from their own citizens. This article investigates the relationship between internal public dissatisfaction and the global perception of leadership, using Kenya under President Ruto as a case study. Based on secondary sources, the study explores how leaders manage the competing demands of projecting influence abroad while remaining ac-

countable at home. It places *Kenya's* experience from 2022 to 2024 within larger debates on the impact of internal governance issues on foreign relations, particularly with development partners, investors, international financial institutions, and broader people-to-people connections.

1 Domestic Social Discontent and its role on Global Reputation

The relationship between domestic social discontent and a country's international standing has become an increasingly relevant area of inquiry within international relations. Various scholars acknowledge that international reputation and the need to nature it exists in global interaction. Mark J. C. Crescenzi's main argument in *"Reputation and Learning in International Politics"* (2024) is that reputation plays a critical and systematic role in international politics by influencing how states perceive each other's actions, which in turn affects the likelihood of peace, development and prosperity of the state. Crescenzi emphasizes that state reputations are complex, multidimensional, and highly contextual, shaped both by a state's observable past behavior and by the unique perceptions of other states. A central tenet of Crescenzi's view is that reputation primarily signals a state's "competence" within specific political contexts (Crescenzi 2018).

Reputation of a state and of its leaders is often seen as a critical component in international relations for reassuring allies and forging new partnerships. Ekrem T. Baser's article, *"Reputations and Change in International Relations"* (2024), argues that a strong reputation can deter potential challengers and encourage partners to cooperate, while a damaged reputation constrains a state's influence and bargaining power. However, because a state's resolve is unobservable and can change, reputations are dynamic and subject to revision based on new information, making the management of global image an ongoing strategic necessity (Baser, 2024).

The domestic political decisions made by political actors within a state can either

bolster or harm a state's image abroad and thus its reputation. Rachel Brewster's article *"Unpacking the State's Reputation"* (2009) notes that global reputation of a state is deeply intertwined with its domestic political context, and that shifts in leadership or domestic priorities can significantly alter both the state's actual behavior and how that behaviour is perceived internationally (Brewster 2009). Brewster argues that the conventional approach, which treats the "state" as a single, rational actor whose reputation persists over time, is overly simplistic and potentially misleading. Instead, Brewster highlights that governments - composed of changing leaders and coalitions - equally play a part in influencing the outcome of the reputation of the state. These political actors often do not always fully internalize their actions and the reputational costs or benefits to the state as a whole. This is particularly true in systems where government turnover is frequent or leadership is unstable (Brewster 2009).

Recent literature in international relations has increasingly challenged the assumption that a state's global reputation is shaped exclusively by its foreign policy conduct and how the state relates with global actors. Goldfien et al. (2023) in the article *"The Domestic Sources of International Reputation"*, underscores the reputational significance of domestic choices. Building on theoretical and empirical arguments they contend that domestic political decisions - especially those involving high-stakes costs or salient national issues - can shape international perceptions of leadership with a state. The authors challenge the traditional view that leaders' international reputations are formed solely through their foreign policy behavior, especially in crises. Instead, they argue that leaders' domestic decisions - such as managing protests, staging coups, or pushing through contentious reforms - can be equally or even more influential in shaping international perceptions of their resolve and credibility. This insight expands the scope of reputation-building beyond the international arena to include domestic political actions (Goldfien et al. 2023).

A similar view is shared by Renshon et al. (2018) in *"Leader Influence and Reputation Formation in World Politics"*. The authors argue that a country's reputation is not solely state-based; rather, they are dynamic and contingent on who holds power domestically and how that power is exercised. Since leader-specific reputations depend on the leader's influence and actions, domestic political environments - where leaders operate and make decisions - are crucial in shaping their global image. Leaders facing domestic discontent or political instability may alter their behavior in ways that affect their international reputation. Through survey experiments involving hypothetical and realistic conflict scenarios (e.g., a U.S.-Iran crisis), the authors demonstrate that international observers update their beliefs about a country's resolve and trustworthiness based on both the country's past behaviour and the current leader's track record (Renshon et al. 2018).

Fangfei Jiang (2024) in *"Understanding International Credibility and Its Changes: Taking China as an Example"* agrees that a country's global trust and credibility depend on a multifaceted evaluation of its capabilities including both domestic and international factors. The author identifies five essential pillars for maintaining international credibility: hard power, governance and contractual capabilities, domestic government credibility and social cohesion, trustworthy foreign policies, and effective international communication. Using China as a case study the author notes that despite the country's rapid rise in credibility post-Cold War, its international trust was severely damaged after the 2008 financial crisis due to perceived governance failures and policy inconsistencies. The study underscores how reduced global trust, stemming from both domestic and foreign policy factors, can significantly impair a country's international standing, diplomatic influence, and ability to engage cooperatively on global issues (Jiang 2022).

Understanding the dynamics on the role of domestic factors in influencing international reputation is especially significant in the modern world where democratic institutions themselves are under strain. A study

by Brookings Institution's "*Democracy & Disorder*" project situates domestic unrest within broader geopolitical shifts, noting that internal disorder in democratic states has compromised the global credibility and moral authority to push for stronger democratic ideals (Jones & Tausig 2019). The study observes that rising domestic unrest in democratic states has become more frequent and intense, with direct consequences for international credibility.

As internal protests, populist challenges, and weakening institutions unfold, even traditionally stable democracies find their legitimacy questioned not just at home but abroad. These internal crises undercut the ability of states and their leaders to project moral authority or uphold democratic ideals in global forums and in other states. For example, the U.S. suffered a sharp global reputational blow after the Capitol riot in January 2021, with Pew Research showing a steep fall in international confidence in U.S. democracy—from 57% in 2020 to as low as 17% in some allied nations in 2021 (Schaeffer, 2021). Likewise, widespread unrest in countries like France and the UK over governance and economic reforms has cast doubt on their domestic stability and undermined their influence as global leaders. These examples illustrate how domestic turbulence can weaken the external standing of political leaders.

Low global reputation and diminished international trust can significantly impact a nation's economic, political, and social standing therefore having dire consequences on the citizens. A study by Canayaz et al. titled "*Country Reputation and Corporate Activity*" demonstrates that negative shifts in a nation's global reputation directly harm its economic interests through corporate performance. The authors establish a causal link between damaged country reputation and persistent reductions in foreign-market sales for firms originating from that nation abroad. These effects are amplified when firms' branding closely aligns with their home country identity and when media coverage intensifies, confirming that reputational spillover extends beyond immediate political

consequences to erode internationally corporate value, profitability, and growth of companies originating from that country (Canayaz & Darendeli 2024).

This position is shared by Adina Săniuță (2025) in "*The Impact of a Country's Reputation in The Economic Development of a Nation*". The author argues that a country's global reputation and the level of trust it commands internationally are critical intangible assets that directly influence its economic competitiveness, foreign investment inflows, and export performance. It highlights that low global trust increases transaction costs, deters investors, and undermines the country's ability to effectively participate in global value chains. The study emphasizes that reputation is multidimensional, encompassing competence, likability, and trust, and that countries suffering from diminished international trust face challenges not only economically but also in governance and diplomatic relations. Such deficits erode social cohesion domestically and weaken the global image, limiting a country's capacity to mobilize resources globally (Săniuță 2025).

Together, the literature reviewed in this paper demonstrate the intricate interdependence between domestic social discontent and international reputation. They provide a theoretical and empirical foundation for analysing how leaders are judged globally not only by their foreign policy but by the relationship between those yielding state power and public trust. This intersection is particularly relevant in the Kenyan context under President William Ruto, where a widening gap between international acclaim and internal unrest underscores the fragility of global leadership without domestic legitimacy.

2 Ruto's Pan-African Vision and Global Posture (2022-2024)

Dr. William Ruto is the fifth and current President of *Kenya*, having assumed office on September 13, 2022. Ruto's political journey began in the 1990s where he served as a Member of Parliament for Eldoret North from 1997 to 2013 and held various ministerial positions, including *Minister of Home Affairs, Agriculture, and Higher Education*.

From 2013 to 2022, he was Kenya's first elected Deputy President under President Uhuru Kenyatta. Ruto's 2022 presidential campaign under the *United Democratic Alliance* (UDA) emphasized a "bottom-up" economic model aimed at empowering ordinary citizens (Musambi 2013).

In the global scene, the early phase of his presidency, Dr. William Ruto presented himself as a strong advocate for Pan-Africanism, leveraging key policy platforms to elevate both Kenya's and Africa's visibility in international forums. His diplomatic agenda emphasized climate justice, the restructuring of global financial systems, intra-African trade de-dollarization, and the promotion of regional mobility. These initiatives reflected a deliberate effort to reshape how Africa engages with the world and to promote self-reliance and collective agency among African nations.

Ruto's role as chair of the Committee of African Union Heads of State and Government on Climate Change allowed him to lead discussions on climate financing and green growth. He emphasized that although Africa contributes minimally to global emissions, it suffers the harshest consequences of climate change, and therefore deserves increased, fairer climate funding from the international community. He led calls for a major shift in how climate financing is approached globally, encouraging a rise in Africa's share of investment in energy transition projects (Miriri 2023).

The *Africa Climate Summit 2023* hosted in Nairobi the capital city of Kenya, which brought together numerous heads of state, climate specialists, and international development stakeholders, concluded with commitments totaling \$23 billion (Alushula 2023). President Ruto's approach to climate leadership went beyond advocating for clean energy; he also spotlighted the deep-rooted structural economic barriers that restrict Africa's ability to realize its climate ambitions (Kabukuru 2022). Notably, Ruto emerged as a leading voice in the call for debt relief across the continent, asserting that unsustainable debt levels significantly constrain the fiscal space needed for green and inclusive growth. This framing resonated with other

African leaders, many of whom increasingly recognized the link between debt vulnerability and stalled climate progress. Ruto's public addresses consistently carried Pan-African themes, urging African unity in the pursuit of climate justice and stronger financial commitments from wealthier nations in the Global North (Alushula 2023).

In tandem with climate advocacy, Ruto pushed for reforms in the international financial system. He highlighted the structural inequalities embedded in global lending frameworks that burden African states with unsustainable debt and high refinancing costs, limiting their ability to invest in public goods and climate resilience (Owino 2024). By calling for a new architecture that aligns public finance with climate needs, Ruto joined a growing chorus of leaders demanding a more equitable global economic order (*African Development Bank* 2024). A further extension of his critique involved advocating for reduced dependency on the U.S. dollar in African trade. This push for de-dollarization was framed as a means to reclaim economic sovereignty and build stronger internal financial mechanisms within the continent (Azeez 2023). Though implementation remains limited, the rhetoric signalled a broader ambition to challenge Western dominance in global economic governance.

Between 2022 and 2024, President Ruto's efforts contributed to repositioning Africa as an active and influential participant in global affairs, rather than a passive actor. His assertive diplomacy enhanced Kenya's visibility and credibility, casting the country as a regional leader advocating for structural reforms in global finance, climate action, and African integration. These initiatives held the promise of improving the continent's negotiating strength, securing more equitable access to development resources, and encouraging greater unity among *African states*. For President Ruto these bold stances earned him recognition as a vocal advocate for the continent's aspirations (B. J. Worland 2024).

However, even as Ruto's international standing grew, a wave of public discontent was building at home. Economic hardships -

including a rising cost of living and controversial tax measures - sparked growing frustration among citizens. The disconnect between Ruto's dynamic global posture and the worsening domestic disaffection raised important questions about the sustainability and authenticity of his global leadership agenda. This tension between external acclaim and internal legitimacy would go on to define much of his early presidency.

3 State Power and Public Dissent in Kenya

July 2024 marked a watershed moment in Kenya's recent history, as widespread street protests erupted in response to the government's proposed Finance Bill, which sought to increase taxes on essential goods (Bhalla 2024). Despite the government's partial amendments to the bill, protesters' demands hardened into calls to "*Reject, Not Amend*," signalling a profound erosion of trust in formal political institutions and processes (*The EastAfrican Newspaper* 2024).

The state's response to this unrest was marked by excessive use of force and a crackdown on dissent that further inflamed tensions. Police deployed live ammunition, tear gas, and water cannons against demonstrators, resulting in deaths and hundreds of injuries. Beyond the immediate violence, the government engaged in a pattern of abductions, with documented cases targeting critics and online activists since June 2024 (Ombuor 2025). As dissent intensified across *Kenya* in after June 2024 the government escalated its suppression of opposition through a combination of online and offline tactics. In the digital arena, a fierce contest over narratives unfolded, with state-aligned accounts amplifying pro-government messaging and targeting critics, while activists and ordinary citizens leveraged social media to mobilize and document abuses. The government's efforts to regulate and monitor online content, including AI-generated images and viral political satire, further heightened the climate of intimidation and sparked heated debates on free speech and digital rights (Wasike 2025).

This response to protests began to create a stark contrast between President Ruto's international persona as a champion of climate justice and African solidarity, and the harsh realities of repression faced by his citizens at home. The clash of direction between state-driven narratives of progress in the global stage and grassroots accounts of repression illustrates how digital platforms have reconfigured power dynamics, enabling localized dissent to shape global perceptions.

Human rights organizations documented cases of abductions between June and December 2024 (*Human Rights Watch* 2024). These abductions often targeted those most vocal against the Ruto administration both online and on the streets. This was widely interpreted as a deliberate strategy to instill fear and deter further mobilization (Kirui, 2025). The *Kenya Human Rights Commission* and other civil society groups condemned these actions, calling for accountability and the unconditional release of all abductees (KHRC 2024).

The government's response to the protests and abductions provoked not only local outrage but also galvanized international condemnation. Civil society organizations and two prominent lobby groups called for the cases of enforced disappearance to be presented to the International Criminal Court, underscoring the gravity of the allegations and their potential to plunge Kenya into deeper political crisis (Mumbi 2025). Kenya's key development partners, including the United States and the European Union, expressed profound concern over the deteriorating human rights situation, warning that continued repression could further isolate Kenya diplomatically and undermine President Ruto's efforts to position himself as a continental leader (Nowrojee 2024; Otieno 2024).

In the 2024 *Civics Monitor Report* - an international research platform that tracks the state of civic freedoms globally - Kenya's civic space was downgraded to the status of "Repressed" due to the intensifying clampdown on civil liberties following widespread protests earlier in the year (*Civics Monitor* 2024). The *People Power Under*

Attack 2024 report notes that the state's forceful response to criticism and opposition resulted in the deaths of at least 60 unarmed demonstrators and the arrest of over 1,200 individuals. More than 130 people remain unaccounted for, with report indicating continued abductions of protesters and online dissenters months after the initial unrest. These actions by security forces fostered a climate of fear and severely undermined civic freedoms in Kenya and the global reputation of its leadership abroad.

The evolution of protests from fiscal grievances to broader systemic discontent reflected how public dissent in Kenya was not merely about material deprivation but also about perceived exclusion from centres of power and decision-making, which further fuelled a sense of political and social alienation (Klaus 2024). The protests, largely youth-led and coordinated, exemplify what political sociology scholars describe as the *geographies of discontent*—a phenomenon where localized economic and social grievances converge into a nationwide movement challenging the state's legitimacy (De Ruyter et al. 2021). By occupying public spaces and dominating online platforms, these movements have redefined the contours of civic engagement, exposing the growing disconnect between the state and a digitally empowered, politically conscious generation.

4 Industrial Unrest and Labour Union Strikes

Parallel to the street protests, Kenya experienced the longest and most widespread industrial actions in its recent history (Rugutt & Njoki 2025). Strikes by lecturers disrupted academic calendars in public universities, leaving thousands of students in limbo. These disruptions were exacerbated by the government's revised higher education funding model, which made access to financial aid increasingly difficult, further fueling frustration among the youth (Abuso, 2024). Healthcare professionals, including doctors and nurses, also staged prolonged strikes over unfulfilled Collective Bargaining Agreements (CBAs), crippling hospitals and clinics and exposing the fragility of Kenya's

public health system (Musambi 2024). The aviation sector was not spared; protests by workers opposing the controversial Adani Group airport lease deal caused significant disruptions to flights, impacting trade and tourism (Holland 2024). These labor actions reflect a broader breakdown in the social contract between the state and its citizens, where the government's failure to honor commitments and deliver essential services deepens distrust and resentment (Rugutt & Njoki 2025).

The surge of strikes and protests across various sectors in Kenya—including education, health, and aviation—reflects a deeper deterioration in the relationship between the state and its citizens, a trend commonly associated with governance breakdowns. Research consistently points to a strong connection between frequent industrial actions and broader systemic governance failures, especially where the state neglects its duties in delivering public services, honoring negotiated agreements, and guaranteeing fair access to essential goods and services (Ishiyama 2019). In Kenya's case, the successive governments' repeated failure to implement Collective Bargaining Agreements with healthcare workers, the introduction of a contentious higher education financing model, and its opaque management of public resources - such as the proposed airport lease - exemplify a pattern of inconsistent policymaking and limited responsiveness, which undermines public confidence in institutions (Rugutt & Njoki 2025).

According to research by Evans Getembe (2025) the recurring labor challenges in Kenya—such as delayed salaries, inadequate working conditions, and unmet *Collective Bargaining Agreements* (CBAs) - trigger regular strikes and industrial actions. His research indicates that when labor grievances remain unresolved, they often contribute to broader social and political unrest, becoming rallying points for public dissent and diminishing confidence in government institutions. The study underscores that inadequate enforcement of labor regulations and sluggish conflict resolution mechanisms dee-

pen these issues, emphasizing the importance of strengthening institutional capacity to effectively manage labor relations and avert governance-related disruptions (Getembe 2025).

5 Public Backlash Against Kenyan State Initiatives

The frequency and intensity of these strikes in Kenya during the early phase of President Ruto's administration underscore how unresolved governance challenges can drive social unrest, turning labour mobilization into both a protest mechanism and a sign of deep institutional fragility. Public dissatisfaction with President William Ruto's administration extended well beyond economic hardship, manifesting as widespread skepticism and distrust of new government initiatives. This backlash is rooted in a broader crisis of confidence, as many Kenyans perceived state policies as poorly conceived, with inadequate public participation, and disconnected from the realities of ordinary citizens (Opalo 2024).

A prominent example is the rollout of the Social Health Authority, Kenya's new healthcare system. Launched in October 2024, the program was met with significant public skepticism. Concerns about the system's viability, the persistence of out-of-pocket payments, and limited coverage have led to slow uptake and mounting frustration (Abuso 2025). Similarly, the government's labor export deals—such as those with Germany and Middle Eastern countries—have failed to inspire public confidence. While these initiatives were designed to address Kenya's chronic youth unemployment, many question the transparency of the recruitment processes and the actual impact on the broader jobs crisis (Frayer-Laleix 2024).

Perhaps the most contentious of state initiatives has been the introduction of the housing levy. Marketed as a solution to Kenya's housing deficit by the Ruto administration, the levy has instead become a point of public anger. Critics argue that it imposes an additional financial burden on already struggling citizens without clear evidence of direct benefit or robust accountability mechanisms

(Kiriungi 2024). The housing levy, like the failed Finance Bill 2024, is widely seen as emblematic of a government out of touch with everyday struggles, further fueling the perception that public resources are vulnerable to elite capture and corruption.

The eruption of mass protests in June and July 2024, initially triggered by the Finance Bill, quickly expanded to encompass these wider grievances. The #RejectFinanceBill and #RejectNotAmend movements, led by Kenya's youth and amplified through digital platforms, signaled a profound shift in the country's political landscape. The protests were not only about taxation but also about the perceived lack of transparency, accountability, and responsiveness in government decision-making. Analysts note that this wave of activism reflects a generational demand for genuine reform and a break from the entrenched corruption and governance failures of the past.

6 Kenya's Role as a Sanctuary Under Threat

Kenya has long been recognized as a regional sanctuary, hosting over 770,000 refugees and asylum seekers, including large populations from *Somalia*, *South Sudan*, and other conflict-affected countries. Historically, Kenya's progressive refugee policies—such as the 2021 Refugee Act and the recent Shirika Plan for refugee inclusion—have earned international praise for expanding rights and promoting integration (Ikanda 2024). However, incidents in the early years of President William Ruto's administration, casted doubt on the country's commitment to upholding international protection standards.

A series of high-profile abductions involving foreign nationals who had sought political asylum in Kenya raised alarm among human rights organizations and the international community. The case of Dr. Kizza Besigye, a prominent Ugandan opposition leader, is particularly illustrative. Besigye, along with 36 members of his political party, was reportedly abducted from Kenya and forcibly returned to Uganda, where he faced trial in a military court (Al Jazeera 2024). This process, widely condemned by civil society and

legal experts, undermined Kenya's reputation as a haven for political refugees and raised concerns about the violation of the principle of non-refoulement—a cornerstone of international refugee law (Ahmed 2025).

Similarly, the abduction and brief detention of Tanzanian activist Maria Sarungi Tsehai in Nairobi, followed by her rapid release after public and civil society pressure, highlights the precariousness of asylum-seekers' safety in *Kenya* (Ahmed 2025). Even more concerning was the October 2024 incident in which seven Turkish nationals, all registered refugees, were abducted and handed over to Turkish authorities. Despite Kenya's legal obligations under the 2021 Refugee Act and international conventions, these individuals were forcibly returned to Turkey, where they faced likely persecution (Muia 2024). *Amnesty International* and other global human rights organizations sharply criticized these actions, noting that they occurred just as Kenya was making strides in refugee integration and legal reform (Kizito 2025).

These cases reflect a trend where bilateral relations and security considerations appear to override Kenya's international commitments. The contradiction is stark: while Kenya continues to launch progressive refugee inclusion initiatives and advocate for international burden-sharing, the government's willingness to cooperate in the abduction and refoulement of asylum seekers signals a retreat from its traditional role as a sanctuary. This shift carries significant implications. Not only does it undermine the safety and rights of refugees and asylum seekers in Kenya, but it also threatens to erode the country's hard-earned reputation as a neutral ground for those fleeing political persecution (Irūngū 2024). These actions risk setting a dangerous precedent in the region, where respect for international protection norms is already fragile. The tension between Kenya's aspirations for global leadership and its recent failures to protect the vulnerable underscored the fragility of its sanctuary status.

7 The Fragile Balance: Kenya's Internal Crises versus External Aspirations

Contemporary scholarship conceptualizes societal discontent not merely as economic grievance but as a *broad negative sentiment about society as a whole*, encompassing eroding moral norms, distrust in institutions, and perceived societal decline (De Ruyter et al. 2021; Gootjes 2023). Kenya's 2024 protests over the Finance Bill exemplify this phenomenon, where youth-led dissent reflects deeper disillusionment with governance failures and inequality - a sentiment amplified by digital activism.

As the literature on state legitimacy and international reputation underscores, a leader's ability to project influence abroad is fundamentally linked to their capacity to manage domestic grievances and uphold democratic norms at home (Goldfien et al. 2023; Renshon et al. 2018). President William Ruto's first few years of governance reveals a two-layered legitimacy crisis. On one hand, President Ruto's global leadership initially enhanced Kenya's international standing leading to investor confidence and a positive reputation. On the other, systemic protests and perceived governance failures at home are likely to erode investor confidence and diplomatic trust. This dynamic is consistent with research showing that global shaming can influence domestic public opinion, compelling leaders to navigate the precarious balance between maintaining local legitimacy and sustaining a positive global image.

For President Ruto, the coming years before the end of his presidential first term represent a critical window to recalibrate his administration, address the root causes of public discontent, and demonstrate that Kenya's global ambitions are grounded in accountable, inclusive governance. The paper concludes that rebuilding global trust requires strategic management of Kenya's international reputation. According to Săniuță Adina, this can be done through improved governance regime domestically and a consistent foreign policy internationally, which are essential for restoring a country's legitimacy on the global stage (Săniuță 2025).

In sum, the protests, strikes, and state repression that defined Kenya's 2024 political landscape illustrate the complex and often fraught relationship between domestic social discontent and a nation's global image. They highlight the urgent need for political leadership that can reconcile grassroots demands with international aspirations, lest the fragile balance between state power, public trust, and global influence collapse. Concrete reforms are urgently needed to restore public trust and consolidate Kenya's progress on the world stage. Greater transparency in government operations, meaningful anti-corruption measures, respect for constitutional rights, and policies aimed at alleviating economic hardship are essential steps. Without these, the disconnect between leadership and citizenry will only widen, jeopardizing both national and regional stability as well as Ruto's global credibility.

CONCLUSION

This article positions *Kenya* within broader debates about how leaders navigate the dual imperatives of maintaining domestic legitimacy and international relevance—a balance increasingly difficult to maintain in an era of economic tension and digital activism. President Ruto's early presidency (2022–2024) epitomizes the tensions between global leadership and domestic legitimacy. Internationally, he has emerged as a leading voice for climate justice, hosting the 2023 African Climate Summit and advocating for fair global credit ratings and de-dollarization. Domestically, however, austerity measures, tax hikes, and allegations of corruption in his administration fuelled widespread protests, culminating in the June 2024 #RejectFinanceBill movement. President Ruto's administration finds itself at a critical juncture: its international standing is rising, yet its domestic foundation is increasingly unstable.

This paper concludes that, building a positive global reputation rests on delivering inclusive development back at home while managing external expectations. Weak accountability and transparency often exacerbates discontent, particularly when global

engagements are perceived as elitist or disconnected from local needs. The resulting mass protests in Kenya in 2024 - led by a mobilized youth demographic - have exposed a deep rift between the government and its citizens, with many Kenyans perceiving the administration as out of touch and unresponsive to their daily struggles. Beyond its borders, Kenya's reputation as a sanctuary for political refugees and asylum seekers is under threat. Recent abductions and forced returns of foreign nationals have drawn condemnation from international human rights organizations and cast doubt on the government's commitment to upholding international protection standards. This erosion of Kenya's government moral authority and its declining commitment to human rights not only weakens its regional influence but also risks diminishing its status as a hegemon in East Africa and the Horn.

This case reinforces the idea that global reputation cannot be divorced from domestic performance. As the *Domestic Sources of International Reputation* framework suggests, a state's international image is shaped not just by its foreign policy, but also by how it governs internally - particularly during times of economic and political stress. For Kenya to sustain its regional influence and global leadership aspirations, it must rebuild trust with its citizens. This requires more than policy reform; it demands a shift in how power is exercised and how accountability is practiced. Ultimately, Kenya's experience offers a cautionary tale - and a learning opportunity - for leaders across the continent. In an age where domestic dissent travels as swiftly as diplomatic applause, sustainable leadership requires a unified front at home and abroad. President Ruto's legacy, and Kenya's place in the regional and global order, will depend on whether the government can bridge this divide.

References

ABUSO, Victor, 2024. *Kenya: Pressure on Ruto to stop 'discriminatory' school funding model* [online]. Available from: <https://www.theafricareport.com/359672/kenya-pressure-on->

- ruto-to-stop-discriminatory-school-funding-model/
- ABUSO, Victor, 2025. *Kenya: Ruto urges patience as public outrage grows over health scheme glitches* [online]. Available at: <https://www.theafricareport.com/378187/kenya-ruto-urges-patience-as-public-outrage-grows-over-health-scheme-glitches/>
- African Development Bank, 2024. *African Leaders Join African Development Bank's Call for Action to Reform the Global Financial Architecture at its 2024 Annual Meetings* [online]. Available at: <https://www.afdb.org/en/news-and-events/press-releases/african-leaders-join-african-development-banks-call-action-reform-global-financial-architecture-its-2024-annual-meetings-71373>
- AHMED, Kaamil, 2025. *Dragged from a taxi and driven to the border: Kenya's 'safe' reputation tainted by forced deportations*. *The Guardian* [online]. Available at: <https://www.theguardian.com/global-development/2025/mar/14/dragged-from-a-taxi-and-driven-to-the-border-kenyas-safe-reputation-tainted-by-forced-deportations>
- Al Jazeera, 2024. *Ugandan opposition politician 'kidnapped' in Kenya, taken to military court* [online]. Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2024/11/20/ugandan-opposition-politician-kidnapped-in-kenya-taken-to-military-jail>
- ALUSHULA, Patrick, 2023. *Inside the multi-billion dollar deals at Nairobi climate summit* [online]. Available at: <https://www.businessdailyafrica.com/bd/economy/inside-the-multi-billion-dollar-deals-at-nairobi-climate-summit--4360854>
- AZEEZ, Wasilat, 2023. *'Why US dollars?'—Kenyan president urges adoption of local currencies for intra-African trade* [online]. Available at: <https://www.thecable.ng/why-us-dollars-kenyan-president-urges-adoption-of-local-currencies-for-intra-african-trade/>
- BASER, Ekrem T., 2024. Reputations and Change in International Relations . In: *International Studies Quarterly*. Vol. 68, no. 3. <https://doi.org/10.1093/isq/sqae097>
- BHALLA, Nita, 2024. *Why has Kenya's finance bill triggered protest?* [online]. Available at: <https://www.context.news/money-power-people/why-has-kenyas-finance-bill-triggered-public-outrage>
- BREWSTER, Rachel, 2009. Unpacking the State's Reputation. In: *Harvard International Law Journal*. Vol. 50, no. 2, pp. 231 - 269. ISSN 0017-8063.
- CANAYAZ, Mehmet I., & Alper DARENDELI, 2024. Country Reputation and Corporate Activity. In: *Management Science*. Vol. 70, no. 3. ISSN 1483-1504. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2023.4753>
- Civics Monitor, 2024. *People, Power Under Attack 2024* [online]. Available at: https://monitor.civics.org/press_release/2024/kenya/?utm_source=chat-gpt.com
- CRESCENZI, Mark J. C., 2018. *Of Friends and Foes: Reputation and Learning in International Politics*. Oxford University Press. ISBN 9780190609566.
- DE RUYTER, Alex, Ron MARTIN & P. TYLER, 2021. Geographies of discontent: Sources, manifestations and consequences. In: *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*. Vol. 14, no. 3, pp. 381-393. <https://doi.org/10.1093/cjres/rsab025>
- FRAYER-LALEIX, Arthur, 2024. *Kenya's President William Ruto urges young people to emigrate* [online]. Available at: https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2024/10/06/in-kenya-president-william-ruto-urges-young-people-to-emigrate_6728343_124.html
- GETEMBE, Evans Momanyi, 2025. Examining how Labor Issues Significantly Impact Kenya's Economic and Social Development, Shaping Employment Patterns. In: *International Journal of Innovative Science and Research Technology*. Vol. 10, no. 3. ISSN 2456-216.

- GOLDFIEN, Michael A., JOSEPH, Michael F., & Roseanne W. MCMANUS, 2023. The Domestic Sources of International Reputation. In: *American Political Science Review*. Vol. 117, no. 2, pp. 609–628. ISSN 1537-5943.
- GOOTJES, Frank, 2023. *Societal discontent as a catalyst for action: Explaining protest and solidarity, why we help and protest* [online]. Available at: <https://doi.org/10.33612/diss.603409212>
- HOLLAND, Hereward, 2024. *Protest against India's Adani causes chaos at Kenya's main airport* [online]. Available at: https://www.cnbcfrica.com/2024/strike-at-kenyas-main-airport-causing-flight-delays-cancellations-kenya-airways-says/?utm_source=chatgpt.com
- Human Rights Watch, 2024. *Kenya: Security Forces Abducted, Killed Protesters* [online]. Available at: <https://www.hrw.org/news/2024/11/06/kenya-security-forces-abducted-killed-protesters>
- IKANDA, Fred Nyongesa, 2024. *East Africa's Economic Powerhouse and Refugee Haven, Kenya Struggles with Security Concerns* [online]. Available at: <https://www.migrationpolicy.org/article/kenya-migration-refugee-profile>
- IRŪNGŪ, Houghton, 2024. *Refolement most foul: Is Kenya safe for refugees?* [online]. Available at: <https://www.amnestykenya.org/refoulement-most-foul-is-kenya-safe-for-refugees/>
- ISHIYAMA, John, 2019. Is Democracy Necessary for Good Governance? In: *Social Science Quarterly*. Vol. 100, no. 6, pp. 2188–2208. ISSN 1540-6237. <https://doi.org/10.1111/ssqu.12712>
- JIANG, Fangfei, 2022. Understanding International Credibility and Its Changes: Taking China as an Example. In: *East Asian Affairs*. Vol. 2, no. 1. ISSN 2737-5587. <https://doi.org/10.1142/S2737557922500036>
- JONES, Bruce, & Torrey TAUSIG, 2019. *Democracy & Disorder: The struggle for influence in the new geopolitics* [online]. Available at: <https://www.brookings.edu/articles/democracy-disorder-the-struggle-for-influence-in-the-new-geopolitics/>
- KABUKURU, Wanjohi, 2022. *Kenya's New President Makes Ambitious Pledge for Climate Plan*. *PBS News* [online]. Available at: <https://www.pbs.org/newshour/world/kenyas-new-president-makes-ambitious-pledge-for-climate-plan>
- Kenya Human Rights Commission, 2024. *Finance Bill 2024: Ruto regime must end repression of peaceful protesters* [online]. Available at: <https://khrc.or.ke/press-release/finance-bill-2024-ruto-regime-must-end-repression-of-peaceful-protesters/>
- KIRIUNGI, Jewel, 2024. *Kenya housing levy: Blow to William Ruto as court blocks tax* [online]. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-africa-68104248>
- KIRUI, Dominic, 2025. *'Very worrying': Fear stalks Kenya as dozens of government critics abducted* [online]. Available at: <https://www.aljazeera.com/features/2025/3/4/very-worrying-fear-stalks-kenya-as-dozens-of-government-critics-abducted>
- KIZITO, Phidel, 2025. *Amnesty warns abductions could harm Kenya's global image* [online]. Available at: <https://www.capitalfm.co.ke/news/2025/01/amnesty-warns-abductions-could-harm-kenyas-global-image/>
- KLAUS, Kathleen, 2024. *Kenya protests: Ruto pulling the finance bill is unlikely to satisfy angry young protesters – here's why* [online]. Available at: <http://theconversation.com/kenya-protests-ruto-pulling-the-finance-bill-is-unlikely-to-satisfy-angry-young-protesters-heres-why-233282>
- MIRIRI, Duncan, 2023. *Hundreds of Millions of Dollars Pledged for African Carbon Credits at Climate Summit* [online]. Available at: <https://www.reuters.com/business/environment/africa-climate-summit-opens-with-focus-financing-continental-unity-2023-09-04/>

- MUIA, Wycliffe, 2024. *Kenya refugees: Abductions and expulsions taint safe haven image* [online]. Available at: <https://www.bbc.com/news/articles/clyv2610n6qo>
- MUMBI, Lucy, 2025. *Advocacy groups petition High Court to refer Kenya abduction cases to ICC* [online]. Available at: <https://eastleighvoice.co.ke/national/101357/advocacy-groups-petition-high-court-to-refer-kenya-abduction-cases-to-icc>
- MUSAMBI, Evelynne, 2013. *William Ruto's rise from chicken seller to Kenya's president* [online]. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-africa-24017899>
- MUSAMBI, Evelynne, 2024. *Kenyan hospital lays off 100 striking doctors as nationwide strike nears a month* [online]. Available at: <https://apnews.com/article/kenya-doctors-strike-layoffs-c3f67fe3aadb60a13adece8d0a85ce09>
- NOWROJEE, Binaifer, 2024. *How Kenya's President Broke the Social Contract* [online]. Available at: <https://foreignpolicy.com/2024/06/28/kenya-protests-ruto-imf-taxes-poverty-broke-social-contract/>
- OMBUOR, R., 2025. *As Kenya protests police killings, families search for the disappeared* [online]. Available at: <https://www.washingtonpost.com/world/2025/06/27/kenya-protests-police-killings-abductions/>
- OPALO, Ken, 2024. *Kenya's protests reveal deep levels of discontent* [online]. Available at: <https://goodauthority.org/news/kenyas-leaderless-protests-2024-ruto-imf-taxes-finance-bill/>
- OTIENO, Steve, 2024. *European envoys raise concerns over wave of abductions in Kenya* [online]. Available at: <https://www.theeastafrican.co.ke/tea/news/east-africa/european-envoys-raise-concerns-over-wave-of-abductions-in-kenya-4807234>
- OWINO, Vincent, 2024. *Why Africa Wants a New Global Financial Architecture* [online]. Available at: <https://www.businessdailyafrica.com/bd/news/why-africa-wants-a-new-global-financial-architecture--4647070>
- RENSHON, Jonathan, Allan DAFOE & Paul HUTH, 2018. Leader Influence and Reputation Formation in World Politics. In: *American Journal of Political Science*. Vol. 62, no. 2, pp. 325–339. ISSN 1540-5907.
- RUGUTT, Winnie & Fridah NJOKI, 2025. *Is President William Ruto Facing a Global Publicity Crisis?* [online]. Available at: <https://rpublic.com/april-may-2025/william-ruto-publicity-crisis/>
- SĂNIUȚĂ, Adina, 2025. *The Impact of a Country's Reputation in The Economic Development of a Nation. STRATEGICA – International Academic Conference, Bucharest, Romania.*
- SCHAEFFER, Katherine, 2021. *Striking findings from 2021* [online]. Available at: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2021/12/17/striking-findings-from-2021/>
- THE EASTAFRICAN NEWSPAPER, 2024. *Kenya's anti-tax demos spread across cities and towns* [online]. Available at: <https://www.theeastafrican.co.ke/tea/news/east-africa/kenya-anti-tax-demos-spread-across-cities-and-towns-4663784>
- WASIKE, Andrew, 2025. *Why Kenya is cracking down on viral AI-generated content* [online]. Available at: <https://www.dw.com/en/kenya-ai-generated-social-media-content-free-speech-v2/a-71524279>
- WORLAND, Justin, 2024. *William Ruto: The 100 Most Influential People of 2024* [online]. Available at: <https://time.com/6965021/william-ruto/>
- WORLAND, Justin, 2024. *William Ruto: The 100 Most Influential People of 2024* [online]. Available at: <https://time.com/6965021/william-ruto/>

Contact information

Winnie RUGUTT, Ph.D.

Department of Diplomacy and International Studies

University of Nairobi
Email: wrugutt@uonbi.ac.ke

THE LGBTI+ COMMUNITY AND A FRACTION OF ITS IMAGE IN SLOVAK AND GERMAN SOCIO-POLITICAL DISCOURSE

LGBTI+ komunita a zlomok jej obrazu v oblasti slovenského a nemeckého sociopolitického diskurzu

Ema CHOUTKOVÁ, Martina KÁŠOVÁ

ABSTRAKT

Cieľom príspevku je poukázať na interdisciplinárne sociolingvistické prepojenie tejto zložitej témy a pritom identifikovať, analyzovať a pochopiť rôzne formy diskriminácie, stigmatizácie a predsudkov, ktorým LGBTI+ osoby čelia širšom sociálnom, politickom a kultúrnom kontexte. Lingvistický rozbor negatívnych vyjadrení osvetlí komunikačné stratégie, ktoré sú v sociopolitickej komunikácii v slovenskom a nemeckom jazyku využívané, a to najmä predstaviteľmi krajnej prave.

Kľúčové slová: LGBTI+ komunita. Diskriminácia. Komunikačné stratégie. Extrémizmus. Spoločenský diskurz.

ABSTRACT

The aim of the paper is to highlight the interdisciplinary sociolinguistic interconnections of this complex topic, while identifying, analysing and understanding the various forms of discrimination, stigma and prejudice that LGBTI+ people face in the wider social, political and cultural context. The linguistic analysis of negative expressions will shed light on the communicative strategies that are used in socio-political communication in the Slovak and German language, especially by representatives of the far right.

Key words: LGBTI+ Community. Discrimination. Communication Strategies. Extremism. Social Discourse.

INTRODUCTION

Nowadays, the educational process emphasizes an interdisciplinary approach, which provides a broader view of the topic being treated: in order to understand complex problems or to solve real-world challenges, it is necessary to combine knowledge from different fields. Many issues such as climate change, migration policy, social inequalities, for example, require a multidisciplinary approach, combining knowledge of the social sciences, economics, as well as the humanities and social sciences. Such an approach provides (not only) students with the opportunity to see the

issue under study in a broader context and to understand the interconnectedness of different aspects of the world around them, which improves (could and should improve) their ability to make informed decisions and encourages their creative, analytical and critical thinking. We have seen such a linking of the social and humanities sectors in practice before (Kášová and Tomášiková 2021; Balogová et al. 2021; Kášová 2024).

Ordinary people in Slovakia are very sensitive to social inequality, whether it is inequality in employment and financial evaluation or insufficient social assistance. The latter concerns socially disadvantaged

or marginalised groups and, at the same time, an ever-increasing number of international migrants. The crises of recent years have strengthened the position of extremists (including those on the left). We refer here to the global crisis associated with the COVID pandemic, the European crisis associated with the war in Ukraine, the refugee crisis, the subsequent global economic crisis and many others. The fact remains that many political parties and their supporters have built their success on these crises.

In this paper we want to focus on the LGBTI+ community and reflect on both aspects that come into consideration in the research in question. The social aspect is relevant in relation to the work of social workers who are able to provide support to this community and advise them on how to deal with the problems that these people face. Here we refer to discrimination, various forms of physical and psychological violence, their own psychological problems, such as anxiety or depression, related to family and other social conflicts, and their sexual orientation or gender identity. Social workers assist in protecting the rights of LGBTI+ individuals, particularly in cases of legal or social discrimination. At the same time, they also help to raise awareness of the issues of this community within society, leading to greater understanding, respect and acceptance, supporting families seeking to accept and support their LGBTI+ members. Last but not least, social work aims to help reduce their social stigma and ensure that LGBTI+ individuals have the same opportunities and protections as other members of society and to raise awareness of LGBTI+ community issues within society.

Understanding and recognizing attacks on this community requires knowing the environment from which these attacks are most likely to emanate. This is the environment of (not only) right-wing extremists who incite hatred and intolerance through their verbal attacks. It is thus the

role of the humanities, specifically pragmatic and politico-linguistics, to expose such explicit or even implicit verbal attacks and thereby contribute to the protection, tolerance and inclusion of LGBTI+ individuals.

1 Objective And Methodology

In this article we will focus on the analysis of the communication strategies of right-wing extremists, especially in *Slovakia* and Germany, in relation to the aforementioned community. In doing so, we use a combination of qualitative and quantitative methods to analyse the source texts. The qualitative analysis serves to identify and categorize the vocabulary used in the statements of right-wing extremists. We identify key words and themes. We then examine the methods and strategies used in the collected statements to shape and reinforce extremist ideology. This is also a comparative research method, whereby we compare the observed accounts of different groups and identify similarities and differences in the two languages. It follows that linguistic methods focus on understanding the linguistic means used to construct and disseminate negative attitudes towards the LGBTI+ community.

The treated topic implicitly covers a spectrum of didactic goals. Students should understand the origins and characteristics of extremism, in our case in particular, intolerance, and they must understand that extremists use misinformation and a distorted view of the world in order to attack human dignity, freedom and justice. At the same time, they must be aware of and understand the social diversity of society and the many positive aspects that this entails. The second step is to show how to refute such incorrect arguments and explain them logically, regardless of emotions.

2 Theoretical Input

The term extremism is quite common nowadays and carries a largely negative connotation². It generally applies to

above words associated with the community in question.

² The category "negative connotation" refers to the secondary meaning of a word that links the content of the word to negative emotions. This applies to most of the

deviations from the common framework, but also applies to other areas³ other than the one we are dealing with, i.e. socio-political extremism. We also encounter the terms Nazism, neo-Nazism, fascism, neo-fascism, nationalism, radicalism or racism in communication and used as synonyms to the above, which shows that the term is very broad and can be used in a variety of contexts, but is always associated with extreme, often dangerous ideological and practical attitudes. In the *Concept of Countering Extremism (Konceptii boja proti extrémizmu)*, extremism is defined as „verbal, graphic, physical or other activities, usually associated with a distinct ideological or other context, which are carried out by individuals or groups of persons with views significantly out of line with generally accepted social norms and with distinct elements of intolerance, in particular racial, national, religious or other similar intolerance, which attacks democratic principles, the social order, fundamental human rights, life, health, property or public order.”⁴

A typical manifestation of extremism is an attack on the system of fundamental rights and freedoms guaranteed by the Constitution and international human rights instruments, encompassing a wide range of behaviours, ideologies and activities that are radical, intolerant and often associated with violence or hatred. Right-wing extremism represents a political and ideological trend that espouses strongly nationalist, conservative and even authoritarian positions. It is associated with ideas of the superiority of a particular ethnic or national group and one of its main features is the rejection of multiculturalism. The main characteristic features of right-wing extremism are the rejection of the principle of equality, overestimation of one's own ethnicity, antipluralism and authoritarianism (Štefančík 2020).

The results of a 2017 *FOCUS* survey found that up to 71% of 1,025 respondents over the age of 18 see extremism as a serious problem. They are most afraid of violence, physical and verbal aggression, riots or disturbances. More than a quarter of respondents are concerned about hatred, intolerance of difference, arrogance and vulgarity, as well as racism, xenophobia and white supremacy. Other significant concerns include fascism, Nazism, terrorism and their supporters, anti-democratic tendencies, often towards migrants and minorities (Bútorová 2017). In the aforementioned research, 12% of respondents associated the term extremism with the *ĽSNS* and Marián Kotleba.

According to the *Monitoring Report on the State of Extremism in the Slovak Republic (Monitorovacia správa o stave extrémizmu v SR 2022)* issued by the *Slovak Ministry of the Interior*, the most dominant form of extremism in *Slovakia* is right-wing extremism, which accounted for more than 97% of all prosecutions, half of which were committed via e-mail or the Internet in 2021. Among other things, the report points to findings that the number of primary and secondary school pupils who have encountered extremism and its manifestations not only on the internet and social networks, but also at school, in peer groups and at home, has risen significantly in recent years⁵. We can mention at least two recent incidents in *Slovakia* - the shooting in *Bratislava's Tepláreň* on *Zámocká Street* on 12 October 2022, where a gunman murdered two people, and the most recent case of hate murder in *Spišská Stará Ves* on 16 January 2025, in which two people also died. Both acts have been linked to extremism.

We also work with the term homophobia in relation to the LGBTI+ community. Homophobia is a form of discrimination, i.e. the demeaning or putting down of a social group. However, in terms of homophobia, the homophobic group does not only include

³ For example, we are familiar with the phrase "extreme sports".

⁴ *Counter Extremism Concept (Konceptia boja proti extrémizmu)* 2015-2019, p. 3.

⁵ *Monitoring Report on Extremism (Monitorovacia správa o stave extrémizmu v SR)* [...] 2022.

lesbians and gay men, but all queer living and loving people. *Duden's Dictionary* (2025) gives the basic meaning of homophobia as "a strong [pathological] aversion to homosexuals" - "eine starke [krankhafte] Abneigung gegen Homosexualität habend, zeigend".

In linguistics, a distinction is made between implicit and explicit homophobic statements. An important role is played by heteronormative social discourse, in which heterosexuality is normal and natural, and all other forms of sexuality are therefore labelled as unnatural and therefore non-existent. This heteronormative discourse gives rise to homophobia and homophobic language (Heinrich and Kretschmer 2019).

Kamenická (2024) lists and characterises the main actors on the Slovak and German scene. The main actors on the Slovak scene include the People's Party Our Slovakia (*LSNS*), the *National Resistance Slovakia* (*NOS*), the *Slovenská pospolitost'* (*SP*), the *New Free Slovakia* (*NSS*), the *Slovak Revival Movement* (*SHO*), the *Sport and Defence Organisations*, and the *Slovak Conscripts*. However, we must not forget that the promotion of conservative or even authoritarian positions may also lead to unwanted reactions and some representatives of political parties that do not define themselves as right-wing unfortunately may also express extremist views.

On the German scene, we should mention the *New Right* (*Neue Rechte*), *Alternative für Deutschland* (*Alternative for Germany*, *AfD*), the *National Democratic Party of Germany - Fatherland* (*Nationaldemokratische Partei Deutschlands*, *NPD*, 1964 - 2023), *Die Heimat* (2023), *Identity Movement* (*Identitäre Bewegung Deutschland*, *IBD*), *Pegida* (*Patriotic Europeans against the Islamisation of the West*, *Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes*), *COMPACT* magazine and *Sezession*, the newspaper *German Voice* (*Deutsche Stimme*), the association *One Percent* (*Ein Prozent e. V.*), *KVLTGANG* - a collective of right-oriented artists, *Young Alternative* (*Junge Alternative*) - the youth

organization of the Alternative for Germany (*AfD*), the *Institute for State Politics* (*Institut für Staatspolitik*), *Antaios Publishing House*, *PI-News* - a right-wing extremist blog, the *parties Right* (*Die Rechte*) and *Third Way* (*Der III. Weg*), the *Young National Democrats* (*Junge Nationaldemokraten*, *JN*) publish the magazine *The Activist* (*Der Aktivist*), the *National Women's Circle* (*Ring Nationaler Frauen*, *RNF*), the *Young Landsmannschaft Ostdeutschland* (*Junge Landsmannschaft Ostdeutschland*), the *Hooligans gegen Salafisten* (*Hooligans against Salafists*) of 2014, *Hammerskins Deutschland*, *Combat 18* (the *Adolf Hitler Fighting Group*, abbr: *C18* or *318*), *Eagle of the North* (*Nordadler*), *Personal Potential* (*Personenpotenzial*), *Free Camaraderie* (*Freie Kameradschaften*), *Reich Citizens* (*Reichsbürger*), *Self-Governing* (*Selbstverwalter*), *Autonome Nationalisten* (*Autonome Nationalisten*), *National Settlers* (*Völkische Siedler*), and *Free Saxons* (*Freie Sachsen*). In addition to politically oriented groups, sympathy for the right is also expressed in the arts, especially in music, which has a wide appeal, especially among young people.

It follows that the numbers of right-wing groups on the *Slovak* and *German* political scene are hardly comparable, which may be related to the different size of the two countries and their different populations as well as the latter country's notorious past.

The last *German Bundestag* elections on 23 February 2025 also confirmed the rise of right-wing extremism in the country, with the *Alternative for Germany* (*Alternative für Deutschland*, *AfD*) political party led by Alice Weidel winning the second highest number of votes, only behind the *CDU/CSU* represented by Friedrich Merz. At the same time, it is a sad fact that the *AfD* won in all the countries of the former *East Germany*, even in the *Berlin* district of *Marzahn-Hellersdorf*, which is considered a so-called social hotspot (*sozialer Brennpunkt*). This is the tenth administrative district, the largest prefabricated housing estate in the German

capital *Berlin*⁶ from the days of the former *GDR*, where there are prefabricated housing estates and a lot of people living in a small space and mainly from the lower social classes.

3 Practical Analysis

Thematically, we can divide negative statements towards LGBTI+ people into several groups. One group refers to them a) as a **"threat to traditional values"**, as people who allegedly threaten the traditional family and cultural norms. Acceptance of different sexual orientations and gender identities could cause a breakdown of social norms and traditions while being *'unnatural'* or *'inhumane'*. *The Prime Minister of the Slovak Republic*, Róbert Fico, is trying, for instance, to push through parliament a change to the constitution that would guarantee that Slovakia only recognises the gender of a man and a woman when marrying. At the same time, he unflatteringly used the simile 'We must return to common sense. No one can dictate that a cat and a dog can marry' (*Hospodárske noviny* 2025). He also related this change to child adoption because, in his view, "children need a mother and a father" (ibid.). The *Smer-SD* party and its leader repeatedly use the term *"LGBT ideology"* to refer to modern movements fighting for the rights of LGBTI+ people. The term often denotes a kind of dangerous trend that they believe threatens traditional family values.

We can see similar tendencies in other V4 leaders. *Hungarian Prime Minister* Viktor Orbán, who is a well-known supporter of conservative values, also often criticises LGBTI+ rights. He has said that the Hungarian government will protect "traditional values", demonstrating his negative attitude towards marriage and the adoption of children by same-sex people (*Extra plus* 2023).

Similarly, Jarosław Kaczyński and Andrzej Duda, both from the *PiS* (*Law and Justice*) party, are known for their statements

presenting the LGBTI+ movement as a threat to the traditional *Polish* family. Duda has actually said that "LGBT is perhaps a greater danger than communist ideology" (*Denník N* 2020).

Likewise in Germany, non-traditional same-sex-partnerships have also been targets of statements like *"Die (Kinder) sollten doch Mama und Papa haben!"*, *"Nee, das muss nicht sein. Da sehe ich die Mama nicht [...]"* ("They should have a mom and a dad!"; "No, that's not necessary. I don't see Mama there [...]") (Heinrich and Kretschmer 2019).

Jörg Meuthen, a politician from the populist and far-right *AfD* (*Alternative for Germany*) party, has repeatedly spoken out against the LGBTI+ community. He has described it as an *"ideological"* threat to the traditional family (*AfD* 2021).

Horst Seehofer, former president of *Bavaria's Christian Social Union (CSU)* and former *German interior minister*, has expressed a conservative stance on some LGBTI+ rights issues. Although his statements were less extreme than those of politicians from the *AfD*, Seehofer expressed that the legalisation of same-sex marriage could be a problem for *"traditional values"* (Röhling 2017).

Klaus Kinkel, a former foreign minister and prominent member of the *Christian Democratic Union (CDU)*, has described support for same-sex marriage as something that could threaten family stability (Schwartz 2024).

Similarly, Beatrix von Storch, a member of the *AfD*, has spoken out in favour of protecting traditional family values while opposing the expansion of rights for the LGBTI+ community, as has Alice Weidel, who is also known for her radical views, and has repeatedly opposed legislation that expands the rights of LGBTI+ people. In the past, she has criticised same-sex marriages, arguing that they should not be considered

⁶ *Berlin* has 12 districts with an overall population of over 3,700,000. In addition to the above-mentioned districts, there are *Mitte*, *Charlottenburg-Wilmersdorf*, *Neukölln*, *Pankow*, *Tempelhof-Schöneberg*, *Steglitz-*

Zehlendorf, *Friedrichshain-Kreuzberg*, *Reinickendorf*, *Treptow-Köpenick*, *Lichtenberg* and *Spandau*.

on an equal footing with marriages between a man and a woman (Klein 2018).

Another group associates LGBTI+ people with paedophilia and therefore portrays them as a '*danger*' to children and young people which can have a negative impact on their development. This is a highly controversial and false thesis that is often used to mobilise the public against the rights of LGBTI+ people, especially in the context of debates about adopting children and raising children in such families (Pravda 2021).

Other groups may use terms such as b) "**disease**" and/or "**abnormality**" when describing the LGBTI+ community. Some politicians even use such language to create negative images. This approach refers to previous diagnostic categories where homosexual behaviour was labelled as a psychological disorder, with members of the community being ridiculed and stigmatised as inferior.

For example, the ex-politician Ján Čarnogurský called homosexuality an "abnormality" and said that it was something contrary to the natural order. The *Christian Democratic Movement (KDH)* has spoken out in favour of traditional family values. *KDH* members, while not directly labelling homosexuality as a "*disease*", have often used terms such as "*unnatural*" and have supported initiatives against legalising same-sex marriage or the adoption of children by LGBTI+ couples (Aktuality 2008).

Andrej Danko, the leader of the *Slovak National Party (SNS)*, has also been very critical of the LGBTI+ community on several occasions. Although he has never directly labelled LGBTI+ identity as a 'disease', his rhetoric has advocated the protection of traditional family values, while he has taken a negative stance towards LGBTI+ rights in a manner which has sometimes been perceived as pathologising and discriminatory. He contrasts gay rights with the "Christian state" (Denník N 2016).

Ján Slota, who has publicly stated that "homosexuality is deviant behaviour" and "*not natural*", has also described this community as a disease. In 2010, in an interview with the media, he stated that "*homosexuality is a disease that must be treated*" (Pravda 2010).

Milan Uhrík of the *LSNS (People's Party Our Slovakia)* party is known for his radical views, which are in line with the extreme right. In 2020, during the election campaign, he said in one of his statements that LGBTI+ rights are "*unnatural*" and "*harmful to society*". He has also spoken of the ideology that supports LGBTI+ rights being "*damaging to the family and children*", and in some cases even expressed the belief that if society allowed itself to be "*taken over*" by this ideology, it could lead to the demise of "*traditional values*". Uhrík⁷ also frequently uses terms such as "*LGBT ideology*" or "*homosexual experimentation*" to ridicule or stigmatise LGBTI+ people and their rights (Hlavné správy 2024).

Marc Jongen of the *AfD* has expressed support for conservative family values and has described LGBTI+ rights as "unnatural" and unworthy of legislative support (Bender and Bingener 2016).

In addition to these two main designations, there are others to consider. In political discourses, LGBTI+ persons can be portrayed from an ethical perspective as c) "**subversives of society**" who seek to disrupt public order and customs, leading to moral chaos, or "**enemies of the state**" who try to assert their rights at any cost, or even "**scum**" – "**pliaga**", with the aim of inducing fear. It was this expression that was used by the chairman of the *Christian Democratic Movement (KDH)*, Milan Majerský, in September 2023, which provoked sharp criticism from liberal politicians and organisations. When asked whether corruption or LGBTI+ is a bigger threat to Slovakia, he replied: "*Both are the misfortune of any country, not only Slovakia*".

⁷ On 21 January 2025, this politician also made himself visible in the *European Parliament* when he made vulgar remarks against politicians with whom he did not

share the same opinion, and the President of the *European Parliament*, Roberta Metsola, subsequently cut off his microphone, saying that she would not tolerate such behaviour.

- *both corruption and LGBTI+. They are scourges (pliagy) that are destroying the country*" (Denník N 2023). Majerský was supported by Milan Krajniak, former Minister of Labour and MP of the *Sme rodina* party, who is facing a criminal charge for this (Pravda 2023).

Comparisons of community d) to **violent rulers / "dictators"** form another rather large group, with the epithets rainbow (liberal) dictators, or rainbow dictatorship or liberal dictatorship often used. Of course, this is a negative and inaccurate term that simplifies complex issues concerning the rights, equality and freedom of individuals. It is used to reinforce the perception of current efforts to promote gender equality and support the rights of the LGBTI+ community as a form of dictatorship that seeks to enforce certain values and norms at the expense of traditional or religious beliefs. *"The rainbow dictatorship is losing. No one will say it out loud because they would be beaten with sticks, but at the last election people made their voices clear"* (Pravda 2024). In this group we also include rainbow imperialists and rainbow preachers. The former term is used in Slovak public discourse to refer to groups or individuals who promote the rights of the LGBTI+ community and liberal values, the implication being that they impose these values on other cultures or societies. An article in the Standard discusses how some critics view Western countries as 'rainbow preachers' (Danish 2022) who seek to impose their values on other countries, which can be seen as a form of neo-colonialism or 'rainbow imperialism'.

The term *"gender totalitarianism"* was used in connection with this by the Slovak politician Marián Kuffa, a priest and member of the *National Council of the Slovak Republic* for the *Christian Union party*. In an interview with *LifeNews.sk*, he said, *"I wanted a person professing faith to understand that gender totalitarianism is a project directed against God and the family"* (Life News 2025). The term reflects the perception of current efforts towards gender equality and the promotion of the rights of the LGBTI+

community as a totalitarian approach to social norms and values.

We have also encountered the negative term *"gender activists"* or *"transgender activists"* (Lukáč 2021), which is supposed to refer to people who fight for equality between the sexes and support legislative changes in this area. Again, such people are allegedly trying to undermine traditional family values.

This thematic group also includes the labelling of LGBTI+ people as e) **"fascists"**, with the attribute (neo)liberal. However, this term is problematic because fascism is historically associated with totalitarian regimes that have sought to suppress any opposition and is considered a far-right ideology. The association with 'liberalism', which refers to policies aimed at protecting individual freedoms and equality, is inappropriate and puts the positive connotation of the word liberal in a negative light. The *Georgian Prime Minister* Irakli Kobakhidze stated how his government would do *"everything necessary to completely eradicate liberal fascism in Georgia"* (Štandard 2024).

The term *"neoliberals"* is used in Slovak public discourse to refer to persons or groups that promote neoliberal economic policies; it is usually used in conjunction with the adjective 'nasty' as in *"nasty neoliberals"*. This is a statement by the Slovak politician Milan Krajniak, who claims that *"the Sme rodina party rejects the ugly neoliberal policy, which is concerned only with percentages and does not care about the needs of the people"* (Denník N 2021).

Andrej Danko, the current SNS chairman, also used a number of terms in an RTVS pre-election debate that portray the LGBTI+ community in a negative sense, including *"the agenda of progressive forces"*, *"liberal agenda"*, and *"LGBTI ideology"*, referring to the political and ideological efforts of progressive groups that he believed were aimed at changing the traditional values of Slovakia and which he considered unnatural or dangerous. He repeatedly criticized so-called *"progressive forces"* and the *"liberal agenda"*, which in his view threatened the

traditional values of Slovakia (*Denník N* 2023).

The term "*extremism*" is also used in conjunction with "liberal". It was used by Dagmar Kramplová (2024), Vice-Chairwoman of the *Slovak National Assembly, Member of the National Assembly of the Slovak Republic*, in connection with RTVS and freedom of speech. She used it to describe those who advocate for equal rights for the LGBTI+ community.

More ostensibly "*positive*" evaluations of this group, but again with pejorative undertones, form group f). Here we find terms such as "*sun worshippers*" - "*slniečkári*" or "*right-wingers*" - "*pravdolásari*" (Bechný 2015; Trachtová 2015). A politician who became famous in 2019 for labelling a member of the LGBTI+ community as a "*sunbather*" was the aforementioned Slovak politician Milan Krajniak from the *Sme rodina* party. In doing so, he expressed his criticism of those involved in protecting the rights of the LGBTI+ community and other minorities. This exemplifies a widespread stereotype of so-called '*sun worshippers*' who, according to critics, often prioritise minority rights over national and traditional values. In Slovak public discourse, it is used to describe people who are liberal, pro-immigration or pro-multiculturalism. The term has also been transferred to the media space and used as an attribute from the mouth of the deputy chairman of the *SMER-SD* party and member of the *European Parliament* Ľuboš Blaha, "*the Sunshine Media*" - "*slniečkárske médiá*" (Brožík 2021).

CONCLUSION

From the above, it appears that negative statements about the LGBTI+ community are related to a social-psychological propaganda strategy, which is one of the most powerful tools for arousing fear and hatred, e.g. by calling for action rather than standing by and watching because the situation is so dire. Similarly, it is a strategy of dehumanisation, which is equally designed to provoke fear and disgust. All of the language used is considered hateful

because it uses dehumanising language and associates LGBTI+ communities with negative stereotypes, further marginalising these people in society. Associated with these is a strategy of emotionalisation and lying, such as the paedophilia issue mentioned above. We may also mention the strategy of creating an enemy. Politicians who use these strategic images aim to polarise society and exploit the issue to further their own interests.

Germany is one of the most progressive countries in the area of LGBTI+ rights and most politicians support equal rights for LGBTI+ people. Nevertheless, there are occasional statements from politicians from conservative, populist and extreme parties who speak negatively about LGBTI+ communities. During the last election mentioned above, queer people were forgotten by many parties in their election manifestos, a fact true of the victorious conservative *CDU/CSU party*, which only expressed itself in terms of '*respect for different lifestyles*' (Düker 2025). However, 'values that are fundamental to our society' are also practised in same-sex relationships. Words such as gay, lesbian or queer do not in the electoral programme of the far-right *AfD*. The father, mother and child as the '*core of society*' must be protected from '*transgender hype*' and '*premature sexualisation*' (ibid.).

The *SPD* is a supporter of "*Queer Life*", a movement fighting against hate crimes and for an end to discrimination against queer families in *family law and the Parenthood Act*. Die Grünen is the party most committed to the rights of the community. They want to fight hate crimes, end discrimination against rainbow families (Regenbogenfamilien) and strengthen counselling and project structures for queer people. They also want to ensure that health insurance companies cover the costs of health transition measures, focus more on the lives of queer people in old age, better protect them in the labour market and improve the legal status of families with more than two parents. Die Linke also advocates for the rights of LGBTI+ people. It calls for a reform of the law of origin and a national anti-discrimination law, wants to

better protect queer places such as youth centres and bars, and to crack down on violence against queer people; it is committed to comprehensive healthcare for queer people - especially trans* people. It is radically inclusive and socio-political, making it the best choice for anyone who wants a left-wing politics friendly to queer people (Düker 2025). The election results showed that LGBTIQ* voters clearly and logically preferred Die Grünen, with Die Linke coming in second place (Nève de Ferch 2025).

On the Slovak scene, the most negative statements have been made by politicians belonging to the far right as well as by conservative politicians, especially from the *Christian Democratic Movement*, which professes proven traditional values, and the *Sme rodina party*, which presented itself as "protecting the family from threats from the outside and from within" (*Our Movement Sme rodina*). Among those who make derogatory comments about the LGBTI+ community, there are also representatives of the *SMER-SD party*, who present themselves as social democrats, the largest and most successful party in *Slovakia*.

From a linguistic point of view, it is the frequent use of neologisms and especially oxymorons, i.e. seemingly contradictory or mutually incompatible terms, which creates a paradoxical effect. An example is Genderwahnsinn (gender madness). Gender equality is seen by the right as unjustified, insane, because women are mostly supposed to bear children and take care of the family; different sexual orientations are also described as insane, and there is a right-conservative theory that the "*LGBT+ lobby*" would like to make heterosexual life in the *Federal Republic of Germany* difficult or forbidden, to destroy the father-mother-child family, and to sexualise children at an early age. Others include Genderpropaganda (gender propaganda), Gutmenschen (sun worshippers), Homo-Lobby (homo-lobby), Ratho (naming a homosexual used to mock homosexuals), Schwuchtelbinde (gay flag), which is the name given to the rainbow LGBT+ flag. The vulgar words Schwuchtel

(faggot), Schwule Sau (gay pig) or the quite simple word Prinzessin (princess) are becoming normalized and are used to insult the homosexual and to conjure up the image of an offended and weak person. In this context, we should also mention the abbreviation *IDAHOBIT*, which stands for *International Day Against Homophobia, Biphobia and Transphobia*, which falls annually on 17 May.

In the German context, we find the expression *Sissyboys* (pets, pussies) referring to boys who misbehave and do not act in accordance with gender roles. They are referred to as soft, gentle or girly. And there is also a term for girls, tomboys (manboys), who do not behave and act in accordance with gender roles. In German, we also know the adjective tomboyish, meaning wild or boyish (Dreier et al. 2012).

References

- afD, 2021. *Jörg Meuthen: EU sollte sich mit eigenen Rechtsbrüchen befassen, anstatt Polen und Ungarn an den Pranger zu stellen!* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://www.afd.de/joerg-meuthen-eu-sollte-sich-mit-eigenen-rechtsbruechen-befassen-anstatt-polen-und-ungarn-an-den-pranger-zu-stellen/>
- AKTUALITY, 2008. *Registrované partnerstvo, v ČR áno, na Slovensku nie (I. časť)* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://www.aktuality.sk/clanok/117748/registrovane-partnerstvo-v-cr-ano-na-slovensku-nie-i-cast/>
- BALOGOVÁ, Beáta et al., 2021. The Importance of Cooperation between a Social Worker and an Interpreter in a Lawsuit (Murder) in the Context of Forensic Social Work. In: *Journal socioterapie*. Roč. VII., č. 2, s. 35-50. ISSN 2453-7543.
- BECHNÝ, Ľubo, 2015. Som slniečkar a nehanbím sa za to. In: *Denník N* 04.12.2015 [online]. [cit. 2025-02-27]. Available from: <https://dennikn.sk/blog/313100/som-slnieckar-a-nehانبim-sa-za-to/>

- BENDER, Justus a Reinhard BINGENER, 2016. *Der Parteiphilosoph der AfD* [online]. [cit. 2025-02-27]. Available from: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/marc-jongen-ist-afd-politiker-und-philosoph-14005731.html>
- BROŽÍK, Ivan, 2021. *Luboš Blaha: Slovenské slniečkárské médiá majú za sebou fakt deň „blbec“* [online]. [cit. 2025-02-27]. Available from: <https://www.hlavnydennik.sk/2021/04/28/lubos-blaha-slovenske-slnieckarske-media-maju-za-sebou-fakt-den-blbec>
- BÚTOROVÁ, Zora, 2017. *Extrémizmus? Čo to vlastne je?* [online]. [cit. 2025-02-27]. Available from: <https://dennikn.sk/868358/extremizmu-s-co-to-vlastne-je/>
- DANIŠ, Dag, 2022. *Dúhová kazatelia sa pri Katare vyfarbili ako neorasisti* [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: https://standard.sk/281271/duhovi-kazatelia-sa-pri-katare-vyfarbili-ako-neorasisti?utm_source=chatgpt.com
- Denník N, 2020. [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://dennikn.sk/minuta/1930414/>
- Denník N, 2021 [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://e.dennikn.sk/minuta/2391991>
- Denník N, 2023 [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: https://dennikn.sk/minuta/3590351/?utm_source=chatgpt.com
- DENNÍK N, 2023. *Predseda KDH Majerský označil LGBTI+ ľudí za pliahu. PS, SaS a Demokrati žiadajú ospravedlnenie* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://dennikn.sk/minuta/3550113/>
- DENNÍK N, 2016. *Danko vystúpil proti LGBTI. Urobí všetko, aby sa ich práva nepresadzovali* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://domov.sme.sk/c/20267389/danko-urobi-vsetko-preto-aby-sa-prava-homosexualov-nepresadzovali.html>
- DREIER, Katrin et al., 2012. *queer historie. Glossar zum Thema geschlechtliche und sexuelle Vielfalt im Kontext von Antidiskriminierung und Pädagogik*. Berlin: sfbb [online]. [cit. 2025-02-27]. Available from: https://www.genderdiversitylehre.fu-berlin.de/_content/pdf/Glossar-von-Queeformat_Queerhistorymonth.pdf
- DÜKER, Henrik, 2025. *LGBTQ* - Check zur Wahl 2025* [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: <https://blog.campact.de/2025/02/lgbtq-queerpolitik-zur-bundestagswahl-2025/>
- DUDEN, 2025. *Homophobie* [online]. [cit. 2025-02-26]. Available from: <https://www.duden.de/suchen/dudenonline/Homophobie>
- EXTRA PLUS, 2023. *Orbán kritizuje EÚ ZA LGBTI politiku* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://www.extraplus.sk/clanok/orban-kritizuje-eu-za-lgbti-politiku>
- HEINRICH, Lisa a Jakob KRETSCHMER, 2019. *„Ich habe nichts gegen Schwule, aber...“ In: Sprache und Diskriminierung. Dresden: TU* [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: https://tu-dresden.de/gsw/slk/germanistik/al/resourcen/dateien/dateien/190702_Sprache_und_Diskriminierung.pdf?lang=en
- HLAVNÉ SPRÁVY, 2024. *Milan Uhrík reaguje na LGBT kauzu na škole: „Pomôžte nám zastaviť to progresívne vymývanie mozgov detí“* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://www.hlavnespravy.sk/milan-uhrik-reaguje-na-lgbt-kauzu-na-skole-pomozte-nam-zastavit-to-progresivne-vymyvane-mozgov-deti/3670378>
- HOSPODÁRSKE NOVINY, 2025. *Fico predstavil návrh konceptu zmeny ústavy, je otvorený o ňom diskutovať* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://hnonline.sk/slovensko/96191528-fico-predstavil-navrh-konceptu-zmeny-ustavy-je-otvoreny-o-nom-diskutovat>
- CHOUTKOVÁ, Ema, 2023. *Identifikácia homofóbnych tendencií v praxi pomáhajúcich profesií – analýza ovplyvňujúcich faktorov*. Diplomová práca. Košice: FF UPJŠ.

- KAMENICKÁ, Alexandra, 2024. *Wortschatzerweiterung im Zusammenhang mit der rationalen Argumentation im Bereich des deutschen Rechtsradikalismus*. Rigorózna práca. Prešov: Prešovská univerzita, s. 33-40.
- KÁŠOVÁ, Martina a Slavomíra TOMÁŠIKOVÁ, 2021. *Matka a dieťa v slovnej zásobe. Kultúrne a jazykové rozdiely pri preklade odbornej komunikácie v sociálnoprávnej oblasti z nemeckého do slovenského a českého jazyka*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. ISBN 978-80-555-2733-8.
- KÁŠOVÁ, Martina, 2024. *Terminologische Probleme bei der Übersetzung der Fachsprache im Bereich der sozialen Dienste und ihre Auswirkungen auf die Praxis*. In: Doris SAVA a Ellen TICHY, eds. *Deutsch als arbeitsmarktrelevante Zusatzqualifikation in Mittel-, Ost- und Südosteuropa*. Berlin: Peter Lang, s. 81-92. ISBN 978-3-631-89568-9.
- Koncepcia boja proti extrémizmu na roky 2015-2019 [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/naka_opr/nptj/koncepcia%20extremizmus%202015-2019.pdf
- KLEIN, Dennis, 2018. *AfD-Storch über das Grundgesetz: Homosexuelle und Ausländer als Feindbilder* [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: https://www.queer.de/detail.php?article_id=31229
- KRAMPLOVÁ, Dagmar, 2024. *Liberálny extrémizmus v RTVS musí skončiť* [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: <https://www.sns.sk/liberalny-extremizmus-v-rtvs-musi-skoncit/>
- LIFE NEWS, 2025. *Po stretnutí Kuffu so Šefčovičom ide parlament vypovedať Istanbulský dohovor* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: https://www.lifenews.sk/27352/po-stretnuti-kuffu-so-sefcovicom-ide-parlament-vypovedat-istanbulsky-dohovor?utm_source=chatgpt.com
- LUKÁČ, Michal, 2021. *Gender aktivisti verzu Rowlingová. Ich vyhrážkami by som si mohla vytapetovať dom, hovorí slávna spisovateľka* [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: <https://www.postoj.sk/93147/ich-vyhrážkami-by-som-si-mohla-vytapetovat-dom-hovori-slavna-spisovatelka>
- Monitorovacia správa o extrémizme: rizikom je nárast konšpirácií, výzvou ochrana mladých v online svete a deradikalizácia [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: <https://www.minv.sk/?Tlacove-spravy-2&sprava=monitorovacia-sprava-o-extremizme-rizikom-je-narast-konspiracii-vyzvou-ochrana-mladych-v-online-svete-a-deradikalizacia>
- Naše hnutie Sme rodina [online]. [cit. 2025-03-03]. Available from: <https://hnutie-smerodina.sk/o-nas/>
- NÈVE de, Dorothée a Niklas FERCH, 2025. *Studie zum Wahlverhalten: Wen wählen LGBTIQ* bei der Bundestagswahl und warum*. In: LSVD Verband Queere Vielfalt [online]. [cit. 2025-02-28]. Available from: <https://www.lsvd.de/de/ct/13417-Studie-zum-Wahlverhalten-Wen-waehlen-LGBTIQ-bei-der-Bundestagswahl-und-warum>
- PRAVDA, 2023. *Aj Krajniak označil LGBTI+ za pliagu, ospravedlniť sa nemieni. Čelí trestnému oznámeniu*. Available from: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/680581-aj-krajniak-oznaci-lgbti-za-pliagu-ospravedlnit-sa-nemieni-celi-trestnemu-oznameniu/>
- PRAVDA, 2021. *Homosexuál rovná sa pedofil. EÚ je pobúrená maďarským LGBTI zákonom* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://spravy.pravda.sk/svet/clanok/592309-homosexual-rovna-sa-pedofil-eu-je-poburena-madarskym-lgbti-zakonom/>
- PRAVDA, 2024. *Debata* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: https://debata.pravda.sk/debata/729807-ako-vnimaju-slovenski-lidri-vyhru-trumpa-prehra-progresivnych-myslienok-ale-aj-test-pre-svet-eu-celi-velkej-vyzve/?utm_source=chatgpt.com
- PRAVDA, 2010. *Slota opäť vypustil spršku urážok, homosexuálov vraj osobne oplŕuje*

- [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/166140-slova-opaet-vypustil-sprsku-urazok-homosexualov-vraj-osobne-opluje/>
- RÖHLING, Marc, 2017. *Horst Seehofer sagt dumme Dinge zur "Ehe für alle" – und wird direkt getrollt* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/horst-seehofer-zur-ehe-fuer-alle-und-warum-seine-saetze-quatsch-sind-a-00000000-0003-0001-0000-000001454265>
- SCHWARTZ, Michael, 2024. „Eine Schmach verschwindet“. *Der lange Weg zur Beseitigung des Sonderstrafrechts für Homosexuelle in Deutschland*. Berlin: B&S Siebenhaar Verlag. ISBN 978-3-949111-19-8 [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: https://mh-stiftung.de/wp-content/uploads/OA_Schwartz_Eine-Schmach-verschwindet_BS-Siebenhaar.pdf
- ŠTANDARD, 2024. *Gruzínska vláda chce vykoreniť liberálny fašizmus, vyhlásil Kobachidze* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: <https://standard.sk/836317/gruzinska-vlada-chce-vykorenit-liberalny-fasizmus-vyhlasil-kobachidze/>
- ŠTEFANČÍK, Radoslav, 2020. Dva odlišné svety so spoločným jazykom. Politické naratívy krajných pólov ideového spektra. In: Radoslav ŠTEFANČÍK, ed.
- Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky y politológie V*. Bratislava: Ekonóm, s. 371-385. ISBN 978-80-225-4743-7.
- TRACHTOVÁ, Zdeňka, 2015. *Sluníčkář je nový pravdoláskař. Zda je to jen móda, experti neodhadnou* [online]. [cit. 2025-03-02]. Available from: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/slunickar-je-novy-pravdolaskar.A150716_091217_domaci_zt

Affiliation

The paper was written as part of the KEGA project 037PU-4/2024 - *Development of education through blended-learning. Block language in the preparation of students of translatology for forensic discourse in German-Slovak language combination*.

Contact information

Mgr. Ema CHOUTKOVÁ

Department of Social Work
Faculty of Arts
Pavel Jozef Šafárik University in Košice
Moyzesova 9, 040 01 Košice
Email: ema.choutkova@student.upjs.sk

prof. PhDr. Martina KÁŠOVÁ, PhD.

Institute of German and Romance Studies,
Department of German Studies
Faculty of Arts
University of Prešov in Prešov
Str. 17. November No. 1, 08001 Prešov
Email: martina.kasova@unipo.sk

INTERNATIONAL SOCIAL WORK: THINK GLOBAL. ACT LOCAL. BE SOCIAL.

Medzinárodná sociálna práca: Mysli globálne. Konaj lokálne. Bud' sociálny.

Jolanda BERENDS

ABSTRAKT

Nakoll'ko sociálni pracovníci reagujú na lokálne kontexty, sociálna práca nebýva vnímaná ako globálne povolanie. Sociálni pracovníci skutočne prispôsobujú svoje postupy lokálnym podmienkam. Tieto lokálne postupy sú však uznávané globálne. Zdieľanie a výmena týchto postupov a metód obohacuje sociálnych pracovníkov, inšpiruje ich a posilňuje ďalší rozvoj profesie. Na uľahčenie takejto výmeny skúseností má sociálna práca už takmer storočie niekoľko medzinárodných združení a sietí, ktoré umožňujú zdieľanie lokálnych postupov a vzdelávacích programov. V súčasnosti sociálna práca pracuje v základnom medzinárodnom rámci, ktorý riadi profesionálnu prax aj vzdelávanie. Tento deskriptívny príspevok prevedie čitateľa históriou medzinárodnej sociálnej práce a spomenie niektoré globálne združenia a siete sociálnej práce a ich úspechy. Text sa ďalej bude zaoberať internacionalizáciou učebných osnov sociálnej práce vrátane pridanej hodnoty a/alebo nevýhod medzinárodnej skúsenosti v zahraničí.

Kľúčové slová: Sociálna práca. Medzinárodná sociálna práca.

ABSTRACT

Because social workers respond to local contexts, it is often said that social work is not a global profession. Indeed, social workers adapt their practices to local conditions. However, these local practices are recognised globally. The exchange of these practices and methods enriches social workers, inspires them and strengthens the further development of the profession. To facilitate this exchange, social work has had several international associations and networks for almost a century, which have enabled the sharing of local practices and educational programs. Today, social work works within a basic international framework that guides both professional practice and education. This descriptive article will take the reader through the history of international social work, by mentioning some global social work associations and networks and their achievements. Furthermore, the article will address internationalisation of the social work curriculum and will mention the added values and disadvantages of an international experience abroad.

Key words: Social work. International social work.

INTRODUCTION

The relevance of internationalisation to the social work profession is frequently questioned, with the argument that routine professional tasks can be performed without an international perspective. This article aims to inspire the reader to shift their focus from acting locally to thinking globally and how being social helps us do so.

1 International focus on social work

Social work does not only take place at the local level. It can no longer be denied that rapid developments in communication and transport have significantly diminished the boundaries between local and regional markets worldwide. Internationalisation contributes to the social work field as well. It broadens one's perspective, fosters openness to alternative ideas, and provides insight into the possibilities and limitations of intercultural communication. In addition,

methodologies developed in social work abroad also bring us knowledge and experiences (Gerull *et al.* 2025). Those different approaches - in terms of culture, social and socio-economic context - can inspire improved approaches in the national and local context (Cox and Pawar 2006).

Internationalisation can thus motivate social workers to enhance their knowledge and skills. Something you take for granted yourself need not be so for others. It helps put any prejudices into perspective (Gerull *et al.* 2025). People who are never encouraged to view the world from another's perspective are less likely to recognise the limits of their understanding.

2 The emergence of an international focus

To illustrate the developments around the international focus of social work, an exploration of the history is given first. At the beginning of the 20th century, cross-border contacts between social workers emerged. These social workers dealt with social problems focused on housing, child labour, alcoholism and poverty. The realisation that charitable efforts were inadequate led to the pursuit of a more professional framework for social work. In 1919, an innovative international collaboration on social welfare emerged, especially in *Western Europe*, which was neither encouraged nor funded by the government. This bottom-up initiative was first put into practice by Dr Rene Sand, the Belgian secretary-general of the Red Cross (Zelenev 2018). In 1927, plans for the first international conference on social welfare were further developed in Prague. For this, the national social work conferences held in America since 1874 served as inspiration. Eventually, the first worldwide 'International Conference on Social Work and Social Welfare (ICSW1928)' was held in Paris from 8 to 13 July 1928. There were a total of 2,500 participants from 42 countries. This conference is widely considered to mark the emergence of an international focus on social work (Cox and Pawar 2006; Zelenev 2018).

3 Outcomes ICSW1928

One of the main outcomes of this conference was the establishment of three international associations. Of these, two were established locally, namely the International Conference on Social Work (ICSW) and the International Federation of Social Workers (IFSW). A third international association focusing on social work education, International Association of Schools of Social Work (IASSW), was officially established a year later in Berlin (Cox and Pawar 2006; Zelenev 2018).

During the conference, it became clear that social work is prevalent worldwide, shares ethical concerns and has similar social problems. In all participating countries, the profession had a low status and was poorly paid. At the same time, in many countries, there was a shift from public to private forms of social work, always embedded in a specific local context. This made it impossible to arrive at a universal definition of the social worker (Cox and Pawar 2006).

World War II temporarily threw a spanner in the works, but soon after 1945, social workers sought each other out again (Zelenev 2018). The goals were mainly professional development, professionalisation and recognition of the profession. There was a movement to develop professional codes, along the lines of the medical professions. These three international associations still exist today and continue to promote exchange within social work worldwide.

4 International Federation of Social Workers (IFSW)

Founded in 1928 as the *International Permanent Secretariat of Social Workers* and reformed after *World War II*, emerging eventually as the International Federation of Social Workers (IFSW) in 1956 (Cox and Pawar 2006). Nowadays the IFSW has evolved into an international organisation with members from nearly every country. Approximately 99% of its members are national professional associations. The association is structured into five regions, with IFSW Europe being one of them (IFSW).

The aim of the association is to promote social work as a profession worldwide. To this end, the organisation sets professional standards and ethical guidelines, leading to the first international code of ethics in 1976 (Cox and Pawar 2006). IFSW also speaks out on global issues and promotes knowledge exchange through conferences, articles and consultative status at the *United Nations*, including UNHCR and UNICEF, and WHO, among others. In addition, the *European section* also represents social work at the *Conference of Non-Governmental Organisations* (CINGO), in consultative status with the Council of Europe (IFSW).

Members exchange knowledge and experiences at various events, including the annual *Delegates Meeting*. This gathering also serves as a platform to discuss key initiatives, such as the *Eco-social Work Project*. Another example is the *Responsive Project*, funded by the *EU*, which explores how social work organisations incorporate client feedback into their practices.

5 International Council on Social Welfare (ICSW)

The former *International Council on Social Work* (ICSW) was created in 1928 in Paris to strengthen social and professional cooperation in the area of human welfare. At the 13th *International Conference in Washington* in 1966, the association changed its name from '*Social Work*' to '*Social Welfare*' to better reflect the broadening of its scope, without changing the abbreviation ICSW (Zelenev 2018). The ICSW represents national and local organisations in more than 70 countries. In the 1960's, ICSW became active on several continents, with more members from low-income countries. Today, ICSW is working through nine regional networks (ICSW).

Advocacy, knowledge building and technical support are at the heart of global projects, with ICSW and its members actively committed in various areas of social development, social welfare and social justice. These include issues such as food and nutrition, welfare and health, social protection, education and housing, as well as issues such as

economic development, human rights and community participation (Zelenev 2018).

ICSW collects and disseminates information to civil society organisations, governments and intergovernmental organisations. This is done through journals, reports, electronic newsletters and the website. ICSW conducts research and organises consultations to analyse problems and develop policies. It also organises specific forums, seminars and workshops on specific topics (ICSW).

6 International Association of Schools of Social Work (IASSW)

During the conference In 1928 in Paris, Alice Salomon was asked to take over the chair of the division on social work education. At the end of the conference, ten different social work school leaders decided to establish an association especially focused on social work education. The IASSW was officially founded in 1929 in Berlin. Alice Salomon became the first president (Kuhlmann 2001). IASSW's vision is to promote and develop '*Excellence in social work education, research and scholarship across the globe, in pursuit of a more just and equitable world*' (IASSW). IASSW is an international association of institutions of social work education, organisations supporting social work education and social work educators, by developing standards to enhance the quality of social work education (IASSW).

IASSW newsletters, publications, and conferences represent major links between schools of social work worldwide to promote social work nationally (Cox and Pawar 2006). The association also represents social work education in a consultative status with the United Nations. Today, the IASSW has five regional associations, from which each president is the vice-president of the IASSW. This led to the construction of good cooperation between the regional associations (IASSW).

7 Stronger together for social work

As said before, these three associations were founded almost simultaneously and, till today, strengthen each other through close

collaboration. A significant contribution of these international organisations lies in their articulation of the fundamental values underpinning social work, as well as in their facilitation of dedicated occasions for their critical reflection and reinforcement. The most appealing example of such a collaboration is the global definition of social work, which the IFSW and IASSW last adopted at their *General Assembly* in 2014 (IASSW; IFSW): *"Social work is a practice-based profession and an academic discipline that promotes social change and development, social cohesion, and the empowerment and liberation of people. Principles of social justice, human rights, collective responsibility, and respect for diversities are central to social work. Underpinned by theories of social work, social sciences, humanities and indigenous knowledge, social work engages people and structures to address life challenges and enhance wellbeing. The above definition may be amplified at national and/or regional levels."*

Furthermore, the IFSW and IASSW jointly adopted the '*Global Social Work Statement of Ethical Principles*', which remains unchanged since 2018. Together, they also formulated the '*Global Standards for Social Work Education and Training*'. These standards reflect both the universal values of social work and its global diversity, distinguishing between compulsory elements for all programs and aspirational goals that institutions are encouraged to implement when possible (IASSW; IFSW).

The three international associations work together through the '*Global agenda for social work and social development*'. They see this as a guideline for social workers and educators to raise the profile and visibility of social work and to develop mutual partnerships. It is intended to empower social workers with greater confidence and strengthen their role in shaping policy development. The overarching theme of the *Global Agenda for 2020-2030* is '*Co-building Inclusive Social Transformation*'. Unlike the previous *Global Agenda 2010-2020*, where the biennial themes were predetermined for the whole

decade, this time the international associations have adopted a more flexible approach. An appropriate theme will now be chosen each year in line with current societal developments. The theme of the global agenda 2025 is 'Strengthening intergenerational solidarity for sustainable well-being' (IASSW; ICSW; IFSW).

Since 2007, the third Tuesday of March has been celebrated annually as *World Social Work Day*. Initiated by the IFSW, ICSW and IASSW, with IFSW leading its implementation, this day honours the dedication of social workers worldwide. It highlights their compassionate efforts to empower individuals, build resilience, and foster positive change. Over time, the celebration has become a valued tradition for many local universities and social work organisations around the globe. The annual theme is linked to the global agenda of social work (IASSW; ICSW; IFSW, no date).

Finally, the three international associations jointly organise the world conference every two years in even-numbered calendar years. From 26 to 29 June 2026, it will take place for the first time in the heart of *Africa*, namely in *Nairobi, Kenya*, with the theme: "*Harambee for sustainable shared futures*". In 2028, the conference will serve as a commemorative event marking the 100th anniversary of the international social work associations (IASSW; ICSW; IFSW).

8 European associations for social work

Since the foundation of the international social work associations, *European social work associations* have emerged in increasing numbers. For example, the IFSW has regional associations, including *IFSW Europe*. They promote worldwide on a more regional level what IFSW means. Often, the national professional associations are members of the regional associations (IFSW).

Over the years, the IASSW also saw the rise of regional associations. The *European Regional Group* (ERG) always had good contact with the IASSW, but gradually the ERG increasingly went its own way and became independent of the IASSW. This resulted in a name change to the *European Association of*

Schools of Social Work (EASSW) in 1980. The EASSW started to work independently. In the past 25 years, there has been closer contact again and the EASSW now works intensively with the IASSW.

The European Association for Schools of Social Work (EASSW) develops social work education and social work standards at European level. You can become a member as an educational institution or as an individual. A delegate of the board has consultative status with the *Conference of International Non-Governmental Organisations* (INGOs) of the *Council of Europe*. EASSW organises a biennial conference in odd calendar years. During this conference, several awards will be presented, including the *Most Innovative Education Award* (named after the famous Alice Salomon), the *Research Award* and the *Student Award*. In addition, special interest groups (SIGs) are given a platform, both financially supported to make this possible and during the conference. Members can also apply for funding for small projects and regional events. EASSW offers the latest news on *European social work education*, members have access to the *Journal of Social Work* and are allowed to network and search for suitable *European partners for international research projects* (EASSW).

Even within *Europe*, we see more and more branches these days. For example, in 1965 the *Nordic Association of Schools of Social Work* (NASSW) was founded. This association focuses on promoting education in social work by stimulating cooperation between universities and colleges in the Scandinavian countries (IASSW; NASSW).

The Eastern Europe sub-regional Association of the Schools of Social Work (EEsrASSW) was founded in 2008. It is an extensive network of social work academics from *Eastern Europe* and aims to promote cooperation between schools of social work, teachers and researchers in the region. In addition, *EEsrASSW* focuses on strengthening regional knowledge and research expertise within the global social work community (EEsrASSW; IASSW).

The European Social Work Research Association (ESWRA) was founded in 2014 at

the *4th European Conference for Social Work Research* (ECSWR) in Bolzano, Italy. The association was established in response to the growing need for a European infrastructure for social work research and follows the successful conferences organised since 2011. The association aims to promote social work research in *Europe* through collaboration, knowledge exchange and strengthening research capacity. ESWRA has over 600 members from more than 30 countries and organises the annual *European Conference for Social Work Research*. The association also publishes the journal *European Social Work Research* and an associated book series (ESWRA).

9 International associations versus international networks

In addition to the various international and European associations, many international social work networks play a significant role in promoting collaboration. The official associations are affiliated with the *United Nations* (worldwide associations) or the *European Union* (European associations). In a network, professionals often represent international associations and carry out projects together. For example, IFSW Europe is a member of The *European Anti-Poverty Network* (EAPN), which examines the state of poverty reduction in various countries and advises *Brussels* on it (EAPN, no date). Sometimes professionals are involved in a personal capacity, whether or not based on their interests and the work they do. *European Network on Intercultural Elderly Care* (ENIEC) is a good practice for a network with social workers and researchers that focuses on older migrants (ENIEC).

10 Internationalisation of the social work curriculum

The process of integrating an international, intercultural, or global dimension is an accepted definition of internationalising the curriculum (Beelen and Jones 2015). Internationalisation at home is one of the streams in international education and comprises activities that support students to de-

velop international understanding and intercultural skills (Beelen and Jones 2015). Appropriate activities as part of the curriculum are, first, the international classroom. This involves being taught in an internationally composed class of local students along with students from abroad. Teaching in a common language, mostly English, is needed as a means of communication (Berends 2017a). Second, when it comes to acquiring good practices from abroad, international guest lectures help to give an international perspective on professional practice. This is usually made possible by organising an international event as part of the curriculum. Finally, we use international literature to highlight concepts that are common in international professional social work literature, making them accessible to students during their (study) career (Berends 2017b).

Internationalisation abroad is the other stream in international education (Beelen and Jones 2015). Therefore, the European Union considers it important to gain knowledge and experience in *Europe* or abroad, and therefore provides the *Erasmus+ programme*. Every EU citizen, regardless of age, has the opportunity to study, work or participate in international partnerships abroad in the fields of education, training, sport or youth work (*European Commission*). Furthermore, students can go abroad on a long-term as on study abroad (Berends 2017c) or internship abroad (Goossen and Berends 2017). Another possibility is going abroad on a short term as part of the social work curriculum. A study trip or participating in an international conference are good examples for this (Berends 2016).

11 Added value of international experience abroad

In highlighting the added value of a long-term internationalisation abroad learning experience, the study by Gerull et al. (2025) distinguishes between knowledge, skills and personal growth. Knowledge as a starting point, perspectives on social work gained through international experiences abroad, foster critical reflections on social work poli-

cies and practices at home. Exposure to different approaches abroad creates space for critical awareness of domestic practices and shows that what is familiar is not necessarily universal. In many cases, internships take place in contexts where social work is highly valued, and interns are given greater practical responsibilities than they would normally have at home. Regarding skills development, students reported having learned a new language, most commonly English. Additionally, their cultural sensitivity increased as a result of experiencing what it means to be a newcomer. Being abroad required flexibility to adapt to a new environment and the courage to navigate unfamiliar contexts. In terms of personal growth, international experiences enhanced students' confidence in their abilities and strengthened their capacity to deal with challenges and frustrations (Gerull et al. 2025).

12 Disadvantages of a long-term international experience abroad

The study of Gerull et al. (2015) also mentioned the disadvantages of a long-term internationalisation abroad during your social work studies. First, during the stay abroad, a decline in proficiency in the native language is often observed. The subsequent disadvantages occurred upon returning home. Re-integrating is frequently more challenging than leaving. Upon return, individuals often experience difficulty remaining with the same organisation for an extended period, as they have become accustomed to greater autonomy and seek innovative and challenging work environments similar to those encountered during their stay abroad (Gerull et al. 2025).

CONCLUSION

This article underpins the added value of an international perspective on social work and social work education. Internationalisation supports social workers to broaden their horizons in methods and skills. If you want to add an international perspective as a social worker, it is recommended to use a few principles as a guide. First, actively seek contact. By making contact, you expand your

network, create valuable relationships and gain insight into the lives and experiences of others. Foster international friendships while being guided by the ethical principles of social work. Apply *regula aurea*, or in other words, treat others as you would like to be treated yourself. Second, adapt to local situations and invent indigenous social work by combining foreign and local expertise. Last, broaden your horizons by gaining knowledge and developing skills in social work around the world. In short, to make international social work part of your profession as a social worker: think global, act local and be social.

References

- BEELLEN, Jos and Elspeth JONES, 2015. Defining “internationalisation at home. In: *The European Higher Education Area: Between Critical Reflections and Future Policies*. Dordrecht: Springer, pp. 67–80. Available at: https://www.academia.edu/15146670/Beelen_J_and_Jones_E_2015_Redefining_Internationalization_at_Home
- BERENDS, Jolanda, 2016. ‘Studiereizen: Al reizende leert men. In: *Vakblad Sociaal Werk*. Vol 17, no. 4, pp. 18–19. ISSN 2468-7464. Available at: <https://doi.org/10.1007/s12459-016-0064-4>
- BERENDS, Jolanda, 2017a. International classroom: In de klas internationaliseren. In: *Vakblad Sociaal Werk*. Vol. 18, no. 3, pp. 19–20. ISSN 2468-7464. Available at: <https://doi.org/10.1007/s12459-017-0044-3>
- BERENDS, Jolanda, 2017b. Internationale week. Dichtbij huis grenzeloos internationaliseren. In: *Vakblad Sociaal Werk*. Vol. 18, no. 2, pp. 18–19. Available at: <https://doi.org/10.1007/s12459-017-0026-5>
- BERENDS, Jolanda, 2017c. Study abroad. Studeren bij een partneruniversiteit in het buitenland. In: *Vakblad Sociaal Werk*. Vol. 18, no. 1, pp. 19–20. ISSN 2468-7464. Available at: <https://doi.org/10.1007/s12459-017-0008-7>
- COX, David Ray and Manohar PAWAR, 2006. *International Social Work. Issues, Strategies, and Programs*. California: Sage Publications.
- EAPN (*European Anti-Poverty Network*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: <https://www.eapn.eu/>
- EASSW (*European Association of Schools of Social Work*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: www.eassw.org
- EEsRASSW (*Eastern Europe sub-regional Association of Schools for Social Work*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: <https://eesrassw.fsd.uni-lj.si/>
- ENIEC (*European Network on Intercultural Elderly Care*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: <https://www.eniec.com/>
- ESWRA (*European Social Work Research Association*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: www.eswra.org
- EUROPEAN COMMISSION. *Erasmus+: EU programme for education, training, youth and sport* [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>
- GERULL, Susanne et al., 2025. Leaving your comfort zone. In: *Soziale Arbeit*. Vol 74, no. 1, pp. 24–31. ISSN 2942-3406. Available at: <https://doi.org/10.5771/0490-1606-2025-1-24>.
- GOOSSEN, Amber and Jolanda BERENDS, 2017. Stageland Suriname. Studenten kom uit je stagiairebubbel! In: *Vakblad Sociaal Werk*. Vol. 18, no. 5, pp. 18–19. ISSN 2468-7464.
- IASSW (*International Association for Schools of Social Work*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: www.iassw-aiets.org
- ICSW (*International Council on Social Welfare*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: www.icsw.org
- IFSW (*International Federation of Social Work*) [online]. [cit. 2025-04-04]. Available at: www.ifsw.org
- KUHLMANN, Carola, 2001. Historical portraits of important European leaders in social work: Alice Salomon (1872-1948) – Germany. In: *European Journal of Social Work*. Vol. 4, no. 1, pp. 65–75. ISSN 1468-2664.

NASSW (*Nordic Association of Schools of Social Work*) [online]. [cit. 2025-04-04].

Available at: www.nassw.org

ZELENEV, Sergei, 2018. *90 Years of History. The ICSW at the Forefront of Conceptual Thinking, Social Practice and Transnational Advocacy*.

Affiliation

This article will be published in the Dutch Journal of Social Work (*Vakblad Sociaal Werk*) (2025), volume 26(5). The article in Dutch was co-written by the author with Josien Hofs, a former IFSW Europe board member. Approval for verbatim translation of this article is granted by the editor-in-chief to contribute to the international exchange of social work knowledge and practices.

The article was translated by the author, aiming for a faithful rendering of the original text with slight adjustments to international readers. The text is subsequently revised using DeepL and ChatGPT to ensure grammatical and spelling corrections in English.

The 'International social work education' section is a summary of a larger international

research conducted by a European network of four universities. Colleagues involved in education and administration, especially in the International Office, are all committed to the internationalisation of their respective universities in different ways. Many thanks to Prof. Dr. Susanne Gerull and Irene Gropp, Alice-Salomon Hochschule in Berlin Germany, Anneli Nielsen, Lund University in Lund Sweden, Jolanda Berends, Hogeschool Utrecht – University of Applied Sciences Utrecht, The Netherlands and the international coordinator of VIA University College Aarhus, Denmark.

Contact information

Jolanda BERENDS

Institute for Social Work

University of Applied Sciences Utrecht (HU)
Padualaan 101, 3584 CH Utrecht

The Netherlands

Email: jolanda.berends@hu.nl

MEDZIGENERAČNÁ SOLIDARITA - VÝZVA PRE (MEDZI)NÁRODNÚ SOCIÁLNU PRÁCU

Intergenerational Solidarity - Challenge for (Inter)national Social Work

Michaela SKYBA

ABSTRAKT

Článok identifikuje multidimenzionalitu úloh sociálnej práce v oblasti podpory medzigeneračnej solidarity, ktorá je vysoko aktuálnou témou v národnom aj medzinárodnom priestore. Cez postupnú analýzu teoretických a praktických kontextov formuluje význam sociálnej práce a odporúčanie pre podporu jej stabilného postavenia pri riešení predmetnej problematiky, na ktorú nazerá cez optiku sociálneho vylúčenia, sociálno-politických výziev aktívneho starnutia a teoreticko-praktických aspektov sociálnej práce. Tie sa odzrkadľujú v teoretickom ukotvení medzigeneračnej solidarity v sociálnej práci a scitlivovaní študentov voči sociálnej exklúzii klientov sociálnej práce pomocou inovatívnych metód vzdelávania a medzigeneračného učenia.

Kľúčové slová: Sociálna práca. Medzigeneračné paradigma. Sociálna politika. Solidarita. Sociálne vylúčenie. Service learning.

ABSTRACT

The article identifies the multidimensionality of social work roles in promoting intergenerational solidarity, which is a highly topical issue both nationally and internationally. Through an analysis of theoretical and practical contexts, it articulates the relevance of social work and a recommendation for promoting its stable position in addressing issues viewed through the lens of social exclusion, the socio-political challenges of active ageing and the theoretical-practical aspects of social work. These are reflected in the theoretical anchoring of intergenerational solidarity in social work and sensitizing students to the social exclusion of the social work clients using innovative methods of education and intergenerational learning.

Key words: Social work. An intergenerational paradigm. Social policy. Solidarity. Social exclusion. Service learning.

ÚVOD

Cieľom článku je analyzovať význam sociálnej práce pri podpore medzigeneračnej solidarity prostredníctvom reflektovania sociálno-politického a edukačného rámca ovplyvňujúceho výkon sociálnych pracovníkov a kvalitu ich prípravy pre prax. Konkretizuje potenciál sociálnej práce na národnej a medzinárodnej úrovni prispievať ku podpore medzigeneračnej solidarity prostredníctvom vybraných dimenzií sociálnej práce. Vzhľadom ku „bohatosti“ praxe sociálnej práce a jej transdisciplinarite, na tému nazeráme cez viaceré pohľady, ktorými sú: **1. medzigeneračné paradigma a**

udržateľnosť; 2. sociálna exklúzia starších a 3. sociálna zmena. Prvý sa viaže ku medzigeneračnej solidarite chápanej v rámci vzájomnej výmeny a obohatenia a v kontexte zachovania zdrojov pre súčasné i budúce generácie. Druhý pohľad súvisí s problematikou sociálnej exklúzie starších a s potrebou vyrovnávania šancí mladších obyvateľov žijúcich v segregovaných rómskych komunitách. Na sociálnu zmenu nazeráme prostredníctvom tretieho pohľadu prezentujúceho praktický rozmer témy. Približuje kroky k sociálnej zmene a k vytváraniu udržateľných komunít

prostredníctvom medzigeneračného service learningového projektu, ktorého teoretické základy predstavujeme v nasledujúcej časti.

1 Teoretické východiská

Projekt podporujúci medzigeneračnú solidaritu v segregovanej rómskej komunite vychádza z cieľov komunitnej a environmentálnej sociálnej práce. Konkrétne ide o potrebu aktivizovania komunity, aby sa podieľala na riešení svojich problémov. Pierson a Thomas (2006, s. 110) vymedzujú **komunitnú sociálnu prácu** ako oblasť praxe sociálnej práce, ktorá „*sa usiluje podnecovať a udržiavať komunitnú podporu pre ľudí v núdzi. Komunitná sociálna práca pomáha riešiť sociálne problémy dotýkajúce sa jednotlivca alebo skupiny, pričom hľadá podporu a rozvíja siete formálnych a neformálnych vzťahov.*“ Súčasní i budúci sociálni pracovníci by mali v tomto zmysle vnímať klientov v kontexte širších, existujúcich, ale aj potenciálnych sociálnych sietí. Okrem toho, k špecifikám komunitnej sociálnej práce patrí aj skutočnosť, že ako metóda sociálnej práce pomáha ľuďom v rámci miestnej komunity pri riešení sociálnych problémov a konkrétnych životných situácií (Younghusbandová 1959, in: Hartl 1997; Levická 2003). Osobitne vyzdvihujeme jej zameranie spočívajúce v aktivizovaní a podporovaní formálnych a neformálnych skupín osôb, ktoré charakterizuje spoločný znak odvodený od ich sociálneho znevýhodnenia (Coulshed a Orme 1998, in: Pavelová et al. 2013). Zväčša ide o neorganizovanú skupinu ľudí spojenú určitými okolnosťami, ktoré ich znevýhodňujú v rôznych aspektoch spoločenského života. Cieľom komunitnej sociálnej práce by mala byť snaha o zmenu mechanického zhluku ľudí so znevýhodnením v samostatne organizujúcu sa skupinu s ustálenými väzbami medzi jej členmi, ktorá je schopná akcie (Musil 1999). Prioritným záujmom je tak posilniť schopnosť tejto skupiny získať kontrolu nad okolnosťami, ktoré sú príčinou ich

znevýhodnenia a posilniť u nich schopnosť kolektívneho riešenia problémov ako predpoklad zvyšovania ich súdržnosti.

Podobným cieľom sa vyznačuje aj **environmentálna sociálna práca**, ktorá sa tiež snaží o transformáciu komunity, pričom sa zameriava na otázky zvyšovania povedomia o negatívnom vplyve environmentálnych podmienok na životy ľudí. Environmentálna sociálna práca je považovaná za prístup a tiež perspektívu v sociálnej práci s ukotvením v ekologickej perspektíve a napojením na environmentálnu udržateľnosť a spravodlivosť (Rambaree 2019). Ekologický rámec umožňuje fokusovať prax sociálnej práce na rôzne dimenzie a interakcie medzi človekom a jeho prostredím. Hoci by sa na prvý pohľad mohlo zdať, že ústrednou témou pre sociálnu prácu je práve sociálne prostredie, rovnako dôležitou je aj fyzické prostredie ovplyvňujúce kvalitu života a sociálne fungovanie klientov sociálnej práce. V tomto kontexte je možné súhlasiť s tvrdením, že sociálna práca ako profesia zameraná na človeka v prostredí by mala mať líderskú pozíciu v interdisciplinárnych tímoch založených za účelom reagovania na environmentálne hrozby a riziká (Zapf 2010). Spoločným menovateľom uvedených teoretických východísk realizovaného projektu je trvalá udržateľnosť vnímaná ako integratívny koncept prepájajúci hodnoty podporujúce prosperujúcu, zdravú a súdržnú spoločnosť (Boström et al. 2018), ktorej predpokladom je okrem iného aj aktívny prístup k riešeniu otázok sociálnej exklúzie.

2 Sociálne vylúčenie starších

Trvalo udržateľný rozvoj je definovaný v slovenských podmienkach ako: „*rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov*“ (Zákon č. 17/1992 Z. z. o životnom prostredí)¹. Tento synergický

¹ K ďalším dokumentom upravujúcim problematiku udržateľného rozvoja v našich podmienkach patrí *Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja* (2001);

Návrh národných priorít implementácie Agendy 2030 a i.

proces sa skladá z viacerých dimenzií, v rámci ktorých zohráva významnú úlohu sociálna udržateľnosť a z nášho pohľadu aj sociálna práca, ak berieme do úvahy kľúčové predpoklady sociálneho rozvoja vymedzené v dokumente *Rio de Janeiro Declaration on Sustainable Social Development, Disability and Ageing* (2004), ktorými sú posilnenie participácie ľudí na spoločenskom dianí, inklúzia znevýhodnených ľudí, odstránenie fyzických obmedzení participácie, či zabezpečenie dostupnosti zdrojov pre všetkých.

Obr. č. 1: Funkčný model spoločenstva

Zdroj: vlastné spracovanie

Podľa *Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja* (2001) je cieľom trvalo udržateľného rozvoja, ako cieleného, komplexného a synergického procesu, funkčný model spoločenstva zameraný na jednotlivé dimenzie, ktoré sú znázornené na Obr. č. 1. Predmetná národná stratégia určuje problémové okruhy na základe posúdenia jednotlivých podmienok rozvoja spoločnosti na Slovensku (sociálne, ekonomické, environmentálne, regionálne a pod.). Jednou z nosných tém je problematika postavenia a postupné sociálne vylúčenie ohrozených skupín v spoločnosti, ktorá je v stratégii konkretizovaná cez:

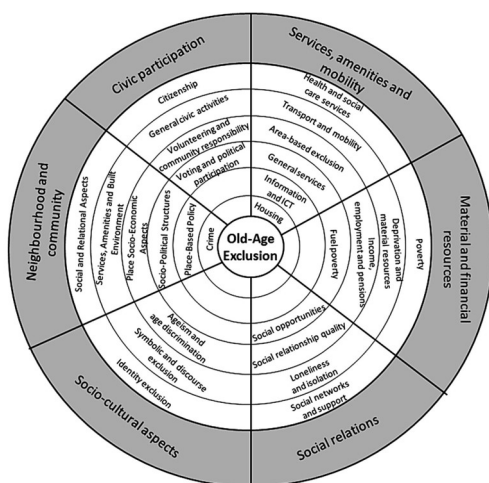
- prehlbovanie problémov ohrozených a rizikových skupín obyvateľstva – medzi nimi aj starších, rómskej populácie, mládeže, ľudí s nižším vzdelaním a pod.,
- problém identity a uplatnenia mládeže v spoločnosti,
- nedostatočné plnenie výchovnej a vzdelávacej funkcie rodiny v spoločnosti,

- zdravotné problémy, problémy v ekonomickej oblasti a v medziludských vzťahoch týkajúcich sa staršej generácie (najmä poproduktívneho obyvateľstva).

Súčasne je v centre pozornosti nepriaznivá sociálna situácia rómskeho obyvateľstva zvlášť v segregovaných rómskych komunitách a prehlbovanie rozporov medzi rómskou a väčšinovou populáciou. Sociálne vylúčenie má mnoho podôb a dimenzií. Dotýka sa rôznych cieľových skupín a stojí v centre pozornosti sociálnej práce a jej metód, kde radíme aj komunitné organizovanie, komunitný rozvoj a komunitné plánovanie s cieľom predchádzať sociálnemu vylúčeniu a zapájať marginalizované skupiny do života spoločnosti a komunity – teda zmierňovať napätie a rozdiely medzi minoritami a majoritou. To, že ide o prierezovú tému medzinárodného významu, deklaruje aj výskumná činnosť. Príkladom je výskum realizovaný na žiadosť *Európskeho parlamentu* s názvom *Chudoba a sociálne vylúčenie starších občanov EÚ* (2011). V rámci prezentovaných výsledkov sme identifikovali viaceré skutočnosti (kategórie) viažuce sa ku sociálnemu vylúčeniu starších v medzinárodnom kontexte dokreslené výroky respondentov. Prvou závažnou skutočnosťou je „**stigmatizácia**“ vnímaná staršími ľuďmi, kedy samotní respondenti sa dožadujú „**vyváženého mediálneho obrazu**“: „*Médiá musia zobrazovať chudobných a starších ľudí vo všeobecnosti, nie len tie najextrémnejšie prípady.*“ „*O starších ľuďoch sa hovorí len zriedka, akurát tak v zime, keď nejaký z nich zmrzne na ulici... hovoria len o tulákovi, o niekom, kto zmrzol.*“ „*Chudobní a sociálne vylúčení by sa mali zobrazovať ako ľudia, ktorí sú čestní a hodní úcty, aj napriek ťažkostiam, ktorým čelia, a nie v stereotypnom ponímaní, ktoré o nich hovorí, že sú leniví, nechce sa im pracovať.*“ Závažným zistením je tiež vnímaná „**prieepasť medzi držiteľmi moci a minoritou vylúčených**“ – ide predovšetkým o vnímanú vzdialenosť sveta marginalizovaných a sveta tých, ktorí disponujú mocou vo vzťahu ku

prijímaniu opatrení: „*Mali by hovoriť so starými ľuďmi, aby pochopili, ako žijú, že sú sami a úplne izolovaní.*“

Sociálne vylúčenie starších predstavuje zložitý proces zahrňajúci nedostatočný prístup ku zdrojom a službám, v spojitosti s výrazným obmedzením podieľania sa na aktivitách dostupných pre väčšinu ľudí v rôznych oblastiach spoločnosti. Dôsledky sú viditeľné vo sfére kvality života starších, spravodlivosti a solidarity medzi generáciami, ktorej nedostatočná úroveň spôsobuje oddelenie jednotlivcov a skupín z majority. Ide o významný konštrukt, ktorý má dominantnú pozornosť v politických a vedeckých diskurzoch v rámci rôznych regiónov sveta. Ku špecifikám tohto pojmu patrí akt vylúčenia, ktorý môže obsahovať dobrovoľné aj nedobrovoľné aspekty². Súčasne ide o dynamický konštrukt vyvíjajúci sa v čase a priestore v závislosti od vonkajších okolností a aktuálnych možností klientov sociálnej práce. Zahrňa tiež skúsenosti s rôznymi formami vylúčenia (Walsh, Scharf a Keatin 2017).

Obr. č. 2: Domény sociálneho vylúčenia
Zdroj: Walsh, Scharf a Keating (2017)

Napriek multidimenzionalite sociálneho vylúčenia viažucej sa na sociálne, politické, ekonomické, kultúrne systémy (bližšie

znázorňuje domény sociálneho vylúčenia Obr. č. 2), vieme s určitosťou povedať, že neuralgickým bodom tohto pojmu sú normatívne rámce. Ukazujú na škodlivosť **sociálnej nespravodlivosti** a **chýbajúcej solidarity**, s ktorými sa môžeme v súvislosti so sociálnym vylúčením starších stretnúť. Barry (1998) v tomto smere akcentuje rezervy vo sfére rovnosti príležitostí a poukazuje na obmedzené príležitosti v oblasti politickej participácie, vzdelávania a zamestnanosti. Sociálna nespravodlivosť obmedzuje príležitosti vo sfére vzdelávania a zamestnanosti. Zároveň je základom pre vznik a udržiavanie **stigmatizácie** sociálne vylúčených skupín klientov sociálnej práce prostredníctvom vytvárania stereotypov, ktoré bránia začleneniu ľudí do spoločnosti. Chýbajúce zdroje sú obzvlášť viditeľné v segregovaných komunitách, pričom segregácia je podľa Anderson (2010) považovaná za primárnu príčinu stigmatizácie. Autorka ďalej vysvetľuje svoje stanovisko izolovanosťou znevýhodnených skupín, posilňovaním stigmatizujúcich stereotypov a oklieštenosťou prístupu ku zdrojom v ponímaní sociálnych sietí, sociálneho a kultúrneho kapitálu, zamestnania, či politickej a občianskej angažovanosti. Barry (1998, s. 20) v tomto kontexte uvádza, že „*sociálne vylúčenie je nebezpečné preto, že procesy, ktoré sú základom sociálneho vylúčenia, sú často rovnaké ako tie, ktoré vedú k stigmatizácii.*“

Otázky znevýhodnenia v rôznych oblastiach v staršom veku sú ústrednými témami naprieč širokým spektrom pomáhajúcich profesií. Predmetný záujem v sociálnej práci je sytený otázkami ekonomickej nestability, demografických vzorcov starnutia a predpokladaného zvýšeného rizika nerovnosti vo vyššom veku (Walsh, Scharf a Keatin 2017). Sociálna práca sa zvlášť koncentruje na intervencie vťahujúce sociálne vylúčených klientov do života spoločnosti a prevenciu v zmysle predchádzania sociálnemu vylúčeniu

² Walsh, Scharf a Keating (2017) poukazujú na skutočnosť, že starší môžu byť vylúčení z rôznych dôvodov obsahujúcich vôľový aspekt (napr. seniori sú vylúčení proti svojej vôli, chýbajú im prostriedky na dosiahnutie

vlastnej integrácie alebo ide o ich rozhodnutie vylúčiť sa z väčšinovej spoločnosti).

starších a zmiernenia ich nepriaznivej sociálnej situácie, pričom oporu nachádza v sociálnej politike.

3 Sociálno-politický kontext podpory sociálneho začlenenia starších

Z výsledkov vyššie prezentovaného výskumu realizovaného na podnet *Európskeho parlamentu* vyplývajú viaceré zistenia. Ide o vnímaný nedostatok pochopenia a záujmu či značnú generačnú a skúsenostnú priepasť medzi navrhovateľmi opatrení a vylúčenými seniormi, potrebu zblíženia minority a majority, resp. tých, ktorí môžu prijímať rozhodnutia dôležité pre lepší život starších a potrebu reciprocity, otvorenosti a zároveň aj aktivity a angažovanosti zo strany starších. Otázka **participácie starších na živote komunity**, ako predpoklad aktívneho starnutia a riešenia otázok sociálnej exklúzie, je súčasne predmetom sociálno-politických dokumentov na národnej a medzinárodnej úrovni.

Sociálna exklúzia spolu s chudobou sú dlhodobé prioritnými témami strategických a koncepčných dokumentov v rámci slovenských verejných politík. *Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe* koncipuje kľúčové východiská a postupy v nadväznosti na ciele stratégie *Európa 2020*, *Európskeho piliera sociálnych práv* a *Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj* reflektujú tak nadnárodný charakter týchto globálnych výziev. Je očividné, že občianska participácia starších je, popri oblasti služieb, materiálnych a finančných zdrojov a socio-kultúrnych aspektov, kľúčovou doménou národných i medzinárodných dokumentov venujúcich sa opatreniam potrebných pre začlenenie exkludovaných skupín do života komunity. Zároveň je bazálnou súčasťou domény **indexu aktívneho starnutia** (*Obr. č. 3*).

Obr. č. 3: Index aktívneho starnutia

Zdroj: upravené podľa "Active Ageing Index project <https://statswiki.unece.org/display/AAI/Active+Ageing+Index+Home>" a Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 - 2030

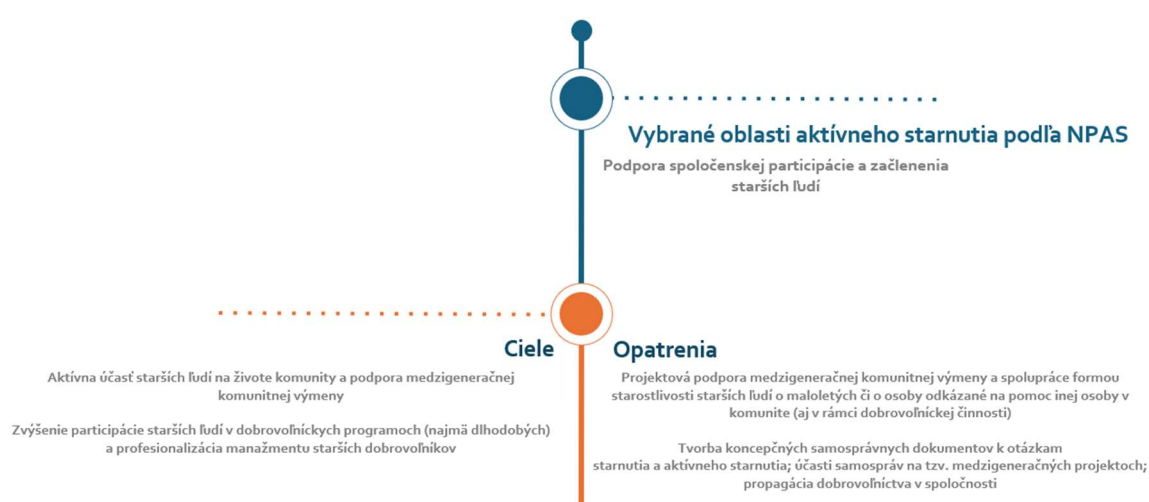
Index aktívneho starnutia je považovaný na významný nástroj zisťovania potenciálu starších v rámci jednotlivých domén života, a tiež medzinárodnej komparácie progresu politík vzťahujúcich sa ku aktívnemu starnutiu. Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí je rovnako súčasťou vybraných oblastí aktívneho starnutia podľa *Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021-2030*, ktorý v tomto rámci vymedzuje ciele a opatrenia. Cieľom je **aktívna účasť** starších ľudí na živote komunity, podpora **medzigeneračnej komunitnej výmeny** a zvýšenie **participácie starších ľudí v dobrovoľníckych programoch**. Opatrením k vymedzenému cieľom je **projektová podpora** medzigeneračnej komunitnej výmeny, účasť na medzigeneračných projektoch a pod (*Obr. č. 4*).

Nadväzujúc na súčasný stav na *Slovensku* v oblasti **predpokladov a kapacít aktívneho starnutia a skúsenosti s aktívnym starnutím** podľa *Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021-2030*, je možné konštatovať v porovnaní s členskými štátmi *Európskej únie* (ďalej *EÚ*) nižšiu (podpriemernú) úroveň vybraných kontextových ukazovateľov pre aktívne starnutie (napr. dĺžka dožitia, dožitie v zdraví a pod.). S rastúcim vekom je evidentné v porovnaní s *EÚ* intenzívnejšie znižovanie sociálnych kontaktov a miery subjektívne vnímanej mentálnej pohody a blahobytu. Pre *Slovensko* je príznačné tiež nižšie zastúpenie starších ľudí s vysokoškolským vzdelaním v porovnaní s priemerom *EÚ*. V oblasti digitálne gramotnosti starších do 74 rokov

dosahujeme priemernú úroveň. Vo vyššom veku je však prítomné zaostávanie v danej oblasti. V rámci výstupových ukazovateľov, kde radíme **skúsenosti s aktívnym starnutím**, sa seniори angažujú v dobrovoľníckej činnosti v oveľa nižšej (podpriemernej) miere v porovnaní s EÚ. Nižšia miera je evidentná aj v politickej participácii a občianskej organizovanosti starších. *Národný program* formuluje rizikové výstupové faktory v rámci *Slovenska*. Medzi

nimi sa nachádza aj potreba **podpory aktivity a občianskej angažovanosti starších** či **sprístupňovanie kvalitných integrovaných komunitných služieb**. Bez zaistenia dostupnosti dobrovoľníckych a ďalších programov a projektov budú tieto oblasti naďalej považované za rizikové faktory.

Obr. č. 4: Podpora aktívneho starnutia podľa NPAS

Zdroj: vlastné spracovanie

Uvedené výzvy sú reflektované a previazané so sociálnou prácou v rámci sociálno-politického, výskumného i edukačného rámca. Príkladom ich prepojenia je výskumná úloha a projekt *Dobrovoľníctvo starších ľudí – dopadová výskumná štúdia* (Repková a Brozmanová Gregorová 2024), ktorej zadávateľom bolo *Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR*. Realizátorom bol *Inštitút pre výskum práce a rodiny* a v rámci externej spolupráce sa na projekte podieľalo *Centrum pre edukáciu a výskum seniorov na Inštitúte edukológie a sociálnej práce FFPU v Prešove*. Poznatky načerpané prostredníctvom našej participácie na tomto projekte sme mohli zároveň využiť pri koncipovaní a realizovaní service learningového projektu študentkami sociálnej práce v rámci predmetu *Komunitná*

sociálna práca s doplnením mapovania potrieb terénu a analýzy komunitných plánov, čím bol naplnený aj edukačný rozmer v rámci scitlivovania študentov sociálnej práce voči reálnym potrebám komunity.

4 Dajme odpadu druhú šancu – príklad service learningového projektu

Medzigeneračný service learning vychádza z medzigeneračných programov, ktoré sa začali kreovať ako odpoveď na prehľbovanie medzigeneračnej priepasti v 70. rokoch 20. storočia. Vychádzajú z **intergeneračnej paradigmy** reflektujúcej spoločenské zmeny v súvislosti so starnutím populácie, zmenou v štruktúre rodín či znížením frekvencie kontaktov medzi generáciami. Konkrétne prejavy a dôsledky medzigeneračnej priepasti spočívajú vo

vzd'áľovaní generácií, sociálnej izolácii starších, v šírení stereotypov a i. Spoločným znakom všetkých modelov medzigeneračného učenia je **podpora sociálneho kapitálu** zapojených subjektov a **rozvoj komunity**. Podľa vymedzenia *National Council on Aging* ide o plánované prebiehajúce aktivity **spájajúce** rôzne generácie s cieľom zdieľať skúsenosti, ktoré sú **vzájomne prospešné** (Newman a Hatton-Yeo 2008).

Medzigeneračný service learning ako forma medzigeneračných programov sa vyznačuje viacerými špecifikami: 1) podporuje medzigeneračnú solidaritu pomocou aktivít zahŕňajúcich recipročne obohacujúce interakcie medzi generáciami; 2) zameriava sa v rovnakej miere na službu aj vzdelávacie ciele; 3) rozvíja partnerstvá medzi univerzitou a komunitou; 4) aktivizuje študentov a seniorov v kontexte participácie na živote komunity. Uvedenými charakteristikami podporuje sociálne začlenenie starších ľudí a ich aktívnu participáciu v rôznych oblastiach sociálneho a ekonomického života spoločnosti aj po dovŕšení ich dôchodkového veku (Newman a Hatton-Yeo 2008).

Roodin, Brown a Shedlock (2013) zhŕňajú na základe realizovanej analýzy viacerých publikácií a výskumov (napr. Dorfman et al. 2003; Roschelle et al. 2000; Brown a Roodin 2001; Fruhauf, Jarrott a Lambert-Shute 2004; Krout et al. 2010 a i.) prínosy medzigeneračného učenia sa službou. K **benefitom** účasti na medzigeneračných service learningových projektoch na strane študentov patrí rastúca tendencia občianskej angažovanosti, hlbšie poznatky o starnutí a špecifických problémoch súvisiacich s týmto procesom, pozitívne postoje k starším, eliminácia stereotypov, vyššia úroveň sebadôvery, komunikačných schopností, empatie a i. Rovnako starší benefitujú zo zapojenia sa do projektov vo forme aktivizácie, podpory kvality života, uvedomenia si vlastnej hodnoty, užitočnosti, rozvoja sociálnych zručností a i. Prínosom pre komunitu sú nepochybne partnerstvá medzi univerzitou a komunitou podporujúce inovácie a zlepšenia služieb a riešenia

aktuálnych problémov. Partneri môžu získať nový pohľad na riešenie problémov starších, rovnako tak dobrovoľníkov podporujúcich napĺňanie vízie kvalitných služieb. Významné je aj využitie výskumných výsledkov pre prax. Môže sa tiež podporiť dostupnosť zdrojov a zlepšenie služieb pre skupiny, ktorých potreby stoja na okraji záujmu, resp. nie je im venovaná dostatočná pozornosť. Zviditeľnenie a riešenie aktuálnych potrieb komunity je mimoriadne žiaducim benefitom pre všetkých. Problémy, medzi ktoré patrí zmieňovaná sociálna exklúzia starších, vyžaduje niekoľkoročné koordinované úsilie viacerých aktérov z rôznych rezortov (Roodin, Brown a Shedlock (2013). Na dopady výstupov medzigeneračných service learningových projektov je preto nutné nahliadať realistickou optikou s prihliadnutím na skutočnosť, že nie je možné jednotlivé problémy úplne vyriešiť. Cení sa však aj malý progres, ktorý je predpokladom pre ďalšie iniciatívy. Partnerstvá a projekty majú teda svoj význam a opodstatnenie.

Príkladom je projekt študentiek magisterského štúdia sociálnej práce, ktoré v rámci mapovania potrieb identifikovali viaceré oblasti vyžadujúce hľadanie riešení. V rámci rozhovoru, pozorovania a analýzy komunitných plánov dospeli k rozhodnutiu realizovať tvorivé dielne pre deti, rodičov a starých rodičov. Študentky realizovali projekt s názvom „*Dajme odpadu druhú šancu*.“ Aktivita spájajúca generáciu rodičov, starých rodičov a detí prebehla v *Komunitnom centre v Olejníckove* a jej cieľom bolo, ako uvádzajú študentky, „*posilniť medzigeneračnú solidaritu, rozvíjať tvorivosť a jemnú motoriku, podporiť rodičovské kompetencie a zvýšiť environmentálne povedomie. Zámerom bolo tiež ukázať, ako môže zdanlivo nepotrebný materiál získať novú hodnotu, a zároveň poskytnúť priestor na zmysluplné trávenie spoločného času*.“

Výstupom neboli len výrobky a umelecké predmety z recyklovaných materiálov, ale aj hlbší úžitok pre všetky zapojené subjekty, ako vyplýva z reflexií študentiek: „*Táto service learningová aktivita nám poskytla*

cennú skúsenosť s prácou priamo v komunite. Aktivita nám pomohla rozvíjať komunikačné a organizačné zručnosti, naučili sme sa spolupracovať s rôznymi vekovými skupinami a posilnila sa aj naša schopnosť reflexie – najmä v oblasti predsudkov, ktoré si často človek neuvedomuje, kým nepríde do osobného kontaktu s komunitou. Zároveň sme zažili pozitívnu spätnú väzbu, ktorá nás motivovala a potvrdila zmysel sociálnej práce, ktorá je nielen pomocou, ale aj cestou k posilňovaniu vzťahov, uvedomeniu si hodnôt a spoločnému rastu.“

Komunitné centrum sa nachádza v segregovanej rómskej komunite, ktorú sužujú rôznorodé problémy. Ich spoločným menovateľom je sociálne vylúčenie a nepriaznivá sociálna situácia. K nosným prioritám obce patrí zaistenie starostlivosti o deti v predškolskom veku. Túto potrebu obec dočasne riešila pomocou využitia priestorov komunitného centra, ktoré slúži aj ako materská škola. Cieľom je rozvíjať sociálne, komunikačné a ďalšie zručnosti, ktoré by prispeli ku školskej úspešnosti detí po nástupe do školy. Študentky realizovali SWOT analýzu. Na základe nej dospeli ku príležitostiam nadväzujúc na priority, ktoré je potrebné v danej komunite postupne riešiť. Využili tak možnosť priestorov komunitného centra a pomoc dobrovoľníkov. Zároveň reflektovali potrebu zvyšovania povedomia obyvateľov obce o environmentálnych otázkach vzhľadom k vysokému stupňu znečistenia okolia a riziku ohrozenia zdravia ľudí žijúcich v danej lokalite. V tvorivých dielnach, ktoré zorganizovali, sa spájali mnohé ciele – zlepšenie kvality života, sociálnych zručností, podpora medzigeneračnej solidarity, podpora environmentálneho povedomia, aktívne trávenie voľného času a zapájanie rodičov a starých rodičov do rozvíjania spôsobilostí detí.

Študentky projektom reflektovali potrebu rozvoja medzigeneračnej solidarity a rodičovských zručností v segregovanej rómskej komunite, záujmu o okolité prostredie komunity a zručností detí žijúcich v mnoho problémových rodinách, ktorých život je sprevádzaný a podmienený zažívaním toxického stresu. V tvorivých dielnach sa zamerali

na vzťah medzi deťmi a rodičmi či pomoc rodičom a starým rodičom, ktorí v dôsledku nepriaznivých sociálnych podmienok nedokážu s deťmi naviazovať bezpečnú vzťahovú väzbu. Projektom boli súčasne naplnené aj osobné a vzdelávacie ciele študentiek, ako napr. prekonanie stereotypov, uplatnenie poznatkov o cieľovej skupine v praxi, zlepšenie komunikačných zručností a záujmu participovať na identifikovaní a riešení potrieb komunity.

ZÁVER

V článku sme sa zaoberali rôznymi kontextmi dotvárajúcimi mozaiku porozumenia významu a úlohe sociálnej práce pri podpore medzigeneračnej solidarity. Jej úlohy sú rovnako pestré, tak ako je pestrá paleta tém súvisiacich s medzigeneračnou solidaritou. Naš výber bol podmienený špecifikami komunitnej a environmentálnej sociálnej práce dotvárajúcimi teoretické ukotvenie realizovaného projektu. Cez predstavené referenčné rámce dotýkajúce sa medzigeneračnej paradigmy a udržateľnosti, sociálneho vylúčenia starších a sociálnej zmeny priblíženej cez optiku príkladu dobrej praxe, identifikujeme nasledujúce **oblasti úloh sociálnej práce** pri podpore solidarity medzi generáciami: **1) teoreticko-praktická** s koncentráciou na tému sociálneho vylúčenia. Sociálna práca zohráva kľúčovú úlohu pri začleňovaní marginalizovaných skupín späť do spoločnosti a jej úlohou je aj preventívne pôsobiť, aby k vylúčeniu na rôznych úrovniach nedochádzalo. Ide o globálnu výzvu, ktorá je národne i medzinárodne reflektovaná pomocou výskumov, strategických, koncepčných a ďalších sociálno-politických dokumentov so zámerom prijímať účinné opatrenia aj v oblasti participácie starších na živote komunity; **2) sociálno-politická** – ide o sociálno-politické ukotvenie témy a z neho plynúce usmernenia slúžiace ako vodítko praxe sociálnej práce a akcentujúce neuralgické body, ktorým sa sociálna práca v praxi zaoberá. Zároveň je predpokladom pre výkon a pôsobenie sociálnej práce a vytváranie podmienok pre dobrovoľníctvo, aby spoločnými silami dosahovali ciele

viažuce sa k sociálnemu fungovaniu starších a podpore vylúčených skupín podieľať sa na riešení svojej situácie (v zmysle ich aktivizácie); **3) výskumná** – prezentuje výskumnú činnosť reflektujúcu globálne i lokálne výzvy a smerovanie politiky aktivizácie starších; **4) edukačná** – vnímaná predovšetkým v rovine pregraduálnej prípravy sociálnych pracovníkov. Dobrovoľníctvo a vzdelávacie metódy, ktoré ho podporujú (ako je napr. medzigeneračné učenie sa službou), sú dôležitými nástrojmi začlenenia a participácie aj sociálne exkludovaných skupín seniorov a tiež efektívnej prípravy študentov. Zámerom je podporiť u študentov dôkladné reflektovanie životných situácií a dôležitých problematík, ktoré často nie sú z pohľadu seniorov dostatočne riešené, aby boli v budúcnosti pripravení v praxi prijímať relevantné opatrenia a boli citliví voči špecifikám a potrebám tejto cieľovej skupiny. Inými slovami vedenie mladých ľudí k otvorenosti voči tejto cieľovej skupine je predpokladom pre možné budúce aktívne ovplyvňovanie politík v prospech sociálne vylúčených klientov sociálnej práce.

Vo všetkých identifikovaných oblastiach úloh sociálnej práce je neodmysliteľnou súčasťou medzinárodný kontext reflektovaný cez rovinu **výskumnej činnosti** deklarujúcej prepojenie medzinárodného úsilia riešiaceho parciálne aspekty medzigeneračnej solidarity a súvisiacich tém, **medzinárodnej spolupráce** identifikovanej v nadväzujúcich sociálno-politických dokumentoch, z nich plynúcich opatrení a v nástrojoch pre komparáciu súčasného stavu aktívneho starnutia a jeho dimenzií, či reflektovania a riešenia **lokálno-globálnych výziev**. Záväzky vyplývajúce zo špecifik sociálnej práce je nevyhnutné inkorporovať do praktického vzdelávania sociálnych pracovníkov a pripravovať tak študentov na prevzatie zodpovednosti za kolektívny obraz sociálnej práce ako profesie majúcej nezastupiteľné miesto pri podpore medzigeneračnej solidarity ako v národnom, tak aj v medzinárodnom priestore.

Zoznam bibliografických odkazov

- ANDERSON, Elizabeth, 2010. *The imperative of integration*. Princeton: Princeton University Press. ISBN 978-0-691-13981-4.
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj* [online]. [cit. 2025-03-15]. Dostupné z: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- BARRY, Brian, 1998. *Social Exclusion, Social Isolation and the Distribution of Income*. London: Centre for Analysis of Social Exclusion. Dostupné z: https://eprints.lse.ac.uk/6516/1/Social_Exclusion,_Social_Isolation_and_the_Distribution_of_Income.pdf
- BOSTRÖM, Magnus et al., 2018. Conditions for transformative learning for sustainable development: a theoretical review and approach. In: *Sustainability*. Roč. 10, č. 12, s. 1-21. ISSN 2071-1050.
- BROWN, Laura Hess a Paul A. ROODIN, 2001. Service-learning in gerontology: An out-of-classroom experience. In: *Educational Gerontology*. Roč. 27, s. 89– 103. ISSN 1521-0472.
- REPKOVÁ, Kvetoslava a Alžbeta BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, 2024. *Dobrovoľníctvo starších ľudí – dopadová výskumná štúdia*. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny. Dostupné z: https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2024/12/dobrovolnictvo_star_sich_ludi_dopad_studia_zave-recna_kr_abg_vu_2024.pdf
- Declaration on Sustainable Social Development, Disability and Ageing*, 2004 [online]. [cit. 2025-03-10]. Dostupné z: https://cjwalsh.ie/wp-content/uploads/2020/04/2004-Rio-Declaration_SocialDevelopment-Disability-Ageing.pdf
- DORFMAN, Lorraine T., Susan MURTY, Jerry G. INGRAM a Ronnie J. EVANS, 2003. Incorporating Intergenerational Service-Learning into an Introductory Gerontology Course. In: *Journal of Gerontological Social Work*. Roč. 39, č. 1-2, s. 219-240. ISSN 1540-4048.
- Európa 2020* [online]. [cit. 2025-03-15]. Dostupné z: <https://eur-lex.eu>

- ropa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:SK:PDF
- Európsky pilier sociálnych práv* [online]. [cit. 2025-03-15]. Dostupné z: file:///C:/Users/user/Downloads/KE-01-18-212-SK-N.pdf
- FRUHAUF, Christine A., Shannon E. JARROTT a Jennifer J. LAMBERT-SHUTE, 2004. Service-Learners at Dementia Care Programs: An Intervention for Improving Contact, Comfort, and Attitudes. In: *Gerontology & Geriatrics Education*. Roč. 25, č. 1, s. 37 – 52. ISSN 0270-1960.
- HARTL, Pavel, 1997. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: SLON. ISBN 80-85850-45-1.
- Chudoba a sociálne vylúčenie starších občanov EÚ*, 2011 [online]. [cit. 2025-05-16]. Dostupné na <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/sk/be-heard/eurobarometer/poverty-and-exclusion-amongst-senior-eu-citizens>
- KROUT, John A. et al., 2010. Intergenerational Service Learning With Elders: Multidisciplinary Activities and Outcomes. In: *Gerontology & Geriatrics Education*. Roč. 31, č. 1, s. 55-74. ISSN 0270-1960.
- LEVICKÁ, Jana, 2003. *Metódy sociálnej práce*. Trnava: Trnavská univerzita. ISBN 80-89074-38-3.
- MUSIL, Libor, 1999. *Definice, smysl termínu a funkce „komunitní sociální práce“*. Brno: FSS MU.
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030* [online]. [cit. 2025-03-15]. Dostupné z: file:///C:/Users/user/Downloads/narodny-program-aktivneho-starnutia-roky-2021-2030.pdf
- Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe* [online]. [cit. 2025-03-15]. Dostupné z: https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/chudoba/narodna-ramcova-stratogia-podpory-socialneho-zaclenenia-boja-proti-chudobe_aktualizacia.pdf
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja*, 2001 [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.minzp.sk/files/dokumenty/strategicke-dokumenty/narodna-strategia-trvalo-udrzatelneho-rozvoja.pdf>
- Návrh národných priorít implementácie Agendy 2030* [online]. [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: <https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2018/10/N%C3%A1vrh-n%C3%A1rodn%C3%BDch-prior%C3%ADt-implement%C3%A1cie-Agendy-2030.pdf>
- NEWMAN, Sally a Alan HATTON-YEO, 2008. Intergenerational Learning and the Contributions of Older People. In: *Ageing horizons*. Roč. 2008, č. 8, s. 31 – 39. Dostupné z: <https://riolis.ipleiria.pt/files/2011/03/Intergenerational-Learning-and-the-Contributions-of-Older-People.pdf>
- PAVELOVÁ, Ľuba et al., 2013. *Komunitná sociálna práca. Sociálna práca v komunite*. Bratislava: IRIS. ISBN 978-80-89238-79-8.
- PIERSON, John a Martin THOMAS, eds., 2006. *Collins dictionary of Social work*. Glasgow: HarperCollins Publishers. ISBN 80-00721478-2.
- RAMBAREE, Komalsingh, 2020. Environmental social work. Implications for accelerating the implementation of sustainable development in social work curricula. In: *International Journal of Sustainability in Higher Education*. Roč. 21, č. 3, s. 557-574. ISSN 1467-6370.
- ROODIN, Paul, Laura Hess BROWN a Dorothy SHEDLOCK, 2013. Intergenerational Service-Learning: A Review of Recent Literature and Directions for the Future. In: *Gerontology & Geriatrics Education*. Roč. 34, č.1, s. 3-25. ISSN 1545-3847.
- ROSHELLE Anne R., Jennifer TURPIN a Robert ELIAS, 2000. Who Learns From Service Learning? In: *American Behavioral Scientist*. Roč. 43, č. 5, s. 839-847. ISSN 0002-7642.
- Zákon č. 17/1992 Z. z. o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov*.
- ZAPF, Michael Kim, 2010. Social work and the environment: understanding people

and place. In: *Critical Social Work*. Roč. 11, č. 3, s. 30-46. ISSN 1543-9372.

WALSH, Kieran, Thomas SCHARF a Norah KEATING, 2017. *Social exclusion of older persons: a scoping review and conceptual framework*. In: *European Journal of Ageing*. Roč. 14, č. 1, s. 81-98. ISSN 1613-9380.

Afiliácia

Príspevok vznikol s podporou projektov VEGA č. 1/ 0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojenej s krízou vyvolanou vojnovým*

konfliktom optikou sociálnej práce, KEGA č. 034PU-4/2025 *Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II*.

Kontaktné údaje

doc. Mgr. Michaela SKYBA, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

Ul. 17. novembra č. 1, 080 01 Prešov

Email: michaela.skyba@unipo.sk

RESHAPING SOCIAL WORK EDUCATION THROUGH A MODULAR APPROACH

Pretváranie vzdelávania v sociálnej práci prostredníctvom modulárneho prístupu

Amelyn LARO

ABSTRAKT

Epidémia COVID-19 spôsobila výrazné narušenie vo viacerých odvetviach vrátane vzdelávania. V reakcii na to zaviedla *Južná filipínska škola agrobiznisu, námorníctva a vodných zdrojov* (SPAMAST) modulárny vzdelávací model s cieľom udržať kontinuitu vo vzdelávaní v sociálnej práci. Tento výskum skúma výzvy, skúsenosti a ponaučenia z tejto transformácie s cieľom informovať inštitucionálne postupy, ako aj rozsiahlejšie politické reformy. Údaje boli získané pomocou deskriptívne-kvalitatívnej metodiky s validovanými otvorenými otázkami v rozhovoroch, ktoré boli distribuované prostredníctvom *Google Forms*. Dáta boli interpretované pomocou tematickej analýzy a systematického kódovania, ako aj súvisiacej literatúry. Zistenia poukázali na značné výzvy: študenti bojovali s porozumením témy, preťažením termínmi a nedostatočným prístupom na internet, zatiaľ čo učitelia vnímali nedostatočnú účasť a spätnú väzbu. Štúdia zdôrazňuje potrebu reštrukturalizácie modulárneho vzdelávania tak, aby bolo inkluzívnejšie, responzívnejšie a odolnejšie. Taktiež sa zasadzuje za väčšiu inštitucionálnu podporu a regulačné zmeny na posilnenie kompetencií pedagógov a digitálnej infraštruktúry v budúcich prostrediach krízového alebo zmiešaného vzdelávania.

Kľúčové slová: Sociálna práca. Modulárny prístup. Nová normalita.

ABSTRACT

The COVID-19 epidemic caused significant disruptions in several industries, including education. In response, the *Southern Philippines Agribusiness Marine and Aquatic School of Technology* (SPAMAST) implemented a modular learning model to maintain continuity in social work education. This research investigates the challenges, experiences, and lessons learned from that transformation, with the goal of informing institutional practices as well as larger policy reforms. Data were obtained using a descriptive-qualitative methodology, with validated open-ended interview questions administered via *Google Forms*. The data were interpreted using thematic analysis and systematic coding, as well as related literature. The findings highlighted considerable challenges: students battled with topic understanding, deadline overload, and inadequate internet access, while teachers reported insufficient participation and feedback methods. The study emphasizes the need to restructure modular learning to be more inclusive, responsive, and resilient. It also advocated for more institutional support and regulatory changes to boost educator competence and digital infrastructure in future crisis-driven or blended learning settings.

Key words: Social Work. Modular approach. New normal.

INTRODUCTION

Over 1.7 billion pupils worldwide were impacted by the COVID-19 epidemic, which caused significant disruptions to education (Mahdy 2020). In response, educators in the

Philippines implemented modular learning, a stand-alone approach that encourages self-directed learning (Dangle 2020; Sadiq 2014). To maintain learning continuity, SPAMAST faculty created modules for social work

courses. Although modular learning allows for flexibility, it also gives students more responsibility, which might be difficult if they do not receive enough help (Dejene 2019). It is still unclear how beneficial this method is, particularly in practice-based domains like social work. Although integrating research, policy, and practice is emphasized in the worldwide standard for social work education (IFSW 2020), concerns are raised about how the move to modular learning may affect student participation and results. The objectives of this study are to assess how well modular learning was implemented in social work education during the pandemic, pinpoint the difficulties and lessons that students encountered, and compile their suggestions for enhancing the curriculum and approach in the post-pandemic educational environment.

1 Methodology

This research employed a descriptive-qualitative approach to depict student challenges and lessons from utilizing social work professional modules during the pandemic. Data was collected through validated open-ended interview questionnaires distributed via *Google Forms*. Concurrent analysis was conducted, drawing on pertinent literature. Participants included twenty second- and third-year BS Social Work students from *Sta Maria, Malita, Don Marcelino, and Jose Abad Santos, Davao Occidental, Philippines*. Their responses were coded, mimed, and deductively thematically analyzed. The study was conducted between August and October 2021, with participants' voluntary consent. Trustworthiness and Credibility: The study obtained informed consent from willing participants, resulting in 20 online questionnaire responses. The researcher meticulously coded and analyzed the data to formulate themes. The study's findings were presented at the *National Association of Social Work Education Inc 49th Convention for transferability*. Experts validated the questionnaire to ensure dependability. Theoretical Lens: Grounded in Resiliency theory, the study explored how the pandemic

challenged students, teachers, families, and communities. It delved into internal and external coping mechanisms under the new normal. Resilience theory emphasized adaptive responses to threats, including organizational changes in higher education. This lens facilitated understanding of institutional adjustments in the face of the pandemic.

2 Results and Discussions

This part focuses on the analysis of the interview questionnaire given to the students via online platform and the patterns and themes emerging from the thematic analysis which were presented in *Table 1*. The results were shown in themes corresponding to the statement of the problem.

Table 1: Challenges encountered by students in the modular modality during the pandemic

Major Themes	Coded Ideas
Independent learning	<i>"They are all difficult but it's okay it is still part of learning."</i> <i>"Some of the concept is difficult to understand." "I was pressured to read in advance."</i> <i>"I occasionally love the modular method, but I frequently struggle with it due to the lack of an instructor and classmates"</i> <i>"Modular learning is difficult when there is no teacher to explain lessons or clear any confusion"</i> <i>"The modular method enables me to read ahead, yet certain sessions require teacher support."</i>
Pressure to fulfill various module deadlines.	<i>"I think the module is difficult for me because of the conflict of schedule with other subjects."</i> <i>Because of the successive subjects and weekly output obligations, I don't remember many lessons."</i>
Students enrolled in statistics, and counseling	<i>I struggled with mathematics and problem solving, so social work statistics were very challenging."</i>

	<i>"For me, the most challenging aspect was counseling, especially identifying issues and offering appropriate guidance."</i> <i>"Although I'm not comfortable with numbers, I made an effort to understand social work statistics because of its importance in research."</i>
Students who struggle with vocabulary and reading comprehension.	<i>"HBSE is difficult due to unfamiliar terms and concepts I struggle to understand"</i> <i>"Since some of the lessons in the module are difficult to understand and learning is more difficult than it was previously, I don't particularly love the modular method".</i> <i>"I found it hard sometimes to understand everything that is written inside in the module."</i>
A reliable internet connection	<i>"So far for me, all social work modules are okay if our connectivity is in good condition."</i> <i>"I feel sad when it comes to chasing some deadlines because there many various platforms to approach my module like Facebook, google, etc."</i> <i>"I'm struggling because I don't have a phone and I'm having a hard time being active in the online class"</i> <i>"Low connectivity can be frustrating at times."</i> <i>"It is hard to adjust this new normal particularly when we tackled about internet connectivity."</i> <i>"It kind of stressful, in the sense that I reside in an area where internet connectivity is very poor. That I must go out to barangay highway to update and pass my outputs"</i>
lack of teacher input, which leads to boredom in self-study	<i>"No, I find it difficult, and I was pressured."</i> <i>"For me e I enjoyed the modular approach but must better if face to face class"</i>

	<i>"It was enjoyable at first, but as time went on, I found it harder to appreciate because of my inadequate comprehension in the absence of professors".</i> <i>"We must learn on our own which is very difficult without the farther explanation of the teacher in actual discussion. Since now and then I preferred in face-to-face interaction"</i> <i>"We may not be able to discuss in person"</i>
difficult for students with other obligations	<i>Although juggling my jobs might be difficult, I appreciate the courses' flexibility, particularly as a married mother.</i> <i>"I can have my time to seek for part time job but its challenging"</i>

Source: author's own

The term "module" originally comes from the latin word "modulus" or "measure" which literally refers to the concept of important values or coefficient. When we indicated a particular module, it means that it encompasses an educational information technology and requires mastery from the learners. A modular approach also highly emphasized not only acquiring theoretical knowledge but as well as mastery about the skills and knowledge required to implement a specific course (Kokebayevaa 2015). In this study, modules were given to all students enrolled in *Bachelor of Science in Social Work Program* at the start of first semester 2020-2021.

According to Dangle et al. (2020), modular learning is the most favored type of distance learning. Dejene (2021) on the other hand said that module envelops about a particular area of specialization which measured an extended learning experience; thus, lead to a specific qualification. Dayabig (2021) observed that nowadays, there are many colleges faculty who decide to prepare modules as an alternative to pure online learning delivery. In the practice of modular approach in SPAMAST, teachers taught all

subjects in modular approach. The modules were given at the beginning of the semester and students were given instructions on where to retrieve the modules and where to submit their assignments and tasks. The teachers would act as learning facilitators to students and provide students with instructions via online platform Facebook or google classroom. The results of this study revealed that the students faced the following challenges in the modular approach during this pandemic.

Difficult for students who are not used to independent learning. During the *Enhanced Community Quarantine* (ECQ), educational institutions transitioned from in-person classes to independent and home-based learning. This shift posed challenges for students, as they struggled to adapt to self-directed learning (Dayagbil 2021). In a modular approach, students were required to independently study modules and complete exercises, which often involved pre-reading. This differed from traditional classrooms where teachers provide immediate guidance. The modular approach also demanded additional research efforts. Pokhrel's study (2021) emphasized that altered home conditions affected students' learning processes. Isolated from peers, students were compelled to become self-reliant learners, improving their vocabulary and reading comprehension. The conducive home environment facilitated enhanced focus on studies.

Burden and pressure to comply with multiples module deadlines. The data highlighted the heavy burden and pressure students faced in meeting multiple module deadlines. With all courses adopting a modular approach, one participant mentioned struggling due to scheduling conflicts. Pokhrel (2021) highlighted challenges stemming from module affordability and accessibility during the pandemic. Customized learning materials and intervention policies were suggested solutions. Both minor and major subjects following the modular approach added to students' challenges. Juggling multiple deadlines led to burnout, with one

participant noting the difficulty of retaining lessons due to rapid subject shifts and constant output demands. These findings align with Dayagbil's (2021) observation that students must take ownership of their learning, becoming more self-directed in deciding their focus and allocating study time beyond the classroom.

Self-learning is crucial for students with subject's social work statistics and counseling. The study's findings affirmed the significance of self-learning in a modular approach, especially for challenging subjects like social work statistics and counseling. These subjects demand specific skills and models for application, necessitating innovative learning strategies to decode instructions (Sadiq, N.D.). In this new learning context, students were required to independently read, comprehend, and fulfill tasks without constant teacher guidance, promoting self-direction (Dayagbil 2021). A participant expressed difficulty in social work statistics due to math-related aspects. Although some supplementary resources like videos were provided, the subject's complexity persisted.

Counseling, another subject, posed challenges due to its practical nature. Effective learning required hands-on experience in applying counseling techniques (Pokhrel 2021). Many institutions transitioned away from face-to-face teaching, prompting innovative educational strategies. Authentic assessment and timely feedback emerged as concerns. For subjects like social work statistics and counseling, assessing learning shifted towards showcasing application through outputs like counseling videos and problem-solving demonstrations.

Students with poor reading comprehension and limited vocabulary. Establishing communities for regular interactions, social support, and addressing psycho-social challenges faced by isolated students was emphasized by UNESCO (2021). In an interview, a participant highlighted the difficulty of comprehending the *Human Behavior and Social Environment* (HBSE) subject due to unfamiliar

terminology and complex concepts. Limited vocabulary and prior knowledge in *Psychology* and *Sociology* basics contributed to this challenge. To engage with HBSE, students needed to engage in additional readings and vocabulary enrichment. Other students also expressed struggling to grasp module content, indicative of challenges in self-study without readily available guidance. These findings align with Dangle et al. (2020), who observed students lacking resources and parental guidance, necessitating strategic teaching approaches. To ease learning difficulties, teachers could adopt learner-centered strategies on remote platforms. This study uncovered students' weak language skills, including vocabulary, syntax, spelling, and reading comprehension, leading to unoriginal outputs and instances of plagiarism. Strong reading, comprehension, and vocabulary skills are crucial for writing social case study reports in social work.

Access to stable internet connectivity to download e-modules and additional resources and submission of assignments. Based on the study of Said (2017), inequality and digital divide were exacerbated during the pandemic. There were many students' complaints about the problem of internet connectivity. This implies that there were still several areas in Davao Occidental with no good internet connection, which posed a challenge to the students. Some of the modules were posted online for students to be downloaded since some students lived in remote areas. Submissions of output were also another problem for them. Some students needed to ask for consideration for the late submission of outputs. According to the study of Dayabil (2021), the abrupt shift of learning strategy from face-to-face to online learning modality widened the gap between those with connectivity and those without. The continuing academic engagement had been a challenge for teachers and students because of access to internet connectivity.

Another problem encountered by the students was their lack of gadgets to be used for online learning, for downloading e-

modules or for surfing online resources to help them in their lessons. Some of the students submitted their outputs using their mobile phones which resulted in poor outputs. Additional problem was the use of "screenshot." Students submitted outputs in screenshot. This shows that students had no appropriate gadgets for their studies. There were students who took photos of their outputs with additional creativity by making drawings which was appreciated by the teacher. However, the creativity exerted did not add academic value to the paper's papers. Pokhrel (2021) mentioned that during the pandemic, the educational system and the educators had adopted "Education in Emergency" through various online platforms and were compelled to adopt a system that they were not prepared for. One of the students said that she did not have her own mobile phone and because of that it was difficult for her to participate in online class or download the e-modules. This resulted in frustration to some participants and added stress in their schooling. One participant expressed that "It kind of stressful, in the sense that I reside in an area where internet connectivity is very poor. That I must go out to barangay highway to update and pass my outputs".

Feelings of boredom in self-learning due to lack of feedback from teachers. Another significant finding of this study showed that there were learners who felt bored with the self-learning mode due to limited feedback from teachers. Based on the study of Dayabil (2021) there were students who said that they did not receive immediate response from their teachers if their outputs were received or need revisions. One of the participants emphasized that "at the beginning it was good at all, but the day's going till this moment and time I have never enjoyed due to my poor understanding of the concepts without teachers". Based on the literature, there were plenty of students who developed psychological and emotional distress. As a matter of fact, this was the reason why they could not engage productively. The study recommended further explore the online homeschooling

environment among students. Since we do see the actual learning space of the students, we never had much idea of the causes of their boredom during the learning process.

The result of this study was also supported by the literature which discussed that the schools shut down did not only affect the students but also their professors and their families (Elfirdoussi et al. 2020). Since teachers were also bombarded with students' outputs online and with the reality that internet connectivity was a challenge even in the parameters of the school. It was expected that there would be limited interaction between the teachers to the students. It was expected that students would read their modules and provide their responses based on the assigned tasks. Although students could send messages to their teachers through Facebook messengers or emails, unlike face-to-face method, feedback could not be given immediately which encouraged the students to learn. In this modular type of learning teacher's feedback was difficult to do. UNESCO stated that one of the recommendations in this COVID 19 pandemic was the possibly of creating communities among teachers, parents, and school's managers where "loneliness" or "helplessness" can be discussed. There was a need to facilitate the sharing of experiences and discussion on coping strategies and learning difficulties (UNESCO, n.d.). In the interview questionnaire given, many students wanted to go back to the face-to-face classes where they could hear the explanations and discussion with their teachers. They still preferred the face-to-face interaction to the modular approach. In support to these findings, the *Quality Assurance Agency for Higher Education in 2018*, discussed the importance of module evaluation as basic to upgrade the teaching strategy and to investigate how the learning opportunities for students will be improved (*Academic Practice Department* 2019).

Challenging students with motherhood responsibilities and those engage in online business. The purpose of credit-based modular curriculum structures is to attempt

to address the needs of many diverse groups of students to promote greater flexibility and choices in managing their studies (French 2015). There were SPAMAST students who were already mothers and had their own responsibilities in the family. One of the participants said that *"I must say that I have both enjoyed the modules but at the same time I usually felt pressured. I am enjoying the modular approach because it provided time conducive for me, especially since I am already married and a mother but to balance my role is challenging"*. Since there was no division between the home and the school, the roles of the mother were also affected since they needed to balance between their time at home with their children and as a student with deadlines to meet in school. The study of Pokhrel (2021) noted that learners with a fixed mindset will have difficulty on how to adapt and adjust whereas those learners with growth mindset will quickly adapt to new learning environment. Some of the students also used the time during the pandemic to earn additional income by engaging in online selling. Elfirdoussi et al. (2020) said that the modular approach is quite challenging for the students to balance their time, hence, their school performance was affected.

Table 2: Lessons gained by the students in utilizing social work modules

Major Themes	Coded Ideas
Enhance active learning experiences and self-motivation	<i>"I learn to study by myself."</i> <i>"Discovering that I am capable of challenging my emotional, social and intellectual skills"</i>
Improve Outcome Based SW Education	<i>Students learn social work concepts, HBSE, relationship building, dealing with clients, disaster management, laws, policies, and principles.</i> <i>Students learn how to prepare for case study and conducted.</i> <i>counseling through video activities</i>
Students enrolled in statistics, and counseling	<i>I struggled with mathematics and problem solving, so social work statistics were very challenging."</i>

	<i>"For me, the most challenging aspect was counseling, especially identifying issues and offering appropriate guidance." "Although I'm not comfortable with numbers, I made an effort to understand social work statistics because of its importance in research."</i>
Increased flexibility and adaptability among learners	<i>"Social module is great because we have no internet connectivity"</i>
Appreciation to self-learning method as best alternative response in the pandemic and local context	<i>"Very practical and relevant" "Cheapest method of learning while also cultivating the habit of reading"</i>

Source: : author's own

Another result of the interview questionnaire with the participants revealed that there were various lessons students gained from the utilization of social work modules. First, they reported that this methodology enhanced active learning experiences and self-motivation. It was also evident that the modular approach improved the Outcome Based SW Education. On the part of the learners, this helped them increase flexibility and adaptability to the current pandemic situation. There were many students who appreciated this self-learning method as the best alternative response in the new normal that they could not be affected by virus transmission and highly responsive to local context of Davao Occidental. It was also because of this modular approach that these students managed their own time and improved self-responsibility in terms of task accomplishment. The learners found this method as the best alternative option in this new normal and highly favorable to students with online business and those who are currently working.

Enhance active learning experiences and self-motivation. The study also had positive remarks of the modular approach as it showed that through this new method of

learning the students active learning and self-motivation was enhanced by the process. In this study the participants narrated through the modular approach the students become active learners, and they were self-motivated to learn the lessons by themselves. As stated by Bento et al. (2021) the overall challenge can be defined as the need to provide quality education while observing public health policies. Since there is no choice but to continue learning while in this pandemic the modular approach is the only possible method that can keep up with this new normal. One of the students wrote that *"I discovered that I am capable of challenging my emotional, social and intellectual skills"*. Based on the literature modular approach to teaching allowed students to feel that they have sense of control over their own learning. Furthermore, they also accepted greater responsibility for learning, eventually this led to maturity on the part of the learners. Dejene (2019) said the purpose of modular education is for mature students.

Improve Outcome Based Social Work Education. Based on the literature the process of transition to modular training programs requires a more advance preparation on the part of those who designed the curriculum (Kokebayevaa 2015). The modules in social work are designed per subjects which focus on the specific course outcomes of the subject. According to the response of other participants using social work modules the students acquired knowledge with social work concepts. Similarly, Dayagbil (2021) cited that the challenge of the pandemic is how to make balance between relevant basic competencies for the students to acquire and the teachers desire to achieve the intended outcomes of the curriculum. Some of the responses of the students expressed how they also appreciated relationship building, dealing with clients in the community and moreover they also know about disaster management, laws and policies and principles. In fact, most of the students' output presented realistic case studies coming from the COVID experiences and

experiences with their family and community. The study of Dejene (2019) explained how modular approach becomes an emerging trend in educational thinking which shifted from traditional method of instruction to the paradigm of outcome-based learning.

Increased flexibility and adaptability among learners. The modular approach also contributed to the increased flexibility and adaptability among learners with the changing context of learning brought by the pandemic. Since there are areas in Davao Occidental with limited internet connectivity one of the students who responded to the questionnaire expressed his appreciation that because of the modular approach he can continue learning despite this pandemic. According to Dayagbigl (2021) the idea of flexibility in the next academic calendar must be considered because it is still uncertain when this pandemic crisis will be contained. By utilizing a module, students can still acquire knowledge and learn even if their community cannot be reached by the internet. They usually downloaded the module in the center of their place where they can have accessed internet for instance in Jose Abad Santos Davao Occidental and shared the module to their classmates. It is a reality globally that there are many colleges and universities which disrupt face to face teaching. They introduced innovation and implemented alternative educational systems and assessment strategies (Pokhrel, n.d.)

Appreciation to self-learning method as best alternative response. Since the Philippines is in the process of adaptation to the effects of COVID 19 specifically the educational sector thus the new strategies adapted by educators and also active involvement of various stakeholders are the important forces of this success (Dangle et al., 2020) There are many students who appreciated the modular strategy of teaching. One of the participants expressed that it is "very practical and relevant" because of the pandemic. Based on the study of Dayagbigl (2021) it is a call for university to be resilient in this time of pandemic. The

importance of resiliency in the educational system is crucial for this institution to have the ability to overcome challenges in times of crisis. Applying the concept of resiliency of the educational system refers to the ability of these colleges to overcome challenges of all kinds of trauma, tragedy, crises and bounce back stronger, wiser, and more powerful. The call for resilient universities in times of crisis is highlighted due to the COVID 19 crisis. In this light, the educational system must learn how to prepare, develop plans to move forward and address the new normal after crisis effects. To do this, education needs to address teaching and learning continuity amid and beyond the pandemic. In the case of SPAMAST and specifically the BSSW program, which just recently opened the COVID- 19 pandemic is like a problem which the program needs to be solved and poses a challenge to the program continuity. The fact that the program continues despite the pandemic showed the resilience of the students to keep going whatever the problems in their personal and community context. The institution tends to be responsive to this need by changing its own teaching strategy to be able to respond to the needs of the learners in various communities.

In the account of one of the BSSW students she said that the modular approach is the "*cheapest method of learning while also cultivating the habit of reading*". Given that many of the students who are enrolled in the program come from low socio-economic backgrounds, the purpose of the module really addressed their needs of getting education at such minimal cost on their part. Based on the study of the *United Nation Education, Scientific and Cultural Organization* (UNESCO), this pandemic has been recognized as seriously impacting the educational system worldwide (Elffirdousi, 2020).

Table 3: Students' recommendations to improve the learning content of the module and modular approach

Major Themes	Coded Ideas
Improve the learning re-sources	"I have no suggestions for improvement, as the modules

	<i>already provide all the necessary information."</i>
Tandem the methodology with flexible learning	<i>"Some of the students have no internet connectivity that's why it is okay". "It can be a good idea to continue students' learning and also help prevent the spread of the virus" "I will recommend it to the other students. But if they experience the same difficulties, I think it should be a flexible learning"</i>
Improve internet connection and provision of other support like gadgets and cash assistance for load	<i>"To have router to have a better connectivity." "Since not all of us have access to internet connection, everything inside the modules should be detailed" ""What we need most is understanding and consideration from our instructors, especially when meeting academic requirements."</i>
Augmentation of support and training for community learning facilitators like family and other members of community	<i>Support from a family which is supplies for studies and finance" "It depends now on each of the students and the student's family to do their part and responsibility. "I'm already ok with the current setting, however some are experiencing difficulties in accessing the modules online as it requires monetary expenses. "For me, the modular should be delivered to every barangay so that it will not be difficult for the distant students to pick up their module"</i>

Source: author's own

Table 3 displays students' suggestions to enhance module content and the modular approach. Major themes include: 1) Enhancing learning resources, 2) Combining modular approach with other methods or flexible learning, 3) Improving internet connectivity and providing support like gadgets and financial assistance, and 4) Strengthening training and support for

community learning facilitators, including family and community members.

CONCLUSION

Improve learning resources. Students' feedback on the questionnaire highlighted the need for improvements in the modules they were provided. As these modules were hastily prepared due to the pandemic and lacked thorough editing and revision, students called for input from subject experts and technical panels. A participant suggested that modules should be more detailed and include clear explanations for better understanding. Given the importance of the *Social Work* course in board exams, the content and strategy of modules should align with licensure exam expectations. Another student noted the cost-effectiveness and reading-promoting nature of the modular approach. However, they recommended enhancements such as more visuals and examples to aid comprehension, accommodating diverse learning styles, and refining assessment methods. Authentically evaluating students' work and learning progress in a home-based setting posed challenges for educators (Pokhrel, 2021). In the study of Dayagbil (2021) it was emphasized that students and teachers had adapted to remote teaching and learning based on institutional policies during lockdowns. While students generally felt the provided modules were comprehensive, one response supported the modular approach for its suitability during the pandemic, with no specific improvement suggestions due to perceived content sufficiency.

Improve internet connection and provision of other support like gadgets and cash assistance for load. Most of the students' recommendations addressed the necessity to improve internet connection in their own community and provision of support by the institution like gadgets and cash assistance for the load to their mobile phones. Amir et.al (2020) mentioned that distance learning challenges covers external factors such as the unstable internet connection, having extra financial burden for the internet quota and internal factors like time management

and difficulty to focus. Both external and internal factors resulted in difficulty for the students to comply with the requirements on time.

The lack of internet connectivity in their areas also made it difficult for them to conduct research or get resources for the subjects. Although instruction and content were given the modules, this still requires them to research further about the subject matter. Even for some students using google translate becomes one of the common activities since many of them speaks vernacular and had problem in translating their ideas into English. Using the technology to draft their papers in English with the aid of the technology clearly becomes a visible problem. Some students who are from the Indigenous group are greatly affected and is visible in the output that they presented and submitted in the online platform.

Furthermore, the participants of this study shared a common sentiment to seek help in improving the internet connectivity in Davao Occidental and it is possible to aid and support the students in terms of gadgets or cash assistance with their load for mobile phone or internet use. Since most of the students are living in remote areas and coming from Indigenous communities, they are the ones who really had problems with internet connection. This COVID-19 pandemic has uncovered large inequalities in access to technology, for instance the divide between rich and poor, rural, and urban, girls and boys, across and within countries (UNICEF, 2020). One of the responses in the interview expressed that there should be routers to have better connectivity in their area. Similarly, one of the participants said that *"since not all of us have access to internet connection, everything inside the modules should be detailed so that we will no longer find other sources from the internet just to find answers for our activities. We have limited access."*

Another student said that *"I firmly believe that if a person wants to learn, s/he will face and accept the challenges and hardships that may encounter along the way. It is obvious that generally, students strive hard in this*

pandemic times due to low internet connectivity or no signal at all, no available gadgets, no source of income and other difficulties. And I guess the major assistance as a student like me needs is the consideration from our respective instructors, especially in complying with all the necessary requirements. For there are really moments that I felt burnt out and drained while performing the multi tasks I must accomplish, and with all the external factors that hinder my studies". This only validated the findings of Pokharel (2021) which mentioned that many countries have substantial issues with a reliable internet connection and access to digital devices. Since the landscape of Davao Occidental is mountainous and some areas are highly remote the internet connectivity poses a great problem. Clearly, one of the responses of the students strongly expressed that *"we badly needed the good connection and load so that we could participate in the activities that assign to us"*. These findings supported the claimed of Dangle, et al. (2020) that learning using printed and digital modules emerges as the most preferred distance learning method but there should be consideration of the learners in rural areas where internet is not accessible.

Augmentation of support and training for community learning facilitators like family and other members of community. The significance of the support for the family and community members as learning facilitators was also mentioned in this study. One of the responses from the participants calls for support from their family when it comes to supplies for studies and finance. In the account of the participants, she recommended for the continuous used of module but the with the support of the family and community. When asked if the modular approach will continue even after pandemic she responded *"Absolutely yes, whatever means of earning education could be possible if provided by right motivation and assistance from the family, schools and government. The best suggestion that I can give is, I think, already been provided by the government. For despite these trying times,*

education and learning of students resume and continue. It is all left and depend now on each of the student and student's family to do their part and responsibilities". Pokhrel (2021) mentioned that lack of parental guidance for young learners was another challenge since some parents are working. This is added by physical workspaces and conducive areas for learning. Some of the students reported that they had problems related to quarantine issues and even death among members of the family which is beyond their capacity to respond. The call for government assistance will really facilitate learning in the community during this pandemic.

The study of Aksan (2021) supported the result as it was mentioned that any member of the family can aid and guide and serve as para-teachers. Training, workshops, and seminars should be provided for the teachers to improve themselves and academic performance for the students. Participant number 17 said that *"I am already ok with the current setting; however, some are experiencing difficulties in accessing the modules online as it requires monetary expenses. If only there were philanthropies that would give cash assistance to those having difficulties, it would be a big help"*. This claimed is supported by Dangle et al. (2020) who stated that the major challenges that emerged were lack of school funding in the production and delivery of modules and the participants prevailing challenges in terms of resources, preparedness, and communication. A participant proposed the distribution of modules to every barangay to facilitate access for distant students. While SPAMAST initially delivered modules to communities, the ongoing lockdowns and the virus's spread disrupted this distribution, impacting both faculty and modular delivery.

Implications of the study

During this study, the following implications to social work education are reflected by the researcher and students from the data which highlights the improvement of the Institutional Online learning resources for the students and

faculty of SPAMAST. In addition, there should be tandem teaching or improve flexible learning methods. Moreover, there should be support for students in terms of gadgets and cash assistance for online internet use. Finally, there should be provision of support to the training for community learning facilitators like family and other members of community. The study also had further recommended to *the National Association of Social Work Education* to build the capacity of social work educators on developing appropriate and effective professional social work modules to be utilized by social work schools. Finally, the researcher recommended to SPAMAST *Bachelor of Science Program* to evaluate the individual content and delivery of module with the assistance of *the Office of Academic Affairs*. Furthermore, there is a need to conduct future research on the experiences of students learning in their home and faculty experiences in using the modules as one of the teaching strategies.

References

- ACADEMIC PRACTICE DEPARTMENT, 2019. *Module evaluation: A brief guide to good practice for module leaders*. Academic Practice Department [online]. Available at: <https://bcuassets.blob.core.windows.net/docs/Module%20Evaluation%20Guide%20for%20module%20leaders.pdf>
- AKSAN, Jainalyn Annong, 2021. Effect of modular distance learning approach to academic performance in mathematics of students in Mindanao State University-Sulu Senior High School amidst COVID-19 pandemic. In: *Open Access Indonesia Journal of Social Sciences*. Vol. 4, no. 4, pp. 445-467. ISSN 2722-4252. <https://doi.org/10.37275/oaijss.v4i2.64>
- AMIR, Lisa R., Ira TANTI, Diah Ayu MAHARANI, Yuniardini Septorin WIMARDHANI, Vera JULIA, Benso SULIJAYA and Ria PUSPITAWATI, 2020. Student perspective of classroom and distance learning during COVID-19 pandemic in the undergraduate dental study program Universitas Indonesia. In:

- BMC Medical Education*. Vol. 20, no. 1, pp. 1-8. ISSN 1472-6920. <https://doi.org/10.1186/s12909-020-02312-0>
- BENTO, Fabio et al., 2021. Resilience in higher education: A complex perspective to lecturers' adaptive processes in response to the COVID-19 pandemic. In: *Education Sciences*. Vol. 11, no. 10, pp. 1-15. ISSN 2227-7102. <https://doi.org/10.3390/educsci11100492>
- DANGLE, Ysthr Rave Pe, & Johnine Danganan SUMAOANG, 2020. The implementation of modular distance learning in the Philippine secondary public schools. In: *3rd International Conference on Advanced Research in Teaching and Education*, pp. 27-427. <https://www.dpublication.com/wp-content/uploads/2020/11/27-427.pdf>
- DAYAGBIL, Filomena T., Daisy R. PALOMPON, Laurence L. GARCIA & Michelle Mae OLVIDO, 2021. Teaching and learning continuity amid and beyond the pandemic. In: *Frontiers in Education*. Vol. 6, pp. 1-12. ISSN 2504-284X. <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.678692>
- DEJENE, Wondifraw, 2019. The practice of modularized curriculum in higher education institution: Active learning and continuous assessment in focus. In: *Cogent Education*. Vol. 6, no. 1, pp. 1-16. ISSN 2331-186X. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2019.1611052>
- ELFIRDOUSSI, Selwa, Mohamed LACHGAR, Hind KABAILI, Abdelali ROCHDI, Driss GOUJDAMI & Larbi El FIRDOUSSI, L., 2020. Assessing distance learning in higher education during the COVID-19 pandemic. In: *Education Research International*. ISSN 2090-4010. <https://doi.org/10.1155/2020/8890633>
- FRENCH, Sarah, 2015. *The benefits and challenges of modular higher education curricula* [online]. Available at: <https://melbourne-cshe.unimelb.edu.au/resources/categories/occasional-papers/the-benefits-and-challenges-of-modular-higher-education-curricula>
- HARGRAVES, Vicky, 2021. *An introduction to resilience in educational settings. The Education Hub* [online]. Available at: <https://theeducationhub.org.nz/an-introduction-to-resilience-in-educational-settings/>
- INTERNATIONAL FEDERATION OF SOCIAL WORK, 2020. *Ethical challenges for social workers during COVID-19: A global perspective* [online]. Available at: <https://www.ifsw.org/ethical-challenges-for-social-workers-during-covid-19-a-global-perspective/>
- KOKEBAYEVA, Gulzhaukhar & Gulnara MUSSABLINA, 2015. *Experience of Kazakhstan universities in implementation of credit-modular system of education*. In: *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, pp. 645-650. ISSN 1877-042.
- LAMBERT, Vickie A. & Clinton E. LAMBERT, 2012. Qualitative descriptive research: An acceptable design. In: *Pacific Rim International Journal of Nursing Research*. Vol. 16, no. 4, pp. 255-256. ISSN 1906-8107.
- LI, P., 2021. *Resilience theory in psychology: Definition & characteristics. Parenting for Brain* [online]. Available at: <https://www.parentingforbrain.com/resilience-theory/>
- LISCHER, Suzanne, Netkey SAFI & Cheryl DICKSON, 2020. *Remote learning and students' mental health during the COVID-19 pandemic: A mixed-method enquiry*. In: *Prospects*. Vol. 51, no. 4, pp. 589-599. ISSN 1573-9090. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09530-w>
- MAHDY, Mohamed A., 2020. *The impact of COVID-19 pandemic on the academic performance of veterinary medical students*. In: *Frontiers in Veterinary Science*. Vol. 7, pp. 1-12. ISSN 2297-176. <https://doi.org/10.20944/preprints202006.0130.v1>
- MAHYOOB, Mohammad, 2020. Challenges of e-learning during the COVID-19 pandemic experienced by EFL learners. In: *Arab*

World English Journal. Vol 11, no. 4, pp. 351-362. ISSN 2229-9327.

POKHREL, Sumitra & Roshan CHHETRI, 2021. A literature review on impact of COVID-19 pandemic on teaching and learning. In: *Sage Open*. Vol. 11, no. 3. ISSN 2158-2440. <https://doi.org/10.1177/2347631120983481>

SADIQ, Sadia & Shazia ZAMIR, 2014. Effectiveness of modular approach in teaching at university level. In: *Journal of Education and Practice*. Vol 5, no. 17, pp. 103-109. ISSN 2222-288X.

UNESCO, 2021. *COVID-19: 10 recommendations to plan distance learning solutions* [online]. Available at: <https://en.unesco.org/news/covid-19-10-recommendations-plan-distance-learning-solutions>

UNICEF, 2020. *Guidance continuity of learning during COVID-19* [online].

Available at:
<https://www.unicef.org/rosa/media/7996/file/Guidance%20Continuity%20of%20Learning%20during%20COVID-19.pdf>

Affiliation

The authors received no specific funding for this work but thanked the *Southern Philippines Agribusiness Marine and Aquatic School of Technology Davao Occidental Philippines* for conducting this study.

Contact information

Assis. Prof. Amelyn LARO, PhD.

Dean College of Arts & Sciences
City College of Ormoc, Philippines
Research Fellow, International Sustainability Academy, Germany
Email: alaro@citycollegeoformoc.edu.ph

CIELE TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA AKO SÚČASŤ VZDELÁVANIA V SOCIÁLNEJ PRÁCI

Sustainable Development Goals as a part of Social Work Education

Zuzana POKLEMBOVÁ

ABSTRAKT

Problematica trvalej udržateľnosti sa v súčasnej dobe stala súčasťou odborného diskurzu viacerých vedeckých disciplín a odborov. Od ekonómie a ekológie, dvoch významných spoločenských vied ako základných oblastí svojho ukotvenia sa čoraz viac stáva samozrejmosťou každodenných individuálnych i spoločenských rozhodnutí a nevyhnutne tak i humanitných vedeckých disciplín. *Agenda pre udržateľný rozvoj 2030*, prijatá *Organizáciou spojených národov* a zapracovaná v prostredí *Európskej únie* a *Slovenskej republiky* do národných i nadnárodných dokumentov, akcentuje nevyhnutnosť dosiahnutia zlepšenia kvality ľudského života a ekonomického rozvoja len za zodpovedného prístupu k ochrane životného prostredia a prírodných zdrojov. Ako východisko mnohých dokumentov ovplyvňujúcich sociálnu prácu ako vedeckú disciplínu i jej prax v európskom geo-politickom prostredí, sú ciele trvalo udržateľného rozvoja definované Organizáciou spojených národov, prirodzenou súčasťou odbornej prípravy budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok. V našom výskume sme sa zamerali na subjektívne hodnotenie poradia významnosti jednotlivých *Ciel'ov trvalo udržateľného rozvoja podľa 2030 Agenda for Sustainable Development (Organizácia spojených národov 2025)* študentami a študentkami sociálnej práce na *Inštitúte edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*.

Kľúčové slová: Sociálna práca. Ciele trvalo udržateľného rozvoja. Vzdelávanie v sociálnej práci. Trvalá udržateľnosť.

ABSTRACT

The sustainability as one of global current issues has become an important part of the professional discourse of several scientific disciplines and fields. From economics and ecology, two important social sciences as the basic areas where it roots, it has been increasingly becoming a inevitable part of everyday individual and social decisions and, therefore, of humanities scientific disciplines. *The 2030 Agenda for Sustainable Development*, adopted by the *United Nations* and incorporated by *European Union* and the *Slovak Republic* into their documents, emphasizes the necessity of achieving an improvement in the quality of human life and economic development only with a responsible approach to the protection of the environment and natural resources. As the starting point for many documents influencing social work as a scientific discipline as well as its practice in the European geo-political environment, the goals of sustainable development defined by the United Nations are a proper part of the education of future social workers. In our research, we focused on the subjective assessment of the order of importance of individual *Sustainable Development Goals according to the 2030 Agenda for Sustainable Development (United Nations 2025)* by social work students at the *Institute of Education and Social Work, Faculty of Arts, University of Prešov in Prešov*.

Key words: Social Work. Sustainable Development Goals. Social Work Education. Sustainability.

ÚVOD

Problematika trvalej udržateľnosti sa v súčasnej dobe stala súčasťou odborného diskurzu viacerých vedeckých disciplín a odborov, vrátane humanitných, spoločenských a behaviorálnych vied a ich pregraduálneho štúdia (Naranjo 2023 [cit. 2025-05-05]; Sinha et al. 2023; Granados-Sanches et al. 2025, [cit. 2025-04-24]; Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky *Slovenskej republiky* 2024, [cit. 2025-04-24]). Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj prijala Organizácia spojených národov v roku 2015 (United Nations 2015; 2025, [cit. 2025-04-24]).

S víziou do blízkej i vzdialenejšej budúcnosti a ohľadom na nastávajúce generácie a ako reakciu na aktuálny geopolitický stav, vrátane predikcie jeho vývoja, definovali United Nations: *Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development* v roku 2015 Agendu 2030 (2015, [cit. 2025-04-24]), ako plán kladúci si za cieľ súčasnú i budúcu prosperitu ľudí za súčasnej ochrany prírodných zdrojov. So zreteľom na naplnenie týchto priorít bolo stanovených sedemnást' cieľov trvale udržateľného rozvoja, ktoré sú naliehavou výzvou adresovanou rozvojovým i rozvinutým krajinám. Tieto ciele akcentujú potrebu odstránenia chudoby, nerovnosti a iných foriem nedostatku, súčasne s rozvojom zdravotného a vzdelávacieho systému ako aj stimulácie ekonomického rastu, pri súčasnom riešení klimatických zmien a ochrane života na súši i v oceánoch.

Vzhľadom na skutočnosť, že *Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj* bola zapracovaná do viacerých dokumentov *Európskej únie* a *Slovenskej republiky* ovplyvňujúcich prax sociálnej práce v európskom geo-politickom prostredí (United Nations 2015, 2025, [cit. 2025-04-24]; Ministerstvo životného prostredia *Slovenskej republiky* 2015, [cit. 2025-04-24]; Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky *Slovenskej republiky* 2024, [cit. 2025-04-24]), sú ciele trvalo udržateľného rozvoja definované *Organizácia spojených národov*, stali sa tieto ciele prirodzenou, i keď nie vždy

explicitnou, súčasťou odbornej prípravy budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok. V našom výskume sme sa zamerali na subjektívne hodnotenie poradia významnosti jednotlivých Cieľov trvalo udržateľného rozvoja podľa 2030 *Agenda for Sustainable Development* (United Nations, 2015; 2025, [cit. 2025-04-24]) študentami a študentkami sociálnej práce na *Inštitúte edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*.

1 Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj a sociálna práca

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj vychádza zo sedemnástich cieľov trvale udržateľného rozvoja, ktoré boli definované ako rovnocenné v dôležitosti svojho napĺňania. Cieľom agendy je dosiahnuť do roku 2030 udržateľný sociálny, hospodársky a environmentálny rozvoj na celom svete, akcentujúc nevyhnutnosť dosiahnutia zlepšenia kvality ľudského života a ekonomického rozvoja za zodpovedného prístupu k ochrane životného prostredia a prírodných zdrojov.

Jednotlivé ciele *Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj* sú *Organizáciou spojených národov* (2025) definované ako: 1. Žiadna chudoba; 2. Žiadny hlad; 3. Kvalita zdravia a života; 4. Kvalitné vzdelanie; 5. Rodová rovnosť; 6. Čistá voda a hygiena; 7. Dostupná a čistá energia; 8. Dôstojná práca a ekonomický rast; 9. Priemysel, inovácie a infraštruktúra; 10. Zníženie nerovností; 11. Udržateľné mestá a komunity; 12. Zodpovedná výroba a spotreba; 13. Ochrana klímy; 14. Život pod vodou; 15. Život na pevnine; 16. Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie a 17. Partnerstvá za ciele (United Nations 2025 [cit. 2025-04-24]; Cárová a Putalová 2019; Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky *Slovenskej republiky* 2024, [cit. 2025-04-24]).

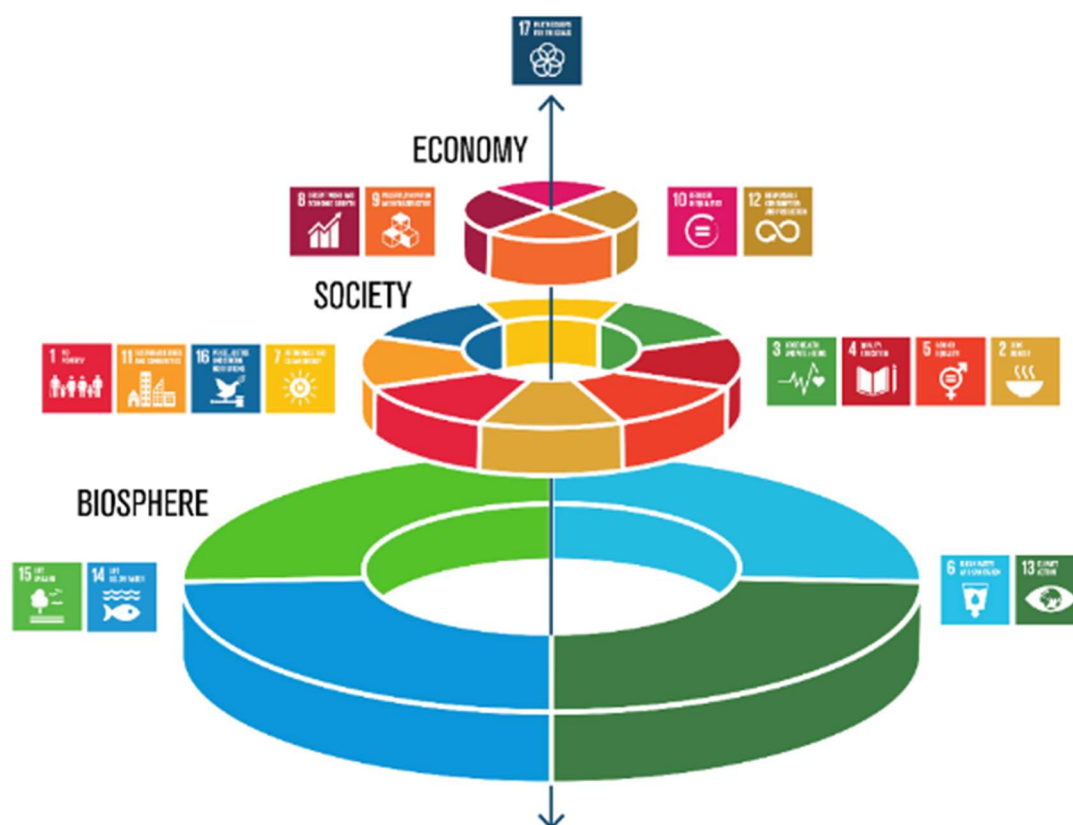
Smerujúc k trvale udržateľnému rozvoju prostredníctvom pri dodržaní ochrany životného prostredia a prírodných zdrojov, prioritizujúc odstránenie nerovností a zabezpečenie rovného prístupu k zdrojom a

príležitostiam, rešpektujú tieto ciele základné princípy sociálnej spravodlivosti, v ktorých je ukotvená i sociálna práca. Rešpektujúc vzájomnú prepojenosť plnenia jednotlivých cieľov, je tieto ciele možné rozdeliť podľa ich primárneho zamerania do troch základných oblastí: Biosféra, Spoločnosť a Ekonomika (**Obr. 1**), pričom 17. cieľ Partnerstvá za ciele, prispievajú k ich vzájomnému prepojeniu pri dosahovaní trvalo udržateľného rozvoja (*World Sustainability Collective 2025*, [cit. 2025-04-24]).

Do oblasti ochrany *Biosféry* patria ciele: 6. Čistá voda a hygiena; 13. Ochrana klímy; 14. Život pod vodou; 15. Život na pevnine, medzi ciele zamerané prioritne na rozvoj Spoločnosti je možné zaradiť: 1. Žiadna chudoba; 2. Žiadny hlad; 3. Kvalita zdravia a

života; 4. Kvalitné vzdelanie; 5. Rodová rovnosť; 7. Dostupná a čistá energia; 11. Udržateľné mestá a komunity a 16. Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie, a na oblasť rozvoja *Ekonomiky* v globálnom i lokálnom rozmere sú zamerané ciele: 8. Dôstojná práca a ekonomický rast; 9. Priemysel, inovácie a infraštruktúra; 10. Zníženie nerovností; 12. Zodpovedná výroba a spotreba. Práve rozsahom najširšia oblasť zameraná na odstraňovanie nerovností a podporu zlepšenia životných podmienok, vrátane rovného prístupu k nim, je zároveň primárnym miestom praxe sociálnej práce, vrátane zamerania pregraduálnej prípravy budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok. Priestor pre intervenciu zo strany sociálnej práce je však možné nájsť v každej z týchto oblastí.

Obr. č. 1: Rozdelenie Ciel'ov udržateľného rozvoja podľa oblastí ich primárneho zamerania

Zdroj: World Sustainability Collective

2 Metodológia výskumu a výskumná vzorka

Výskum sme realizovali v mesiaci apríl 2025 na Inštitúte edukológie a sociálnej práce *Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*, výskumná vzorka (N=68), pozostávala zo všetkých študentov a študentiek odborov sociálna práca a etika-sociálna práca, ktorí za zúčastnili počas distribúcie papierového testovacieho hárku výučby, vek opýtaných sa pohyboval od 18 do 26 rokov.

Väčšina respondentov bola slovenskej národnosti (NSK=46), približne jednu tretinu (NUA=22), tvorili ukrajinskí študenti a študentky. Vzhľadom na nízky počet chlapcov v niektorých študijných skupinách, by pri zisťovaní pohlavia resp. rodu, nemohla byť zachovaná anonymita odpovedí, preto sme túto otázku do demografickej časti nezaradili.

Tab. č. 1: Poradie subjektívne vnímanej dôležitosti Ciel'ov trvalo udržateľného rozvoja študentami

Po- radie	Cieľ udržateľného roz- voja	Priemerná pozícia cieľa vnímaná stu- dentami
1	Kvalita zdravia a života	3,44
2	Žiadny hlad	3,63
3	Žiadna chudoba	4,71
4	Čistá voda a hygiena	5,35
5	Kvalitné vzdelanie	6,31
6	Rodová rovnosť	7,18
7	Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie	8,03
8	Dôstojná práca a ekono- mický rast	8,09
9	Dostupná a čistá energia	9,51
10	Zníženie nerovností	9,57
11	Ochrana klímy	11,01
12	Život na pevnine	11,47
13	Udržateľné mestá a ko- munity	11,62
14	Priemysel, inovácie a in- fraštruktúra	12,66
15	Život pod vodou	13,15
16	Zodpovedná výroba a spotreba	13,16
17	Partnerstvá za ciele	14,15

Zdroj: vlastné spracovanie

Testovací hárk pozostával z definície *Ciel'ov trvalo udržateľného rozvoja Agendy 2030* (*United Nations*, 2015; 2025, [cit. 2025-04-24]), ich zoznamu (označeného písmenami abecedy) a jednoduchej inštrukcie s prosbou o ich zoradenia podľa individuálne vnímaného poradia významu.

Výsledky výskumu

Pri priradovaní významnosti jednotlivým Cieľom trvalo udržateľného rozvoja Agendy 2030 (*United Nations*, 2015; 2025, [cit. 2025-04-24]) študenti a študentky hodnotili ako významovo najdôležitejšie primárne sociálne zamerané ciele (*Graf č.1, Tab. č.1*).

Tab. č. 2: Priemerná pozícia cieľa vnímaná študentami

	Priemerná pozícia cieľa vnímaná študen- tami		
	Cel- kovo	SK	UA
Žiadna chudoba	5	4	5
Žiadny hlad	4	4	4
Kvalita zdravia a života	3	4	3
Kvalitné vzdelanie	6	6	7
Rodová rovnosť	7	8	6
Čistá voda a hygiena	5	5	7
Dostupná a čistá energia	10	9	10
Dôstojná práca a ekono- mický rast	8	9	7
Priemysel, inovácie a in- fraštruktúra	13	13	12
Zníženie nerovností	10	10	9
Udržateľné mestá a komu- nity	12	12	11
Zodpovedná výroba a spo- treba	13	14	12
Ochrana klímy	11	11	12
Život pod vodou	13	12	15
Život na pevnine	11	11	13
Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie	8	9	7
Partnerstvá za ciele	14	15	13

Zdroj: vlastné spracovanie

Vzhľadom na percentuálne nízke zastúpenie mužov medzi študentami, sme nevyhodnocovali rozdielnosť subjektívne vnímanej dôležitosti jednotlivých cieľov podľa pohlavia, vysoké percento zastúpenia

ukrajinských študentov a študentiek ukrajinskej respondentami však umožnilo porovnanie vnímania dôležitosti *Ciel'ov trvalo udržateľného rozvoja* na základe národnosti (**Tab. č. 2**).

Pri porovnaní priemerov pozícií priradených jednotlivým cieľom slovenskí študenti a študentky výrazne vyššie hodnotili ciele: *Život pod vodou; Život na pevnine; Čistá voda a hygiena; Kvalitné vzdelanie a Ochrana klímy*, ukrajinskí študenti a študentky vnímali ako významnejšie ciele: *Zodpovedná výroba a spotreba a Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie* (pri tomto celi bol najvýraznejší rozdiel aj medzi ďalšou hodnotou stredú: Modus respondentov slovenskej národnosti

6 a Modus respondentov ukrajinskej národnosti 1). Možno sa domnievať, že vysoká miera významu prikladaného cieľu Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie je spôsobená prebiehajúcim vojnovým konfliktom na *Ukrajine*, ktorý priamo ovplyvňuje život ukrajinských respondentov.

Štatisticky najvýznamnejšie rozdiely medzi slovenskými a ukrajinskými študentami v hodnotení subjektívne vnímanej významnosti jednotlivých cieľov (**Tab. č. 3**) boli pri cieľoch: *Kvalitné vzdelanie; Čistá voda a hygiena; Zodpovedná výroba a spotreba a Život na pevnine*.

Tab. č. 3: Hodnoty t-testu priradeného významu jednotlivých cieľov vzhľadom na národnosť študentov a študentiek

		Levene's Test		t-test					
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	
Žiadna chu- doba	EVA	0,250	0,619	-0,700	66,000	0,486	-0,704	1,005	
	EVNA			-0,658	35,665	0,515	-0,704	1,070	
Žiadny hlad	EVA	0,001	0,971	-0,079	66,000	0,937	-0,073	0,920	
	EVNA			-0,077	38,571	0,939	-0,073	0,947	
Kvalita zdravia a života	EVA	0,556	0,459	0,712	66,000	0,479	0,451	0,633	
	EVNA			0,755	48,362	0,454	0,451	0,597	
Kvalitné vzde- lanie	EVA	0,695	0,407	-2,062	66,000	0,043	-1,626	0,789	
	EVNA			-1,933	35,471	0,061	-1,626	0,841	
Rodová rov- nosť	EVA	0,919	0,341	1,070	66,000	0,289	1,134	1,061	
	EVNA			1,096	44,173	0,279	1,134	1,035	
Čistá voda a hy- giena	EVA	2,459	0,122	-2,453	66,000	0,017	-2,166	0,883	
	EVNA			-2,332	36,607	0,025	-2,166	0,929	
Dostupná a čistá energia	EVA	4,767	0,033	-0,713	66,000	0,478	-0,583	0,817	
	EVNA			-0,626	30,715	0,536	-0,583	0,932	
Dôstojná práca a ekonomický rast	EVA	0,006	0,937	1,409	66,000	0,164	1,340	0,951	
	EVNA			1,356	37,745	0,183	1,340	0,988	
Priemysel, ino- vácie a infrastruk- túra	EVA	0,766	0,385	1,537	66,000	0,129	1,180	0,767	
	EVNA			1,441	35,433	0,158	1,180	0,819	
Zníženie ne- rovností	EVA	0,360	0,551	1,652	66,000	0,103	1,453	0,879	
	EVNA			1,671	42,675	0,102	1,453	0,869	
Udržateľné mestá a komunity	EVA	5,659	0,020	0,911	66,000	0,365	0,711	0,781	
	EVNA			1,092	63,490	0,279	0,711	0,652	
Zodpovedná výroba a spotreba	EVA	0,125	0,725	3,116	66,000	0,003	2,053	0,659	
	EVNA			3,012	38,111	0,005	2,053	0,682	
Ochrana klímy	EVA	2,411	0,125	-1,464	66,000	0,148	-1,524	1,041	
	EVNA			-1,589	51,320	0,118	-1,524	0,959	
Život pod vo- dou	EVA	7,068	0,010	-2,471	66,000	0,016	-2,470	1,000	
	EVNA			-2,823	58,104	0,006	-2,470	0,875	
Život na pev- nine	EVA	0,804	0,373	-2,062	66,000	0,043	-2,328	1,129	
	EVNA			-2,106	43,781	0,041	-2,328	1,105	
Mier, spravod- livosť a silné inštitú- cie	EVA	2,104	0,152	1,373	66,000	0,174	1,455	1,059	
	EVNA			1,270	34,418	0,212	1,455	1,145	
Partnerstvá za ciele	EVA	2,995	0,088	1,577	66,000	0,120	1,427	0,905	
	EVNA			1,342	28,962	0,190	1,427	1,063	

Zdroj: vlastné spracovanie

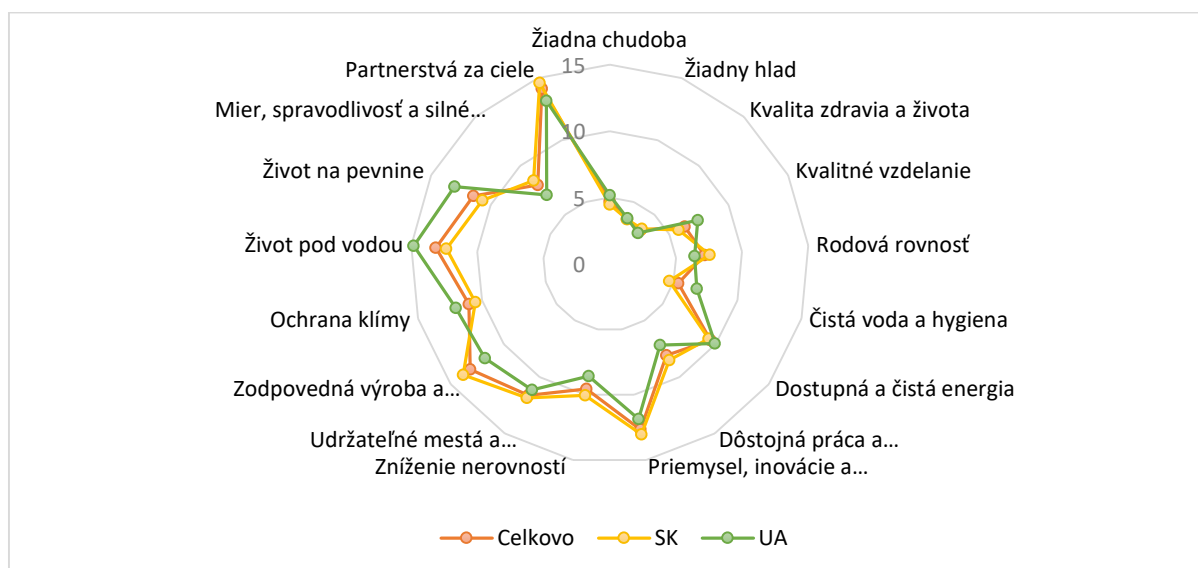
Z pohľadu rozdelenia Ciel'ov trvale udržateľného rozvoja do troch oblastí:

Biosféra, Spoločnosť a Ekonomika (World Sustainability Collective 2025, [cit. 2025-04-

24]), je možné z výsledkov predstavovaného výskumu konštatovať, že študenti a študentky vyšší význam prikladajú cieľom z oblasti IESP FF PU hodnotia ciele z kategórie Spoločnosť. Ako prvých päť, v priemere najvýznamnejších, cieľov hodnotili (**Tab. č. 2**): *Žiadna chudoba; Žiadny hlad; Kvalita zdravia a života; Kvalitné vzdelanie a Rodová rovnosť*, všetky z tejto kategórie (dva ďalšie: *Udržiateľné mestá a komunity, Dostupná a čistá energia; a Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie* sa umiestnili na 7., 11. a 16. mieste). Ako druhé najvýznamnejšie boli vnímané ciele trvalo udržateľného rozvoja zamerané na oblasť rozvoja Ekonomiky v

globálnom i lokálnom rozmere: *Dôstojná práca a ekonomický rast; Priemysel, inovácie a infraštruktúra; Zníženie nerovností a Zodpovedná výroba a spotreba* (8.; 9.; 10. a 12. miesto poradia = priemerná pozícia 9,75) Ciele z oblasti Biosféry: *Čistá voda a hygiena; Dostupná a čistá energia; Ochrana klímy; Život pod vodou a Život na pevnine*, boli hodnotené ako v priemere najmenej významné (6.; 13.; 14. a 15. miesto poradia = priemerná pozícia 12). A ako najmenej významný hodnotia študenti cieľ *Partnerstvá* za ciele, ktorý sa umiestnil na poslednom - sedemnástom mieste (**Graf č.1**).

Obr. č. 2: Priradený významu jednotlivých cieľov študentami a študentkami

Zdroj: vlastné spracovanie

ZÁVER

Problematika naplňovania *Cieľov trvalo udržateľného rozvoja Agendy 2030 United Nations*, 2015; 2025, [cit. 2025-04-24]) je prirodzenou súčasťou obsahu kurikula viacerých študijných odborov, vrátane sociálnej práce. Vychádzajúc zo skutočnosti, že prístup ku kvalitnému vzdelaniu je jedným z cieľov trvalo udržateľného rozvoja, jeho skvalitňovanie a dostupnosť (v podmienkach IESP FF PU napr., inkluzívne vzdelávania, zohľadňovanie špecifických potrieb študentov) slúži priamo naplňaniu

tohto cieľa. Okrem obsahu agendy jednotlivých cieľov a aktuálnych teórií „zelené sociálnej práce“ (Dominelli 2012), ktorú, ako ukazujú výsledky výskumu, je potrebné zdôrazniť, v relevantnej v oblasti pregraduálneho štúdia sociálnej práce, je dôležité zahrnúť okrem primárne sociálne zameraných cieľov aj dôležitosť ich vzájomného prepojenia a nadväznosti.

Ako ukázali výsledky nášho výskumu, študenti a študentky sociálnej práce na *Inštitúte edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v*

Prešove, vnímajú sociálne zamerané *Ciele trvalo udržateľného rozvoja* ako významovo dôležitejšie a ako najmenej významné vnímajú práve partnerstvá, ktoré sú uzatvárané s cieľom dosiahnutia týchto cieľov. Nazdávame sa, že je vhodné komunikovať v rámci pregraduálnej prípravy v oblasti sociálnej práce významné postavenie sociálnej práce ako vednej disciplíny i pomáhajúcej profesie a zdôrazňovať nevyhnutnosti zapojenia sociálnej práce do partnerstiev smerujúcich k ich napĺňaniu, tak ako sa to už deje v prípade multidisciplinárnych tímov najmä v oblasti individuálnej, rodinnej a komunitnej sociálnej práce. Budúci sociálni pracovníci a pracovníčky by mali byť odborne i komunikačne vybavení argumentovať vlastnú odbornú vybavenosť a nezastupiteľný význam profesie nielen smerom dovnútra v rámci profesie, ale najmä smerom von, kde vo vytváraných partnerstvách smerujúcich k trvalo udržateľnému rozvoju, je sociálna práca jedným z významných a nenahraditeľných zainteresovaných subjektov.

Zoznam bibliografických odkazov

- BUERKLE, Achim et al. 2023. Recommendations to align higher education teaching with the UN sustainability goals – A scoping survey. In: *International Journal of Educational Research*. [online]. Roč. 2, č. 5. [cit. 2025-05-04]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666374023000559>
- CÁROVÁ, Tatiana a Lenka PUTALOVÁ, eds. 2019. *Globálne vzdelávanie v slovenských školách*. Bratislava: Polygrafické centrum. ISBN 978-80-89817-26-9.
- DOMINELLI, Lena, 2012. *Green Social Work*. UK: Polite Press. ISBN 978-074-5654-01-0.
- Európska únia. Európsky dvor audítorov*. 2023. *Ciele udržateľného rozvoja OSN v kontexte EÚ*. [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://www.eca.europa.eu/sk/sustainable-development-goals>
- GRANADOS-SANCHES, Jesús et al, 2025. *University Academics Individual Contributions to the Agenda 2030 (SDG-iLevel Maps). Project Result 1 from the SDG-iLevel Project (Leveraging Individual SDG Contributions by University Staff)* [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://www.sdg-ilevel.eu/>
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2015. *Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj* [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://www.minzp.sk/agenda-2030>
- MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIKY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2024. *Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030* [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/Slovensko-2030.pdf>
- NARANJO, Nélida Ramírez, 2024. Social Work and Sustainable Development Goals: A Human Rights Common Agenda. In: *Journal of Human Rights and Social Work* [online]. Roč. 2, č. 9. [cit. 2025-05-05]. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s41134-023-00275-y#citeas>
- SINHA, Ruchi et al, 2023. Social Work and Sustainable Development Goals. In: *The Routledge International Handbook of Social Development, Social Work, and the Sustainable Development Goals*. eISBN: 978-10-0317-72-65.
- UNITED NATIONS, 2015. *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development* [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015a/transforming-ourworld>
- UNITED NATIONS, 2025. *The 17 Goals*. [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://sdgs.un.org/goals>
- WORLD SUSTAINABLE COLLECTIVE, 2025. *The UN's 17 Sustainability Development Goals (SDGs)*. [online]. [cit. 2025-04-24]. Dostupné z: <https://worldsustainabilitycollective.com/the-17-un-sdgs>

Afiliácia

Príspevok vznikol s podporou projektov VEGA č. 1/ 0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojennej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce*, KEGA č. 034PU-4/2025 *Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II.*

Kontaktné údaje

doc. Ing. Mgr. Zuzana POKLEBOVÁ, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

Ul. 17. novembra č. 1, 080 01 Prešov

Email: zuzana.poklebova@unipo.sk

MEDZINÁRODNÁ SOCIÁLNA PRÁCA A MEDZINÁRODNÁ SOCIÁLNA POLITIKA. MÔŽE BYŤ SOCIÁLNA PRÁCA „NEMEDZINÁROD- NÁ?“

*International social work and international social policy.
Can social work be "non-international"?*

Kvetoslava REPKOVÁ

ABSTRAKT

Autorka sa v príspevku inšpiruje vymedzením medzinárodnej sociálnej práce, ktoré bolo aplikované začiatkom minulej dekády pre účely prípravy významnej publikácie *Handbook of International Social Work* (Healy a Link 2012). V rámci vzájomne sa podmieňujúcich súvislostí medzi sociálnou prácou a sociálnou politikou si kladie otázku, „či môže byť sociálna práca 'nemedzinárodná', ak je jej prax významne determinovaná sociálno-politickými rámcami, a tieto, aj keď slúžia pre účely prijímania národných, lokálnych či organizačných riešení, sú nejakým spôsobom ukotvené v medzinárodnom hodnotovom a ideologickom prostredí a dokumentoch. Vzťah (medzinárodnej) sociálnej práce a (medzinárodnej) sociálnej politiky premietnutej do národných či lokálnych riešení ilustruje na príklade európskej kohéznej sociálnej politiky. V závere krátko diskutuje k výzvam témy pre vzdelávanie v sociálnej práci.

Kľúčové slová: Sociálna práca. Internacionalizácia. Sociálna politika. Kohézia.

ABSTRACT

In this paper, the author is inspired by the definition of international social work that was used at the beginning of last decade to issue the influential publication *Handbook of International Social Work* (Healy and Link 2012). Drawing on the acknowledged relationships between social work and social policy, the author asks "whether social work can be 'non-international' if its practice is significantly determined by socio-political frameworks, and these, while serving to adopt national, local or organisational solutions, are in some way anchored in international values, ideological context and documents. The relationship between (international) social work and (international) social policy translated into national or local solutions is illustrated by the example of European cohesion policy. In the conclusion, the author briefly discusses the challenges of the topic for the education in social work field.

Key words: Social Work. Internationalization. Social Policy. Cohesion.

ÚVOD

V reakcii na možnosť zúčastniť sa medzinárodného sympózia pod názvom *Medzinárodná sociálna práca* nám akosi automaticky asociovala otázka „či môže byť sociálna práca nemedzinárodná?“. Pripúšťame, že to mohlo byť podmienené aj našou dlhodobou orientáciou na študijné predmety zamerané na problematiku

sociálnej politiky, jej systému, zhmotnenia v sociálno-politických dokumentoch a na previazanosť sociálnej politiky a sociálnej práce v systémovej perspektíve. Súvisiace mohlo byť aj praxeologické hľadisko, kedy sa opakovane presviedčame o tom (a snažíme sa k tomu počas štúdia viesť aj študentov a študentky sociálnej práce), že akékoľvek intervenovanie metódami a nástrojmi

sociálnej práce má svoje sociálno-politické a legislatívne ukotvenie, že je legitimizované sociálno-politickými prioritami vymedzenými na rozličných úrovniach nášho profesijného angažovania (bližšie pozri Repková 2016). Prístup postavený na význame sociálnej politiky pre sociálnu prácu¹ presadzujeme napriek skúsenostiam, že v komunite sociálnych pracovníkov a pracovníčok môže vyvolávať takéto legalistické podmieňovanie ich odbornej činnosti určitú nevôľu a snahu emancipovať sa od neho odvolávaním sa primárne na etickú, nie legalistickú podstatu sociálnej práce (Smutek 2013).

Cieľom príspevku je objasniť, ako sa premieta faktor vzájomného podmieňovania sociálnej politiky a sociálnej práce v kontexte internacionalizácie sociálnej práce a čo to môže implikovať pre vzdelávací proces. Venujeme sa vybraným terminologickým otázkam, ale aj niektorým globálnym výzvam, ktoré boli v predchádzajúcom období identifikované v odbornej spisbe a ktorým čelí sociálna práca v rámci jej holistického prístupu človeka - v - prostredí (Payne 2023). Na príklade *kohéznej politiky EÚ* a naplňania implementačných cieľov *Európskeho piliera sociálnych práv* (EK 2021) dokumentujeme vzájomnú previazanosť sociálnej politiky a sociálnej práce, a to ako na medzinárodnej, tak na národnej úrovni. V závere krátko diskutujeme implikácie pre pregraduálne vzdelávanie v sociálnej práci.

1 Teoretické východiská

Healy (2012) vo významnom diele zo začiatku minulej dekády venovanom medzinárodnej sociálnej práci - *Handbook of International Social Work. Human Rights, Development, and the Global Profession* – poukazuje na to, že nie je jednoduché prijať nejakú jednotnú definíciu **medzinárodnej sociálnej práce** (ďalej len „MSP“), keďže existujúce a v odbornej spisbe dostupné definície sú zo svojej povahy viacdimenziálne. Definície možno kategorizovať na všeobecné alebo špecifické;

široko vymedzené alebo úzko vymedzené; či funkcionálne alebo také, ktoré sú založené na hodnotách. Pre účely prípravy diela bol napokon aplikovaný *multidimenzionálny koncept MPS* integrujúci teóriu, prax a hodnoty. Podľa tohto konceptu je „*Cieľom MSP podpora globálnej sociálnej spravodlivosti a ľudského blahobytu a zabezpečenie trvalej relevantnosti lokálnych postupov zohľadňovaním globálnych skutočností, ktoré ovplyvňujú lokálne podmienky*“ (Healy 2022, s. 12). V rámci skôr popisnej definície MSP boli zosumarizované jej centrálné východiská a charakteristiky:

- nazeranie na globalizáciu spôsobom, kedy sa uznáva jej vplyv na ľudský blahobyť;
- prax, vrátane lokálne založenej praxe, ktorá sa inšpiruje medzinárodným poznaním;
- prax, záujem a činnosť (akcia) zameraná na sociálne otázky, ktoré ľudia zažívajú globálne;
- účasť v medzinárodných profesionálnych organizáciách a dialógu;
- prístup k sociálnej práci ako ku globálnej profesii;
- podpora spoločenského rozvoja a ľudských práv;
- budúce akcie zamerané na globálnu zmenu.

Explicitným poukazovaním na súvislosti MSP s dopadmi globalizácie a výzvami na ich riešenie sa podnietila aj diskusia k pojmu *globálna sociálna práca*. Tento sa niekedy používa ako synonymum pojmu MSP, napriek tomu, že zachytáva ešte komplexnejšiu (globálnu) víziu a perspektívu ako druhý menovaný pojem. Aj preto Healy (2012) hovorí o možných limitoch využiteľnosti pojmu *globálna sociálna práca* a preferuje skôr pojem MSP. Podľa autorky tento pojem v sebe integruje aj aspekt „národného“, čím sa uznáva suverenita a dominancia národných ideálov a riešení v rámci širších medzinárodných (globálnych) vzťahov a súvislostí. S takýmto prístupom a interpretáciou napokon

¹ Weiss, Gal a Katan (2006) používajú priamo spojenie „*Social Policy for Social Work*“ (*Sociálna politika pre sociálnu prácu*).

korešponduje aj všeobecne známe a rozšírené globálne vymedzenie samotnej sociálnej práce, ktoré končí dovetkom, že praktická aplikácia tohto pojmu spracovaného pre globálne účely môže byť uspôsobená na potreby, ktoré sú aktuálne pre národnú alebo regionálnu úroveň (voľne podľa IFSW 2014). Sumárne teda možno povedať, že keď hovoríme o MSP, máme na mysli všeobecne (globálne/medzinárodne) akceptované parametre (ciele, hodnoty, princípy, problémy a výzvy) sociálnej práce, pri zohľadňovaní suverenity riešení, ako tieto ciele, hodnoty a princípy presadzovať v národnej, regionálnej, lokálnej či organizačnej praxi.

A ako do tohto výkladového konceptu vzťahu medzi medzinárodným a národným zapadá **sociálna politika**? Weiss, Gal a Katan (2006) ponúkajú pomerne jednoduchú odpoveď: zapadá tým, že sociálnym pracovníkom a pracovníčkam pomáha chápať vplyv sociálnych štruktúr a sociálnej politiky na užívateľov jej služieb, teda vzťah medzi sociálno-politickým smerovaním a individuálnymi problémami ľudí; a zapadá aj tým, že sociálnym pracovníkom a pracovníčkam umožňuje angažovať sa v sociálno-politickej praxi. Otázka neustálej interakcie a previazanosti sociálnej politiky a sociálnej práce je v odbornej spisbe pomerne bohato rozpracovaná. Poukazuje na ňu aj Smutek (2013), hoci pripomína ich rozdielny predmet záujmu: kým sociálna politika sa zameriava na širšie sociálne problémy, sociálna práca tieto problémy študuje a rieši v kontexte individualizovaných životných situácií ľudí, najmä tých, ktoré dopadajú na cieľové skupiny sociálnej práce nepriaznivo.

V prepojenosti sociálnej politiky ako „rámca pre akciu“ a sociálnej práce ako „akcie determinovanej rámcom“, zároveň, poskytujúcej rámec na základe akcie podnety a inšpirácie k ďalšiemu rozvoju, leží sociálno-konštruktívna podstata sociálnej práce. Podľa Paynea (2005) sa prepojenie komplexu sociálnych štruktúr (rámec) a činnosti jednotlivých aktérov (akcie) odohráva na troch úrovniach/poliach/arénach:

- na *sociálno-politickom* a *ideologickom poli* (ide o

usmerňovanie „politiky“ a činnosti konkrétneho poskytovateľa služieb sociálnej práce obsahom širšieho sociálno-politického diskurzu; sociálni pracovníci a pracovníčky sa v rámci tohto poľa angažujú cez profesionálne organizácie a asociácie ako aktivisti, obhajcovia či organizátori ovplyvňujúci širšie politiky a tým celkové podmienky pre činnosť poskytovateľov);

- na *profesionálnom poli konkrétnych poskytovateľov* (sociálni pracovníci a pracovníčky ovplyvňujú napr. cez odborové organizácie a sociálny dialóg rozličné aspekty, ako bude sociálna práca v organizáciách fungovať);
- na *poli priamych intervencií a vzťahov medzi klientom a sociálnym pracovníkom*.

Identifikáciu arén sociálneho konštruovania sociálnej práce považujeme za kľúčovú aj z hľadiska témy internacionalizácie sociálnej práce. Nepoukazuje totiž len na neustále konštruovanie vzťahov medzi tromi základnými elementmi profesijnej praxe - klientom, sociálnym pracovníkom a poskytovateľom. Ide aj o komplexnejšie ponímanie vzťahov medzi širšími spoločenstvami ľudí, ich spoločnými (podobnými) sociálnymi problémami a o snahu riešiť ich koordinovaným spôsobom cez komplexnejšie sociálno-politické dokumenty a programy. A to je aj príklad kohéznej politiky EÚ, na ktorej krátko zdokumentujeme vzájomne podmieňujúci vzťah medzi medzinárodným a národným (pri súčasnom rešpektovaní lokálnych riešení), zároveň vzťah sociálnej politiky a sociálnej práce formovaný z medzinárodnej perspektívy.

2 Kohézna európska politika – príklad internacionalizácie problémov sociálnej politiky a sociálnej práce

Kohézia (súdržnosť, celistvosť, jednotnosť) tvorí významný hodnotový rámec, zároveň aj obsah kohéznych politík EÚ, pričom preniká do sociálnych politík štátov, regiónov a samosprávy (Tkáč 2017).

Podporou sociálnej kohézie sa umožňuje dosahovať sociálna spravodlivosť (zabezpečovanie príležitostí pre všetkých na rovnakom základe) ako primárny cieľ sociálnej práce (Weiss, Gal a Katan 2006). V programoch a opatreniach zameraných na podporu kohézie (na všetkých úrovniach) je zhmotnené uznanie, že sociálne problémy ľudí sú podmienené (aj) štrukturálnymi faktormi a podmienkami ich života, že tieto problémy sú podobné vo viacerých krajinách a širších spoločnostiach (sú medzinárodné) a že ich riešenie si vyžaduje koordinované riešenia, intenzívnu podporu a širšiu medzinárodnú solidaritu.

Významným hodnotovým pilierom realizácie politiky súdržnosti v EÚ je aj Európsky pilier sociálnych práv prijatý v roku 2017 a nadväzujúci *Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv* roku 2021 (EK 21). V rámci budovania silnej sociálnej Európy zameranej na blahobyt jej občanov a občianok boli do roku 2030 stanovené *tri cieľové hodnoty* pre oblasť zamestnanosti dospelých ľudí, ich ďalšej odbornej prípravy a pre oblasť znižovania rizika chudoby a sociálneho vylúčenia, s osobitným dôrazom na deti. *Európsky akčný plán* a ustanovené cieľové hodnoty boli pre podmienky Slovenska následne upravené v dokumente *Vymedzenie národných cieľov do roku 2030* v kontexte *Akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv* – návrh (Vláda SR 2021). Porovnanie cieľov je uvedené v tabuľke.

Tab. č. 1: Porovnanie EÚ a národných cieľov Európskeho piliera sociálnych práv

Ciele	EÚ	SR
Min. 78% populácie vo veku 20-64 rokov by malo byť do roku 2030 zamestnaných	78 %	76,5 %
Každoročne by sa na odbornej príprave malo zúčastňovať aspoň	60 %	50 %

60% všetkých dospelých ľudí

Do roku 2030 by sa mal znížiť počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením aspoň o 15 mil.	15 mil., z toho 5 mil. detí	70 tisíc, z toho 21 tis. detí
--	-----------------------------	-------------------------------

Zdroje: EK 2021; Vláda SR 2021

Pre účely tohto príspevku nie je natoľko rozhodujúce, ako sú nastavené jednotlivé ciele a príslušné ukazovatele, ako skôr to, že:

- za nosné piliere ďalšieho európskeho rozvoja a podpory sociálneho blahobytu ľudí boli ustanovené oblasti, ktoré sú dlhodobejšie uznané ako globálne sociálne otázky/výzvy, a teda si zasluhujú osobitnú pozornosť a intenzívne medzinárodné úsilie (Healy a Link 2012), zároveň oblasti, ktoré predstavujú piliere zabezpečenia udržateľného globálneho rozvoja (OSN 2015);
- národné ciele boli ustanovené rozdielne od EÚ cieľov, rešpektujúc realizovateľnosť ich naplnenia v stanovenom období v národných podmienkach a pri disponibilných zdrojoch;
- všetky piliere sú významne prepojené na sociálnu prácu a odborné angažovanie sociálnych pracovníkov a pracovníčok, keďže otázky podpory zamestnanosti v individuálnych trajektóriách ľudí, ich lepšej odbornej prípravy pre potreby trhu práce, či prevencie a boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu na rozličnom základe (napr. z dôvodu veku, zdravotného postihnutia či pohlavia) predstavujú typické akčné polia sociálnej práce ako praktickej profesie, predmetu vzdelávania či ako akademickej disciplíny.

3 Diskusia a implikácie pre vzdelávanie v sociálnej práci

V našich predchádzajúcich prácach (por. Repková 2016) sme opakovane konštatovali,

že záujem o rôznorodé otázky sociálnej politiky nie je medzi študentmi a študentkami sociálnej práce veľmi rozvinutý, dokonca, že u nich môžu vyvolávať negatívne konotácie. K podobným záverom dospeli dávnejšie aj Weiss, Gal a Katan (2006), keď slabému programu zameranému na otázky sociálnej politiky v rámci vzdelávania v odbore sociálna práca pripisovali efekt nízkeho záujmu študentov a študentiek o túto oblasť, či nízku mieru jej pochopenia. Zmieňovali dokonca aj následný efekt v podobe nedostatočnej participácie sociálnych pracovníkov a pracovníčok v „sociálno-politickej aréne“ (Payne 2005), keď sa od nich očakáva, že budú vystupovať (aj) v pozícii aktivistov a aktivistiek pre sociálne záležitosti.

Nepriaznivé účinky podceňovania vzdelávania v sociálno-politickej oblasti a zdôrazňovania systémových aj praktických vzťahov sociálnej politiky a sociálnej práce sa môžu znásobovať v prípade, keď sa od študentov a študentiek sociálnej práce očakáva chápanie širších (medzinárodných) súvislostí problémov cieľových skupín sociálnej práce, ku ktorým by mali pristupovať s porozumením a k riešeniu ktorých by mali v budúcnosti profesionálne prispievať. Študenti a študentky, ale najmä sociálni pracovníci a pracovníčky v praxi sú totiž v súčasnosti stále častejšie konfrontovaní s nepriaznivými sociálnymi situáciami ľudí, ktorých príčiny sú aj globálnej povahy. Ide napr. o dôsledky zmeny klímy, hromadenia toxických materiálov a odpadu pochádzajúcich z priemyselných procesov či vojenských akcií; o dôsledky ničenia prírodných zdrojov pre ich nadmerné využívanie človekom, či o znižovanie biodiverzity. V súvislosti s týmito prírodnými zmenami sa zvyšuje výskyt a zrýchľuje tempo katastrof a traumatických udalostí, ktoré, spolu s následkami vojenských a politických konfliktov, dramaticky zhoršujú podmienky pre bežné fungovanie ľudí (Payne 2023).

Pre všetky uvedené (a mnohé iné nepomenované) dôvody, je nevyhnutné zvyšovanie pripravenosti študentov a študentiek sociálnej práce hľadať odpovede na nové výzvy medzinárodnej sociálnej

práce, ako riešiť sociálne problémy ľudí ukotvené v nastavení globálnych sociálnych štruktúr a aké mechanizmy k tomu využívať. Weiss, Gal a Katan (2006) vidia vo vzdelávacích cieľoch zameraných na otázky sociálnej politiky cestu, ako u študentov a študentiek rozširovať ich všeobecné poznanie, zlepšovať schopnosť analyzovať sociálnu politiku, podporovať ich kritické myslenie a chápanie záväzkov k sociálnej spravodlivosti, či chápanie vzťahov sociálnej politiky a sociálnej práce. Takéto vzdelávanie zároveň ponúka nástroje, ako rozvíjať intervenčné zručnosti potrebné pre ich budúce angažovanie sa v sociálno-politickej aréne (napr. v oblasti advokácie, negociácií, lobingu, budovania koalícií, formovania kampaní, či spolupráce s médiami), a to všetko nielen v domácom, ale aj medzinárodnom prostredí a v mene medzinárodných cieľov podpory sociálneho blaha ľudí (EK 2021).

ZÁVER

Príspevok sme titulovali vo forme otázky, či môže byť sociálna práca nemedzinárodná. Ak by sme dôsledne vychádzali z toho, že hovoriť o „medzinárodnom“, znamená mať na mysli niečo, čo sa týka viac ako jednej krajiny (Healy 2012), potom by sociálna práca mohla byť aj nemedzinárodná, a to vtedy, ak by reflektovala na úzke národné, regionálne či lokálne problémy a aspekty. Je to však v súčasných podmienkach reálne? Hlbším zaobraním sa danou problematikou pripúšťame, že pôvodná otázka nebola postavená tak, aby mohla byť jednoznačne zodpovedateľná: že „áno“ (sociálna práca môže byť nemedzinárodná) alebo „nie“ (sociálna práca nemôže byť nemedzinárodná). Ide skôr o to, ako chápať podmienenosť súčasných problémov jednotlivcov, rodín, skupín a komunít, prečo sa formujú, k čomu slúžia a akým spôsobom sa majú využívať medzinárodné mechanizmy (organizácie, deklarácie, dokumenty) a schémy podpory (napr. zdroje v rámci jednotlivých EÚ programovacích období), keď má byť zachovaná národná (regionálna, lokálna) suverenita pri hľadaní riešení zodpovedajúcich špecifickým životným okolnostiam a potrebám konkrétnych ľudí.

Zoznam bibliografických odkazov

- EK, 2021. *Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv*. [online]. [cit. 2025-05-10]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b7c08d86-7cd5-11eb-9ac9-01aa75ed71a1.0022.02/DOC_1&format=PDF
- HEALY, Lynne M., 2012. Defining International Social Work. In: L. M. HEALY a R. J. LINK, eds. *Handbook of International Social Work. Human Rights, Development, and The Global Profession*. Oxford: Oxford University Press, p. 9-15. ISBN 978-0-19-533361-9.
- HEALY, Lynne M. a Rosemary J. LINK, 2012. Introduction. In: L. M. HEALY a R. J. LINK, eds. *Handbook of International Social Work. Human Rights, Development, and The Global Profession*. Oxford: Oxford University Press, p. 3-6. ISBN 978-0-19-533361-9.
- IFSW, 2014. *Global Definition of Social Work* [online]. [cit. 2025-05-10]. Dostupné z: <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>
- OSN, 2015. *Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj* [online]. [cit. 2025-05-10]. Dostupné z: https://unis.unvienna.org/unis/sk/topics/sustainable_development_goals.html
- PAYNE, Malcolm, 2023. Critical Eco Practice. How Should It Develop in Social Work Practice Thinking? In: *Czech and Slovak Social Work*. Vol. 23, No. 4, p. 4-17 [online]. [cit. 2025-05-11]. Dostupné z: https://socialniprace.cz/wp-content/uploads/2023/08/SP4_2023-web-1-1.pdf
- PAYNE, Malcolm, 2005. *Modern Social Work Theory*. London: PALGRAVE MACMILLAN. ISBN 978-1-4039-1836-9.
- REPKOVÁ, Kvetoslava, 2016. *Legitimita a pramene sociálnych intervencií*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove [online]. [cit. 2025-05-11]. ISBN 978-80-555-1558-8. Dostupné z: <https://elibrary.puplib.sk/elpub/view/isbn/9788055515588>
- SMUTEK, Martin, 2013. Sociální politika a sociální práce. In: O. MATOUŠEK a et al. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, s. 166-169. ISBN 978-80-262-0366-7.
- TKÁČ, Vojtech, 2017. Kohézne politiky, inklúzia/integrácia, exklúzia/marginalizácia. In: B. BALOGOVÁ a E. ŽIAKOVÁ. *Vademecum sociálnej práce. Terminologický slovník*. Košice: FF UPJŠ v Košiciach, s. 176. ISBN 978-80-8152-483-7.
- VLÁDA SR, 2021. *Vymedzenie národných cieľov do roku 2030 v kontexte Akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv – návrh* [online]. [cit. 2025-05-10]. Dostupné z: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26765/1>
- WEISS, Idit, John GAL a Joseph KATAN, 2006. Social Policy for Social Work: A Teaching Agenda. In: *British Journal of Social Work*. Vol. 36, s. 789-806 [online]. [cit. 2025-05-10]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/249285542_Social_Policy_for_Social_Work_A_Teaching_Agenda

Afiliácia

Príspevok vznikol s podporou projektu VEGA č. 1/ 0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojenej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce*.

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Kvetoslava REPKOVÁ, CSc.

Inštitút edukológie a sociálnej práce,
Filozofická fakulta,
Prešovská univerzita v Prešove,
Ul. 17. novembra č. 1, 080 01 Prešov,
Slovensko
Email: kvetoslava.repkova@unipo.sk

Mary POWELL a Linda RIGGIS MAYFIELD BURNOUT IN SOCIAL WORK FIELD EDUCATION Switzerland: Springer (SpringerBriefs in Social Work), 2024

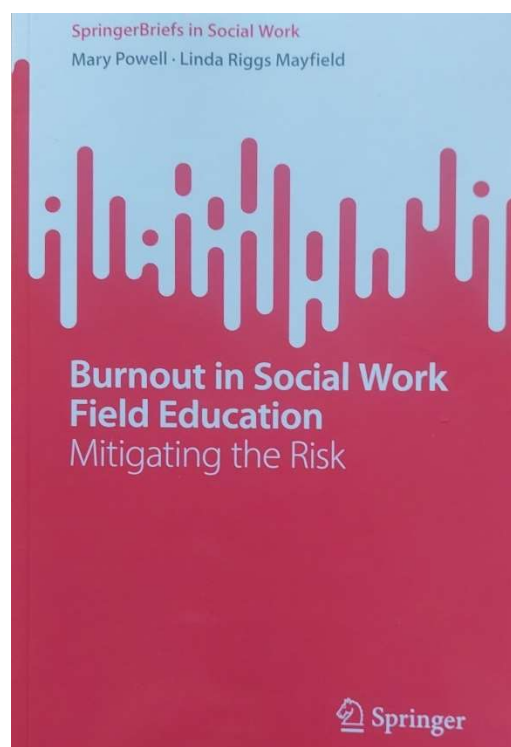
SpringersBrief in Social Work je ucelená knižná séria zameraná na stručné a prehľadné spracovanie aktuálnych tém a trendov súčasnej sociálnej práce, so zameraním na vzdelávanie, výskum a prax v sociálnej práci. Mary Powell a Linda Riggis Mayfield prinášajú v tejto sérii monografiu: *Burnout in social work field education* zameranú na prácu so syndrómom vyhorenia v kontexte odbornej prípravy študentov a študentiek sociálnej práce na prax, ktorá je súčasťou ich vzdelávania.

Zámerom tejto knihy je ponúknuť zhrnutie súčasných vedeckých poznatkov v tejto oblasti, vrátane predstavenia ich teoretických východísk, relevantných výskumných zistení a odborne ukotvených odporúčaní pre študentov, pedagógov, supervízorov a mentorov odbornej praxe.

Autorky sa v ôsmich, na seba nadväzujúcich kapitolách venujú rôznym aspektom syndrómu vyhorenia vo vzdelávaní v sociálnej práci, vrátane (v súčasnej odbornej literatúre zatiaľ málo spracovaného) syndrómu vyhorenia u študenta a študentiek sociálnej práce. Okrem ďalších predstavovaných zistení aktuálnych vedeckých výskumov v oblasti syndrómu vyhorenia, vychádza monografia najmä z autorského výskumu realizovaného na vzorke viac ako dvesto študentov a študentiek sociálnej práce, ktorý bol zameraný na vznik syndrómu vyhorenia počas ich odbornej praxe pri prvom priamom klinickom kontakte s klientom.

V úvodnej kapitole autorky predstavujú základné východiskové pojmy a zhŕňajú zistenia, možnosti i výzvy vedeckého výskumu v oblasti syndrómu vyhorenia, s dôrazom na sociálnu prácu, poukazujú i na vplyv feminizácie tejto profesie na niektoré z aspektov vzniku syndrómu vyhorenia. V nasledujúcich

dvoch kapitolách sa venujú syndrómu vyhorenia u sociálnych pracovníkov a pracovníčok a následne vzniku syndrómu vyhorenia u študentov a študentiek sociálnej práce, vrátane faktorov, ktoré ho ovplyvňujú (vek, práca, dĺžka štúdia, diskrepancia medzi očakávaniami a realitou praxe sociálnej práce, študijná a emocionálna nerozvnáha).

Nasledujúce kapitoly sa zameriavajú na význam nejednoznačnosti rolí v sociálnej práci a v pregraduálnej príprave budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok, a jej vplyvu na vznik syndrómu vyhorenia a možným stratégiám zvládania u sociálnych pracovníkov a študentov pomáhajúcich profesií, vrátane sociálnej práce. Záverečná, najrozsiahlejšia kapitola, pojednáva o aplikačných

možnostiach predchádzania vzniku syndrómu vyhorenia (nielen) v oblasti odbornej praxe budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok, zdôrazňujúc rolu vzdelávania, starostlivosti o seba a aktívneho prístupu praxového strediska

V závere každej kapitoly autorky ponúkajú rozsiahly zoznam bibliografických odkazov, ktoré boli použité pri jej zostavovaní, čím vytvárajú obrovskú databázu relevantných zdrojov, prehľadne štrukturovaných podľa jednotlivých subtém.

Publikácia, svojou štruktúrou, vysoko aktuálnym obsahom i témou, vytvára jedinečný

nástroj na dosiahnutie cieľa autoriek monografie - prispieť k tomu, aby študenti a študentky sociálnej práce prichádzali na prax kompetentní zámerne a na základe vlastných rozhodnutí konať a rozhodovať sa tak, aby predchádzali riziku vzniku syndrómu vyhorenia.

doc. Ing. Mgr. Zuzana POKLEBOVÁ, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

HRICOVÁ, Alena, David URBAN a Stanislav ONDRÁŠEK et al.

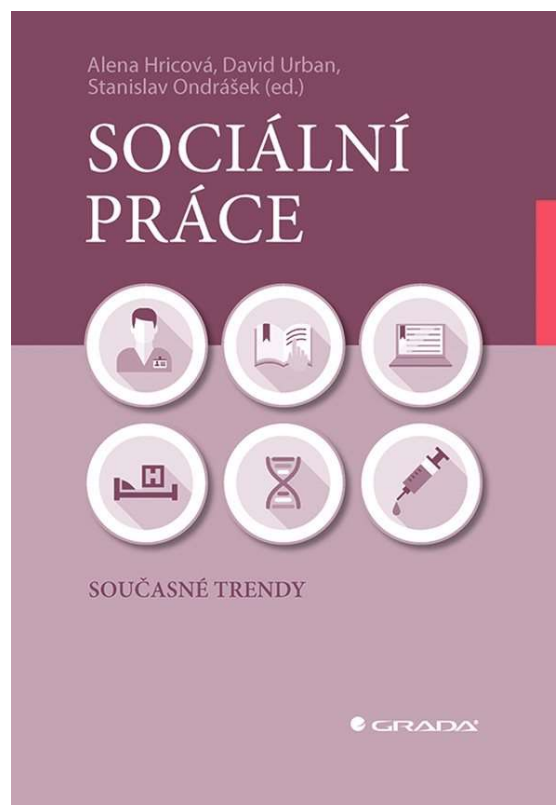
SOCIÁLNÍ PRÁCE. SOUČASNÉ TRENDY

Praha: Grada, 2024

Publikácia od Hricovej, Urbana, Ondráška a kolektívu, vo vydavateľstve Grada, je spojením viacerých prínosov akademikov a odborníkov zo Slovenska a Česka, ktoré sú zamerané na súčasné výzvy a trendy v oblasti sociálnej práce. Tie sú reflektované v šiestich tematických kapitolách. Kniha je svojou povahou primárne určená pre študentov a študentky sociálnej práce, sociálnej pedagogiky a špeciálnej pedagogiky s cieľom posilniť ich vedomostnú orientáciu v teoretických východiskách a odbornej praxi. Obsah tematických kapitol publikácie je vhodný pre odborníkov a odborníčky v sociálnej práci, ale aj iných pomáhajúcich profesií, ktorí chcú svoje poznatky obohatiť ďalšími informáciami a doplniť ich o inšpirujúce prístupy v procese práce.

K bazálnym deskriptívnym údajom patrí fakt, že publikácia je kolektívnou monografiou, prvého vydania s počtom 300 strán. Jednotlivé kapitoly sú prehľadne zoradené, každá z nich sa orientuje na vybranú tému, čím je zabezpečený primeraný orientačný a informatívny charakter publikácie ako celku. Medzi základné okruhy tém monografie patrí „Sociálna práca v školách“; „Aktuálne problémy a témy sociálnej práce a sociálnych služieb“; „Digitalizácia v sociálnej práci“; „Minority a marginalizovanie“; „Zdravie“ a „Sociálnoprávne témy v sociálnej práci“.

V úvode autori naznačujú, že sociálna práca, ako vedná, akademická a profesijná disciplína, pokrýva viaceré cieľové skupiny, ktoré sú súčasťou neustáleho spoločenského vývoja, a preto jedným zo zámerov publikácie je predstaviť aktuálne trendy a vybrané témy v oblasti sociálnej práce. Možno súhlasiť s vyjadrením

Mgr. Magdaleny Hankovej, PhD., že „*některé kapitoly nezůstávají pouze v deskriptivní rovině, ale usilují o propojení teoretických východisek s praxí...*“, ktoré dopĺňame o vyzdvihnutie logickej nadväznosti jednotlivých častí predkladaných kapitol a ich prínosu po obsahovej stránke.

So zámerom predostrieť študentom a študentkám sociálnej práce vybrané oblasti tém monografie, uvádzame niektoré z nich, ktoré si môžu nájsť svojich čitateľov a čitateľky s cieľom obohatenia si názorového spektra. K predmetom záujmu monografie patrí napríklad *Sociálna práca v školskom prostredí – aktuálne trendy a potreby*; *Koordinovaná rehabilitácia – nový trend v sociálnej práci s osobami so zdravotným postihnutím*; *Sociálne siete a sociálna práca*; *Využitie nových technológií v sociálnej práci*; *Aktuálne témy*

v starostlivosti o duševné zdravie u dospelých klientov; Nové prístupy v sociálnej práci s osobami so zdravotným postihnutím a ďalšie.

V závere možno oceniť, že vizuál publikácie predikuje obsahové zameranie kolektívnej monografie, čo zároveň v čitateľoch a čitateľkách môže vyvolať vyšší záujem a reflexiu súčasných trendov sociálnej práce. Sumarizovaním možno dodať, že publikácia je písaná zrozumiteľným jazykom. Zároveň poskytuje otvorený priestor pre reflexiu teore-

tických východísk, ktoré je možné vo všeobecnej praxi sociálnej práce bohato uplatniť. To podčiarkuje aj fakt, že monografia sa opiera o viaceré zdroje v domácom i zahraničnom meradle. Zároveň ponúka sociálno-politické dokumenty, ktoré svojou povahou zvyšujú kvalitu publikácie.

PhDr. Stela RICHNAVSKÁ

prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

Henri BERGSON TRVÁNÍ A SOUČASNOST: O EINSTEINOVĚ TEORII RELATIVITY

Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2023

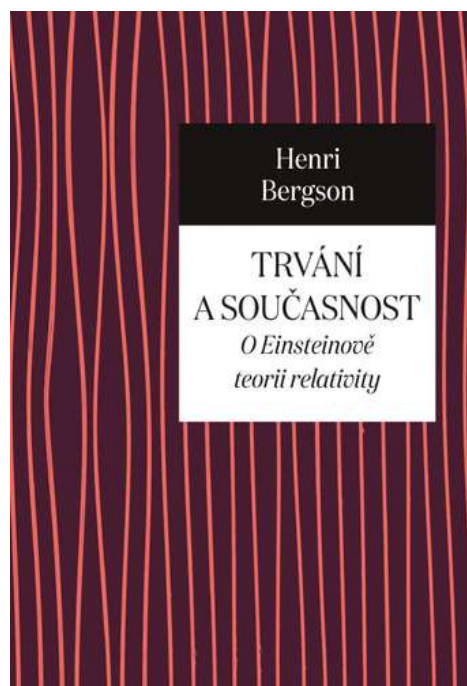
V roku 1911 sa fyzikálne chápanie času a priestoru zásadne zmenilo v dôsledku Einsteinovej rozpracovanej teórie relativity, čo vyvolalo významnú filozofickú reakciu. Nazeranie na čas, ako ho interpretuje Einstein, bolo prelomové a prostredníctvom filozofického vnímania bol čas veličinou, ktorá sa stáva rovnako relatívnou ako subjektivita pozorovateľov reality.

Recenzovaná publikácia predstavuje nazeranie na čas prostredníctvom subjektívneho trvania la *durée*, ktoré koncipoval Bergson. Ide o významnú publikáciu, ktorá zhmotňuje myšlienky o subjektivite vnímania trvania prítomnosti, prostredníctvom subjektívneho, nepretržitého kvalitatívneho prúdu vedomia. Zatiaľ čo Einstein prezentoval čas ako fyzikálnu veličinu závislú od rýchlosti a priestoru, Bergson sa postavil do opozície tvrdením, že čas nie je merateľný – je prežívaný.

Predkladaná publikácia od Henriho Bergsona – *Trvanie a súčasnosť* predstavuje interpretáciu Einsteinovej teórie relativity vo filozofickom ponímaní prítomnosti. Publikácia má charakter monografie so zameraním na filozofiu.

Vnímanie vlastnej perspektívy je podľa autora odlišné od klasického vnímania, ktoré je štruktúrované, merateľné či rozkúskované do úsekov v kalendári poradí. Autor ho interpretuje ako živý obraz prítomnosti, kedy je možné vrátenie sa do akejkoľvek situácie, ktorá je uložená v k spomienkach, ktorými disponujeme. Bergson svojimi odvážnymi myšlienkami prispel k literárnym pokladom, ktoré zhmotnil a za ktoré bol ocenený Nobelovou cenou.

Rovnako ako jedinečnosť autora, ktorý mal precizovaný štýl písania, je aj predkladaná publikácia odrazom komplexného poznávania reality.

Monografia je písaná prístupným, ale zároveň odborným a filozofickým jazykom, ktorý si vyžaduje plnú prítomnosť a mieru introspektívneho hľadiska pre úplné pochopenie východiskových myšlienok.

Aj napriek tomu, že kniha ako komplex predstavuje snahu o interpretáciu obsahovo náročných konceptov ich výklad je konceptom, ktorý sa rozvíja a otvára vo vrstvách. Pochopenie významovosti preto prichádza postupne a nezaťažujúco.

Publikácia je formálne členená do šiestich kapitol, ktoré postupne vedú čitateľa od úvodu do problematiky relativity až po komplexnú reflexiu subjektívneho času. Čiastkový koncept relativity strieda vnímanie úplnej relativity, ktorá stimuluje prechod k chápaniu fungovaniu času. Objektívne vnímanie času je nahradené za nazeranie mnohotvárnosti času, a to aj pomocou prepojenia na svetelné obrazce, či štvorrozmerný časopriestor. Všeobecná relativita je vnímaná ako ontologická

veličina a nielen striktné fyzická ako v primárnej teórii relativity preukazoval A. Einstein.

Autorova zásadná idea spočíva v dôraze na vzájomnosť prepojení veličín, ktorých zmysel sa rozvíja v pohybe a trvaní. Pohyb je vnímaný ako premiestňovanie, pričom je zároveň aj primárnou mernou jednotkou v radikálnej relativite – teda nie ako objektívna veličina, ale ako jav, ktorý je úzko spätý s naším bezprostredným a zmyslovým vnímaním.

Koncept upriamuje pozornosť na to, že naše vnímanie priestoru i času je podmienené kvalitatívnou kontinuitou – či už ide o kontinuitu farby, pohybu alebo udalostí. Výber farby je interpretovaný ako relatívny, a to nielen na základe jej fyzikálnych vlastností, ale aj prostredia, v ktorom sa nachádza pozorovateľ. Farba, podobne ako pohyb, je vnímaná vždy v súradniciach konkrétneho kontextu, a teda pri farbe je východiskové svetlo ako situovaná realita.

Pohyb môžeme vnímať prostredníctvom vnímania, kedy dokážeme myšlienkami prechádzať od blízkeho k vzdialenému, čím sa podieľame na tvorbe obrazu kontinuity. Táto schopnosť umožňuje vnímať súčasnosť ako sústavu trvajúcich intervalov, ktoré dávajú času rytmus a zmysel. Meranie času je chápané nielen ako absolútna veličina, ale ako počítanie súčasností okamihov, ktoré sa vynárajú z nášho vnútorného trvania a ktoré možno interpretovať aj cez vonkajšie pohyby.

Autor zároveň upozorňuje, že meranie času nie je ničím iným než konvenciou, ktorá spočíva v dohode o tom, čo považujeme za krajný bod. V skutočnosti čas nie je lineárny, ale cyklicky organizovaný reťazec okamihov,

ktorý môže byť vnímaný rozlične v závislosti od pohybovej dynamiky a mentálneho naladenia subjektu.

Pre sociálnu prácu to predstavuje významný koncept, ktorý je možné interpretovať v rámci stimulácie práce s klientom, ale aj v hlbšom pochopení cieľových skupín. Trvanie prítomnosti, ale aj určitého časového úseku môže byť subjektívne prežívané veľmi odlišne. Trvanie času nie je možné merať len objektívne, ale cez subjektívne vnímanie vychádzajúce z východiskového bodu pozorovateľa. Tento prístup zastupuje formálne nazeranie na sled okolností, v ktorom dĺžka trvania nie je určená kvantitatívne, ale kvalitatívne cez hĺbku prežitia skúsenosti.

Téma publikácie prinesie možnosť nazerania na prítomnosť v komplexnom pochopení toho ako sa jednotlivé vrstvy poznávania môžu vzájomne ovplyvňovať. Sekundárne táto práca má potenciál pre zvyšovanie empatie a schopnosti porozumieť individualite každého jednotlivca v interpretovaní sociálnej reality prežívania, ktorá je ako reflexiou nad subjektívnym trvaním a alternatívou k fyzikálnemu času a zároveň ponúka dôstojnú filozofickú protiváhu Einsteinovej objektivizujúcej koncepcii času.

PhDr. Natália VRANKOVÁ

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

ZASADNUTIE VÝKONNEJ RADY MEDZINÁRODNEJ ASOCIÁCIE ŠKÔL SOCIÁLNEJ PRÁCE (INTERNATIONAL ASSOCIATION OF SCHOOL OF SOCIAL WORK)

Správa z odborného stretnutia

V januári 2025 mal Inštitút edukológie a sociálnej práce zastúpenie na zasadnutí *Výkonnej rady Medzinárodnej asociácie škôl sociálnej práce (International Association of School of Social Work)*, ktoré sa uskutočnilo v Indickom Dillí. Na dvojdnovom zasadnutí rady ho zastupovala doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD., ktorá v súčasnosti pôsobí ako tajomníčka vo Výkonnom výbore *Európskej asociácie škôl sociálnej práce (European Association of School of Social Work – EASSW)*. Stretnutie prebehlo v India International Centre s organizačnou podporou *Univerzity v Dillí*, na ktorej sa po jeho ukončení uskutočnil celodenný *IASSW Capacity Building Workshop „In Pursuit of Sustainable Futures: Perspectives from Social Work“*, so zastúpením prezentujúcich zo všetkých piatich kontinentov.

Doc. Poklembová vystúpila na tomto workshope v tematickej skupine *Globálne partnerstvá, koalície a kolaborácie s témou Starostlivosť o seba v praxi a vzdelávaní v sociálnej práci (Self-Care in Social Work and Social Work Education)*, v ktorej zdôraznila dôležitosť Starostlivosti o seba ako nevyhnutnej súčasti profesijného života sociálnych pracovníkov, ako i študentov a akademikov v oblasti sociálnej práce. Obsahom stretnutia boli, okrem bežnej agendy *Medzinárodnej asociácie škôl sociálnej práce (IASSW)*, regionálne správy z jednotlivých kontinentov a jednotlivých výborov *IASSW*,

identifikácia strategických oblastí sociálnej práce v globálnom prostredí, priorít vzdelávania v identifikovaných oblastiach a plánovanie na tieto oblasti zameraných aktivít *IASSW*.

doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

KONFERENCIA KU PROJEKTU KEGA TRANSFER DIGITÁLNYCH TECHNOLOGIÍ DO INOVÁCIE METODIKY ODBORNEJ PRAXE V PREGRADUÁLNEJ PRÍPRAVE ŠTUDENTOV SOCIÁLNEJ PRÁCE

Správa z konferencie

Dňa 8. 1. 2025 v *Zasadacej sieni dekana FF PU* sa uskutočnila konferencia konaná pri príležitosti záverečnej evaluácie výstupov projektu *KEGA č. 027PU-4/2022 Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce*.

Cieľom konferencie bola prezentácia výstupov projektu, ktorého výsledky prispeli ku skvalitneniu výučby odbornej praxe v pregraduálnej príprave sociálnych pracovníkov prípravou metodikov praxe a ku posilneniu jej statusu ako vyučovacieho predmetu. Počas trojročného obdobia riešenia projektu sa podarilo obsahovo aktualizovať a didakticky modernizovať výučbu predmetu odborná prax študentov sociálnej práce prípravou učebníc a pracovných materiálov pre metodikov praxe na stredných odborných školách, odborných učilištiach a v centrách pre dieťa a rodinu, v ktorých študenti sociálnej práce realizujú priebežnú a súvislú odbornú prax. Metodické

a didaktické spracovanie publikačných výstupov zároveň podporilo tematickú inováciu a prípravu modelov pre praktickú transformáciu získaných poznatkov a kompetencií v reálnych podmienkach sociálnej starostlivosti.

Na oponentúre sa zúčastnili 5 členovia oponentskej rady, vedúca projektu a riešiteľský kolektív projektu, ktorí sú súčasne členmi *Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove*. Zodpovedná riešiteľka, prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA, predstavila v rámci prezentácie ciele, výstupy a výsledky za jednotlivé roky riešenia projektu. Členky komisie a oponentky projektu sa zhodli na hodnotení všetkých výstupov projektu za celé obdobie riešenia, ktoré považujú za excelentné. Naplnenie cieľov a kľúčové výstupy sú komisiou považované za významné prvky modernizácie vzdelávania sociálnych pracovníkov a pracovníčok prispievajúcej k ich pripravenosti pre reálnu prax. Pre ilustráciu vyberáme z posudkov: „Projektovými aktivitami projektový tím satureoval potreby akademickej obce, odbornej verejnosti, ale aj ukážkovo plnil tretie poslanie univerzít.“ „Ciele projektu boli, podľa mojej mienky, splnené excelentne nad rámec plánovaných aktivít, so zapojením množstva participujúcich domácich aj zahraničných subjektov, so zapojením všetkých spoločenských segmentov a nadprodukciou plánovaných výstupov.“

Záverom môžeme konštatovať spokojnosť s priebehom a výsledkami projektu, čo je výstižne zachytené a konkretizované v záverečnej oponentúre: „Sumárne výsledky projektu poukazujú na viaceré významné

prínosy pre spoločenskú prax. Jednak ide o rozvoj kritického myslenia u študentov sociálnej práce; o posilnenie spolupráce medzi univerzitami a zamestnávateľmi; o zvyšovanie kompetencií budúcich sociálnych pracovníkov s rôznymi cieľovými skupinami sociálnej práce. Všetky tieto aktivity sú významným prínosom pre zvyšovanie kvality pregraduálnej prípravy študentov.“ Členom riešiteľského kolektívu projektu srdečne blahoželáme a prajeme ďalšie pracovné úspechy v projektovej, pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti.

prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA

vedúca projektu

doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD.

zástupkyňa vedúcej projektu

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

AKADEMICKÁ VÝMENA SKÚSENOSTÍ V USA

Správa z akademickej návštevy

Začiatkom letného semestra Akademického roku 2024/25 sa *dekanka Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*, prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA a doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. za *Inštitút edukológie a sociálnej práce FFPU* zúčastnili na pozvanie *College of Social Work, University of Kentucky*, dvojtýždňovej akademickej návštevy v USA.

Už osem rokov trvá spolupráca *Inštitútu edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej Univerzity v Prešove* s *College of Social Work, University of Kentucky, USA*. Výsledkom tejto spolupráce sú okrem spoločných publikácií aj zapojenie *Inštitútu edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej Univerzity v Prešove* do *Global Self-Care Initiative* - medzinárodného výskumu zameraného na starostlivosť o seba sociálnych pracovníkov a pracovníčok v rôznych krajinách sveta, vrátane Slovenska a prvý európsky *Self-Care Lab*, ktorý bol na pôde *Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove* slávnostne otvorený v júny 2023. Ďalším míľnikom intenzívnej akademickej spolupráce týchto dvoch inštitúcií bola medzinárodná výmena skúseností v Spojených štátoch, ktorej sa na pozvanie *College of Social Work, University of Kentucky* za prešovské laboratórium starostlivosti o seba, zúčastnili prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA a doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. Súčasťou pobytu bol, okrem výmeny skúseností, účasti na pracovných stretnutiach a odborných prednáškach, aj podpis ďalšej Partnerskej zmluvy o spolupráci medzi *Inštitútom edukológie a sociálnej práce Filozofickej*

fakulty Prešovskej Univerzity v Prešove a College of Social Work, University of Kentucky, zameranej na rozšírenie prebiehajúcej výskumnej a akademickej spolupráce na ďalšie oblasti: forenznú sociálnu prácu, umeleckú inteligenciu, vojenskú sociálnu prácu a criminal justice.

doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD.
prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

ZAPOJILI SME SA DO OSLÁV SVETOVÉHO DŇA SOCIÁLNEJ PRÁCE 2025

Správa z podujatia

18. marec 2025 bol venovaný **Svetovému dňu sociálnej práce**. Tohtoročnou témou bolo „*Posilnenie medzigeneračnej solidarity pre trvalý blahobyť*“ a hlavným posolstvom podpora starostlivosti a rešpektu medzi generáciami, ktorá prispieva k trvalej udržateľnosti zdieľaním múdrosti pre lepšiu budúcnosť. Podľa prezidenta Medzinárodnej federácie sociálnych pracovníkov (IFSW) Joachima Mumba „*táto téma zdôrazňuje kľúčovú úlohu medzigeneračnej starostlivosti, rešpektu a spolupráce pri vytváraní odolných komunít a udržateľného prostredia. Podčiarkuje odhodlanie profesie sociálnej práce budovať vzťahy, ktoré si cenia múdrosť našich starších a zároveň posilňujú mladšie generácie pri riešení dnešných výziev a kreovaní vízie lepšej budúcnosti. Spoločne môžeme vybudovať svet, kde súciť a solidarita tvoria základ trvalého blahobytu pre všetkých.*“ V duchu daného posolstva sa niesli podujatia **Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove** (IESP FF PU), konané v rámci osláv tohto výnimočného dňa, kedy si pripomínáme nezastupiteľnú úlohu sociálnej práce v spoločnosti pri riešení lokálnych i globálnych výziev.

Pri tejto príležitosti sa dňa 8. apríla 2025 konali „**Komunitné trhy - Kto daruje, ten získava**“, ktoré poskytli priestor pre stretnutie, sieťovanie, kooperáciu a komunitný rozvoj. Myšlienka darovania času a vzájomnej podpory prinášajúcej benefity pre všetkých účastníkov bola zhmotnená prostredníctvom trhov, v rámci ktorých IESP FF PU kreoval platformu pre prezentovanie činnosti organizácií a ich klientov - detí, mládeže a seniorov. Pridanou hodnotou podujatia bola podpora motivácie a

aktivizácia klientov pomocou predaja výrobkov s tematikou Veľkej noci, na ktorých tvorbe sa podieľali a o ktoré prejavili účastníci trhov veľký záujem. Mali tak možnosť presvedčiť sa, že ich aktivity majú zmysel a sú žiadané. Na komunitných trhoch sa zúčastnili s výrobkami klientov *Spojená škola internátna v Trebišove a Zariadenie pre seniorov Náruč v Prešove*. Súčasťou trhov bola **Zbierka na podporu medzigeneračného dobrovoľníctva „DOBROvoľníctvo spája“**, ktorú organizovali študenti prvého ročníka bakalárskeho štúdia sociálnej práce Dávid Goriščák a Slavomír Sopčák v rámci *Dobrovoľníckej praxe*. Projektom plnohodnotne nadviazali na ústrednú myšlienku týkajúcu sa solidarity, spolupráce a podpory záujmu študentov sociálnej práce o riešenie dnešných výziev.

Pod vedením doc. Mgr. Michaely Skyba, PhD. bol realizovaný aj medzigeneračný service learningový projekt, ako súčasť predmetu *Komunitná sociálna práca*. Študentky druhého ročníka magisterského štúdia sociálnej práce – Bc. Zuzana Terazová, Bc. Zuzana Andraščíková a Bc. Jana Haňonová reflektovali potreby komunity na základe dôkladného mapovania terénu, analýzy komunitných plánov a rozhovorov. Prišli s návrhom podporujúcim sociálne fungovanie, medzigeneračnú solidaritu, environmentálnu spravodlivosť a komunitný rozvoj. 26. marca 2025 študentky realizovali projekt s názvom *„Dajme odpadu druhú šancu.“* Aktivita spájajúca generáciu rodičov, starých rodičov a detí prebehla v *Komunitnom centre v Olejníkově* a jej cieľom bolo, ako uvádzajú študentky, *„posilniť medzigeneračnú solidaritu, rozvíjať tvorivosť a jemnú motoriku, podporiť rodičovské kompetencie a zvýšiť environmentálne povedomie. Zámerom bolo tiež ukázať, ako môže zdanlivo nepotrebný materiál získať novú hodnotu, a zároveň poskytnúť priestor na zmysluplné trávenie spoločného času.“*

Výstupom neboli len výrobky a umelecké predmety z recyklovaných materiálov, ale aj hlbší úžitok pre všetky zapojené subjekty, ako vyplýva z reflexií študentiek: *„Táto service learningová aktivita nám poskytla cennú skúsenosť s prácou priamo v komunite. Aktivita nám pomohla rozvíjať komunikačné a organizačné zručnosti, naučili sme sa spolupracovať s rôznymi vekovými skupinami a posilnila sa aj naša schopnosť reflexie – najmä v oblasti predsudkov, ktoré si často človek neuvedomuje, kým nepríde do osobného kontaktu s komunitou. Zároveň sme zažili pozitívnu spätnú väzbu, ktorá nás motivovala a potvrdila zmysel sociálnej práce, ktorá je nielen pomocou, ale aj cestou k posilňovaniu vzťahov, uvedomeniu si hodnôt a spoločnému rastu.“*

Spätná väzba *Komunitného centra* potvrdzuje, že *„študentky preukázali mimoriadne dobrú komunikáciu a spoluprácu so všetkými členmi tímu, vysokú mieru profesionality, spoľahlivosti a empatie.“* Projekt naplnil očakávania v zmysle *„spájania generácií, rozvoja*

kreativity a environmentálneho povedomia u cieľovej skupiny“. Zároveň „zodpovedal aktuálnej potrebe komunity a podporil medzigeneračnú solidaritu.“

Študentky prezentovali ovocie svojej usilovnosti a práce na vedeckom sympóziu Medzinárodná sociálna práca dňa 24. 4. 2025. V rámci otváracieho ceremoniálu boli študentkám a študentom odovzdané ďakovné listy pani garantkou odboru, prof. PhDr. Beátou Balogovou, PhD., MBA a riaditeľkou IESP, doc. Mgr. Michaelou Skyba, PhD., ako prejav vďaky za angažovanosť a šírenie dobrého mena *Prešovskej školy sociálnej práce*.

Všetky aktivity boli zastrešené garanciou pani dekanky FF PU v Prešove a realizované v rámci projektov VEGA č. 1/0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie*

spojenej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce a KEGA 034PU-4/2025 Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II., ktorých hlavnou riešiteľkou je prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA.

Citujúc prezidenta IFSW, výstižným záverom pre všetky konané podujatia je myšlienka afrického príslovia: „*Ak niekomu rozsvietiš lampu, rozjasní to aj tvoju vlastnú cestu. Naše spoločné úsilie navzájom sa povzbudí v konečnom dôsledku osvetľuje cestu vpred pre všetkých.*“

doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

MEDZIGENERAČNÉ AKTIVITY KU SVETOVÉMU DŇU SOCIÁLNEJ PRÁCE

Správa z podujatia

Dňa 18. 03. 2025 študentky a študenti 3. ročníka bakalárskeho stupňa štúdia sociálnej práce zrealizovali podujatie k príležitosti *Svetového dňa sociálnej práce*. Tohtoročnou témou bolo *Posilnenie medzigeneračnej solidarity pre trvalý blahobyt- Strengthening Intergenerational Solidarity for Enduring Wellbeing*. Organizované podujatie bolo určené primárne pre seniorov zo Združenia kresťanských seniorov v Ľuboticiach a deti rôznych vekových kategórií od 5 do 15 rokov. Hlavným posolstvom bola podpora vzájomnej komunikácie, starostlivosti a rešpektu medzi generáciami, ktorá prispieva k trvalej udržateľnosti zdieľaním múdrosti pre lepšiu budúcnosť. Usilovali sme sa pomocou pripravených aktivít posilniť medzigeneračné vzťahy, podporiť vzájomné porozumenie a vytvoriť priestor na zdieľanie skúseností, ktoré obohacujú všetky generácie.

Moderátori v úvode uviedli a predstavili tento deň a tému, ktorej sa budeme venovať. Pri každej aktivite zodpovedne napomáhali a zodpovedali položené otázky, asistujúci študenti a študentky, ktorí usmerňovali plynulý chod aktivít. Úvodná aktivita bola tvorená ako Ice-breaking, kde sme sa zamerali na najpodstatnejšie momenty života. Druhú z úvodných aktivít sme orientovali na vzájomné spoznanie sa seniorov, študentov a zapojených detí. To dosiahli prostredníctvom spoločnej komunikácie, kde si navzájom kladli otázky, s cieľom odhaliť, koho alebo čo mali napísaných na nálepkách na čele. Pri tejto aktivite bolo mnohých zábavných a uvoľnených momentov, ktoré navodili príjemnú atmosféru a napomohli prelomiť

vzájomné bariéry. Program plynule prešiel k hlavnej aktivite, ktorej hlavnou myšlienkou, bolo zdieľanie vlastných skúseností, citátov, snov, odkazov alebo odporúčaní. mládež a seniori spoločnými silami vytvorili strom, kedy kmeň znázorňoval pevné spojenie ich medzigeneračné spojenie. Účastníci napísali na listy tohto stromu, buď odkaz, ktorý chcú odovzdať do budúcnosti, alebo niečo čo by ešte chceli dosiahnuť. Kreatívna aktivita nemohla chýbať.

Treťou aktivitou mali skupiny docieľiť to, aby postavili najvyššiu a najstabilnejšiu vežu

z pomôcok, ktoré nájdú vo svojej blízkosti. Tu rozhodovala rýchlosť, tvorivosť, spolupráca, a kto chcel vyhrať sa naozaj vynášiel. Ako ostatnú aktivitu sme zaradili kvíz, ktorý overoval pamäť a vedomosti našich účastníkov. Išlo tu o rýchlosť, presnosť a samozrejme zábavu. Na ukončenie celej aktivity sme podarovali seniorom a mládeži vecné ceny. Celé podujatie až do konca sa nieslo v príjemnej atmosfére. Po spätnej reflexii sme pocítili vďačnosť a radosť z realizovaného podujatia.

Študentky a študenti 3. ročníka bakalárskeho štúdia odboru *Sociálna práca a Étika – sociálna práca na Inštitúte edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej Univerzity v Prešove*

doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

VÝSKUM K DOPADOM AKTÍVNEHO DOBROVOĽNÍCTVA NA ŽIVOT STARŠÍCH ĽUDÍ BOL ÚSPEŠNE UKONČENÝ

Správa z výskumného projektu

Úvod a kontext

Od marca minulého roka sme opakovane informovali zainteresovanú verejnosť o odbornej účasti *Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove* (ďalej len „IESP“) a *Centra pre edukáciu a výskum seniorov* (ďalej len „CEVS“) pri realizácii výskumného projektu zameraného na skúmanie dopadu dobrovoľníctva starších ľudí na ich život a jednotlivé aspekty blahobytu. Prípravu výstupu výskumného projektu v podobe štúdie *Dobrovoľníctvo starších ľudí: dopadová výskumná štúdia* gestorsky zastrešoval *Inštitút pre výskum práce a rodiny* (ďalej len „IVPR“) v rámci naplňania príslušného opatrenia *Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021-2030*, ktorý schválila vláda SR v novembri 2021.

Ako subjekty zodpovedné za realizáciu opatrenia boli určené *Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR* (ďalej „MPSVR SR“) a *Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti* (ďalej „ÚSV SR ROS“). Ako spolupracujúce subjekty boli ustanovené Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií (ďalej „PDCO“), dobrovoľnícke centrá na Slovensku a územná samospráva.

IESP/CEVS ako člen expertnej pracovnej skupiny

Pre účely prípravy štúdie bola zriadená **expertná pracovná skupina** (ďalej len „EPS“). Pre IESP je potešiteľné, že nad rámec určených organizácií bolo do činnosti EPS od počiatku prizvané aj CEVS. Táto voľba nebola náhodná. Nezhodnotila sa ňou len dlhodobá skúsenosť a dobrovoľnícka tradícia IESP, či to, že CEVS sa kmeňovo venuje diverzifikovaným témam demografického vývoja a starnutia populácie. Pridanou hodnotou pre pripravovaný

dobrovoľnícky výskum bolo aj intenzívne prepojenie CEVS na vybrané stredoeurópske akademické a vedecko-výskumné pracoviská zaoberajúce sa problematikou aktívneho starnutia a dobrovoľníctva. Pozvaním CEVS do činnosti EPS sa tak posilnila vnútorná rovnováha medzi expertízami zameranými na teoreticko-metodologické, sociálno-politické a praktické aspekty výskumu dopadov aktívneho dobrovoľníctva na život starších ľudí.

Krátko z priebehu spolupráce v EPS

Vybrané zamestnankyne IESP/CEVS sa zúčastňovali všetkých fáz odbornej spolupráce členiek a člena EPS. V marci 2024 sa aktívne zúčastnili **úvodného vedeckého workshopu** zameraného na prvotnú harmonizáciu medzi úlohou realizovať výskumnú dopadovú štúdiu, zdrojmi (personálnymi, finančnými, časovými), ktoré sú k tomu k dispozícii, rovnako aktivitami a zodpovednosťami aktérov zastúpených pri príprave štúdie. Diskusia počas workshopu preukázala, že téma dobrovoľníctva je prierezová téma, „nemá jedného zodpovedného“ a vždy je potrebné koordinovať činnosť rozličných subjektov, ktoré sa jej venujú výskumne (IVPR, IESP/CEVS), legislatívne a sociálno-politicky (najmä ÚSV SR ROS), advokačne a metodicky (najmä PDCO) a ktoré ju prakticky vykonávajú (napr. dobrovoľnícke centrá). Zároveň bolo identifikovaných viacero významných domácich i medzinárodných zdrojov pre účely sekundárnej výskumnej analýzy toho, čo je už kvantitatívne o problematike dobrovoľníctva starších ľudí a jeho vplyvu na ich život známe.

Ďalší vedecký workshop, ktorý sa uskutočnil koncom júna 2024, bol zameraný na diskusiu ku kvantitatívnym zisteniam ako

základu pre plánovanie ďalšej výskumnej činnosti kvalitatívnej povahy. Následne pokračovali metodologické práce k príprave kvalitatívneho výskumu – inštrumentálnej prípadovej štúdie *Centra dobrovoľníctva n. o., Banská Bystrica*, ktorý sa uskutočnil na jeseň 2024. V novembri 2024 boli počas **on-line stretnutia EPS** všetky zozbierané dáta diskutované a na základe diskusie bola pripravená a koncom decembra 2024 odovzdaná zadávateľovi (MPSVR SR) konečná výskumná štúdia.

Završenie spolupráce na výskume

V rámci završenia procedúry preberania výskumnej štúdie zadávateľom (MPSVR SR) sme sa 30.1.2025 zúčastnili **vedecko-odborného stretnutia** pod názvom *Dialógy s IVPR*. Inštitút pre výskum práce a rodiny ako zodpovedný gestor za prípravu štúdie ním otvoril svoj nový komunikačný formát medzi zamestnancami a zamestnankyňami IVPR, MPSVR SR, Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a zástupcami iných organizácií, ktoré spolupracovali s IVPR pri riešení jednotlivých výskumných úloh.

Prvé *Dialógy* boli venované práve problematike dobrovoľníctva starších ľudí a jeho dopadov na ich zdravie, sociálny a psychický stav ako podkladu pre propagáciu dobrovoľníctva medzi touto cieľovou skupinou. Dialógov sa zúčastnilo vedenie IVPR, zamestnanci a zamestnankyne IVPR, vybraní zamestnanci a zamestnankyne viacerých sekcií MPSVR SR. Pozvanie prijali aj expertky a expert z iných organizácií v pozícii členiek a člena EPS zriadenej pre účely prípravy dopadovej štúdie, konkrétne z *Katedry sociálnej práce PdF UMB v Banskej Bystrici*, z *Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti*, z *Únie miest Slovenska* a z *IESP/CEVS*.

Zmienime len niekoľko postrehov z diskusie:

- rozšírenie vlastných obzorov účastníčok a účastníkov o tom, ako veľmi diverzifikované môžu byť podoby a formy dobrovoľníckeho angažovania (nielen) starších ľudí a v akých rozličných prostrediach sa môže vykonávať; jedna účastníčka bez úmyslu akéhokoľvek zneváženia otvorene priznala: „... *nemala som o tom informácie ... myslela som si, že dobrovoľníci sú najmä ľudia, ktorí zbierajú odpadky...*“;
- ocenenie informácií a hlbších poznatkov o rozdieloch medzi neorganizovaným a organizovaným či neuvedomovaným a uvedomovaným dobrovoľníctvom, ktoré viedli u niektorých diskutujúcich k zmene náhľadu aj na niektoré vlastné aktivity, ktoré bežne v živote vykonávajú;
- snaha ujasniť si, aké odporúčania a implikácie vyplývajú z výskumu pre verejnú politiku; k čomu teda prioritne smerujeme...“;
- predstavenie systému inkluzívneho dobrovoľníctva, ktoré autorky ponúkli ako hodnotovú základňu pre tvorcov verejných politík v tejto oblasti (**pozri** bulletin 11/2024).

Stretnutie osviežila výstižná myšlienka jednej zo spoluautoriek dopadovej štúdie, v ktorej integrovala všetko kľúčové, čo na ňom odznelo: **Približne jedna tretina starších ľudí sa venuje dobrovoľníctvu, ďalšia tretina sa vo výskumoch vyjadrila, že o to nemá záujem; tak poďme cez propagáciu a podporné politiky zabojovať o tú zvyšnú! ...** žiaden ďalší komentár nie je potrebný.

prof. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.
zodpovedná riešiteľka

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

ÚSPECHY ŠTUDENTOV PREŠOVSKÉJ ŠKOLY SOCIÁLNEJ PRÁCE NA CELOSLOVENSKOM KOLE ŠVOČ 2025 V RUŽOMBERKU

Správa zo študentskej vedeckej a odbornej činnosti

Celoslovenské kolo ŠVOČ v odbore sociálna práca sa v roku 2025 konalo dňa 06.05.2025 na *Katedre sociálnej práce Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku*. ŠVOČ práce boli rozdelené do dvoch kategórií, do bakalárskej a magisterskej.

Bakalárska sekcia celoslovenského kola ŠVOČ predstavila päť zaujímavých tém z oblasti sociálnej práce z troch univerzitných pracovísk v rámci Slovenska. Konkretizujúc, 2 práce prišli reprezentovať študenti z *Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove (ďalej IESP FF PU)*, rovnako 2 ŠVOČ práce pochádzali z *FF UPJŠ v Košiciach* a napokon ostatnú ŠVOČ prácu predstavila študentka z *FZaSP TU v Trnave*. O heterogenitu skúmaných prác v intenciách sociálnej práce sa v bakalárskej sekcii zaslúžili nasledujúce témy: *Kvalita života klientov s mentálnym postihnutím v Domovoch sociálnych služieb; Stres a profesijná kvalita života vo vybranej skupine pomáhajúcich profesionálov; Stres a jeho zvládanie u študentov pomáhajúcich profesií* a napokon svoje ŠVOČ práce odprezentovali naši študenti tretieho ročníka z *IESP FF PU v Prešove* – Lívia Miklošová s témou *Sociálne fungovanie rodín zo znevýhodneného prostredia* pod školiteľským vedením doc. Ing. Petra Galla, PhD. a študent Patrik Popovič s témou *Reziliencia ako koncept ovplyvňujúci životné nastavenie klienta sociálnej práce*, ktorú viedla doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. Prezentácie ŠVOČ prác posudzovala 7-členná bakalárska komisia tvorená zástupcami katedier či

inštitútov sociálnej práce zo všetkých kútov Slovenska. Za *IESP FF PU v Prešove* sa na menovanom podujatí v bakalárskej sekcii zúčastnila odborná asistentka Mgr. Lívia Pastrnáková, PhD.

Magisterská sekcia mala prevahu z hľadiska počtu prezentovaných 9 tém, kde sa okrem domácich ŠVOČ prác, zameraných na rôzne témy ako napríklad sociálna práca s mládežou, zamestnanecká problematika osôb so zdravotným postihnutím či aktuálne témy hypermodernej doby fokusované na budúcnosť Slovenska očami generácie Z, téma klimatickej krízy či problematické používanie internetu u adolescentov so zameraním sa na vzťahovú väzbu, podieľali aj zahraničné online prezentácie s témami sociálnej opory a copingových stratégií v súvislosti so zvládaním rizík spojených s využívaním internetu. Za *IESP FF PU v Prešove* nás reprezentovali študentky 2. ročníka magisterského stupňa štúdia, menovite Bc. Zuzana Andraščíková s témou

Využitie umelej inteligencie v sociálnej práci. Prínosy a riziká umelej inteligencie v štúdiu sociálnej práce, kde školiteľkou ŠVOČ práce bola doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. a Bc. Zuzana Terazová s témou *Arteterapeutické metódy a ich vplyv na sociálne fungovanie klientov v pobytových zariadeniach* pod školiteľskou gesciou prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD. Na priebeh magisterskej sekcie aktívne dohliadala 6 členná komisia, v ktorej Inštitút bol zastúpený riaditeľkou, doc. Mgr. Michaelou Skyba, PhD. O odbornú oporu našich prezentujúcich študentov sa zaslúžila doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD., ktorá bola na tomto významnom dni prítomná a ktorá je zároveň koordinátorkou ŠVOČ prác za Inštitút.

O úspešný priebeh oboch sekcií ŠVOČ 2025 v odbore sociálna práca sa zaslúžili všetci účastníci, ktorí v časovom limite 10 minút predviedli prezentačné schopnosti svojich výskumných zameraní. Po ich

prezentácii nasledovala prezentácia školiteľských a oponentských posudkov a diskusia zo strany zúčastnených členov komisie.

Pre náš *IESP FF PU* v Prešove bolo toto podujatie veľmi úspešné, a to z viacerých hľadísk. Jednak už z dôvodu samotnej účasti a reprezentácie Prešovskej školy sociálnej práce našimi študentmi, no najmä kvôli oceneniu aplikačnej roviny prezentovaných tém v praxi sociálnej práce. Je potrebné dodať, že práve aplikačnou rovinou drží dlhoročne náš Inštitút líderstvo na tomto podujatí.

V celonárodnej študentskej súťaži ŠVOČ 2025 sa za bakalársku sekciu umiestnili obaja bakalári, kde Livia Miklošová obsadila 2. miesto a Patrik Popovič 3. miesto, za magisterskú sekciu sa rovnako umiestnili obe študentky, kde Bc. Zuzana Terazová získala 2. miesto a Bc. Zuzana Andraščíková si odniesla unikátnu cenu *Asociácie vzdelávateľov v sociálnej práci na Slovensku*. Víťazkám, víťazovi a školiteľom ich prác patrí veľké ocenenie.

Mgr. Livia Pastrnáková, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

MEDZINÁRODNÁ SOCIÁLNA PRÁCA VO VEDECKOM DISKURZE: PREŠOV HOSTIL VÝZNAMNÝCH HOSTÍ

Správa z podujatia

Vedecké sympóziu *Medzinárodná sociálna práca*, ktoré sa na sklonku apríla uskutočnilo na pôde *Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*, predstavovalo významnú platformu na odbornú výmenu poznatkov v oblasti sociálnej práce. Podujatie sústredilo popredných odborníkov zo zahraničia aj zo Slovenska, ktorí prezentovali najnovšie vedecké poznatky a reflektovali aktuálne výzvy profesie v globálnom i lokálnom kontexte. Sympóziu zdôraznilo potrebu systematického prepájania teórie s praxou a podporilo interdisciplinárnu reflexiu o efektívnej aplikácii vedeckých výsledkov do sféry praxe. Príspevky vynikali vysokou metodologickou úrovňou a podnietili diskusiu o smerovaní sociálnej práce v dynamicky sa meniacej spoločnosti. Podujatie významne prispelo k rozvoju vedeckého diskurzu a posilnilo medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti.

Srdce Šariša ako centrum odborného vzdelávania a medzinárodnej spolupráce

Prešov sa v uplynulých dňoch stal miestom významného vedeckého podujatia, ktoré potvrdilo jeho pozíciu medzi centrami odborného vzdelávania a výskumu v oblasti sociálnej práce. Vedecké sympóziu s názvom *Medzinárodná sociálna práca* pod

gesciou dekanke *Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove* (FF PU) prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD., MBA a *European Association of Schools of Social Work* (EASSW), sústredilo popredných odborníkov zo zahraničných univerzít a výskumných inštitúcií, ako aj renomovaných domácich odborníkov, čím vytvorilo platformu pre intenzívny odborný dialóg a medzinárodnú výmenu poznatkov. Organizátorom podujatia bol *Inštitút edukológie a sociálnej práce v spolupráci* (IEaSP) s *Centrom pre edukáciu a výskum seniorov, Self-Care Lab FF PU v Prešove* a *College of Social Work, University of Kentucky*.

Ako uviedla dekanke fakulty pri otvorení podujatia, opodstatnenosť realizácie vedeckého sympózia venovaného medzinárodnej sociálnej práci vychádza z významných historických aj súčasných súvislostí: „*Československo patrilo pred sto rokmi k šiestim zakladajúcim krajinám Medzinárodnej asociácie škôl sociálnej práce (IASSW) a neskôr aj Medzinárodnej federácie sociálnych pracovníkov (IFSW), ktorá dnes združuje 141 krajín sveta. Táto tradícia zaväzuje aj našu fakultu, ktorá po roku 1990 ako prvá v bývalom Československu obnovila prípravu sociálnych pracovníkov, vytvorila priestor pre vznik Asociácie vzdelávateľov v sociálnej práci a aktívne sa zapojila do európskych profesijných štruktúr. Všetky tieto aktivity nás zaväzujú pokračovať v nastúpených trendoch a aktívne reagovať na narastajúcu sociálnu nerovnosť a oslabovanie sociálnych istôt v globalizovanom svete,*“ uviedla prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA, hlavná riešiteľka projektu VEGA a garantka odboru,

dekanka FF PU v Prešove, riaditeľka Centra pre edukáciu a výskum.

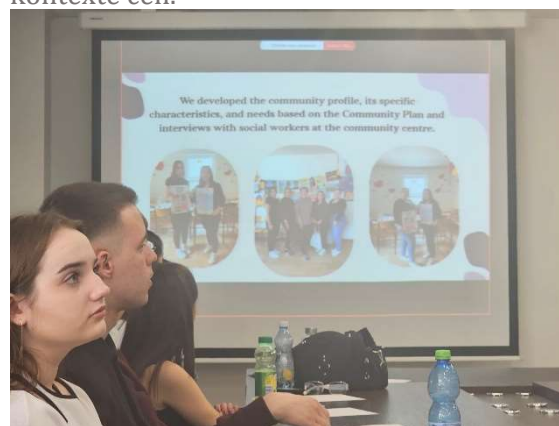
V úvode so svojím príhovorom vystúpila aj doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD., riaditeľka IEaSP, ktorá poukázala na význam medzinárodného rozmeru v sociálnej práci, ktorý je historicky hlboko zakorenený a neodmysliteľne spojený aj s jej rozvojom na Slovensku: *„Rozvoj sociálnej práce na Slovensku je neodmysliteľne spätý s medzinárodnou spoluprácou, ktorá je jej imanentnou a neprehliadnutelnou súčasťou minimálne od čias Tomáša Garrigua Masaryka a Alice Masarykovej, ktorí významnou mierou prispeli k rozvoju sociálnej legislatívy a školstva v našich podmienkach. Teším sa na príspevky, ktoré nás požívajú premýšľať o rôznych kontextoch, a kladú otázku, či vôbec môže byť sociálna práca nemedzinárodná. Sme hrdí, že aj prostredníctvom nášho členstva v European Association of Schools of Social Work (EASSW) prispievame k rozvoju medzinárodnej sociálnej práce.“*

Úvodným slovom sa na sympóziu účastníkom a účastníčkami prihovorili aj Mgr. Michaela Sepešiová, PhD., univerzitná docentka, prodekan pre vzdelávanie a marketing FF PU v Prešove, prof. Christos Panagiotopoulos, PhD., *University of Nicosia, Cyprus*, prezident EASSW, doc. Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD. z IEaSP FF PU v Prešove, členka Výkonného výboru a tajomníčka EASSW. K významným hosťom podujatia patrili prof. Lena Dominelli, PhD., *Faculty of Social Sciences at the University of Stirling*, Dr. Winnie Rugutt, PhD., *Institute of Diplomacy and International Studies (DDIS), University of Nairobi*, Dr. Jolanda Berends, *Departement of Education, Faculty of Social Sciences* a ďalšie významné osobnosti z oblasti sociálnej akademickej sféry.

Výzvy medzinárodného rozmeru

Odborný program sympózia bol zameraný na prezentáciu aktuálnych

výskumných trendov a teoretických koncepcií v sociálnej práci, s dôrazom na ich aplikovateľnosť v praxi. Prednesené príspevky sa venovali širokému spektru tém – od otázok sociálnej inklúzie a vylúčenia, migrácie, komunitnej práce, až po nové prístupy k ochrane duševného zdravia a posilňovaniu odolnosti zraniteľných skupín. Účastníci a účastníčky ocenili nielen vysokú odbornú úroveň prezentovaných prác, ale aj kritický pohľad na aktuálne výzvy, ktorým sociálna práca v globálnom i lokálnom kontexte čelí.

Súčasťou sympózia boli aj vystúpenia zahraničných akademických kapacít z renomovaných univerzít, ktoré svojimi výskumnými a praktickými skúsenosťami obohatili odbornú diskusiu a poskytli inšpiratívne pohľady na aktuálne trendy v oblasti sociálnej práce. Zároveň, priblíženie vedeckých východísk zahraničných kolegov a kolegyň prispel k hlbšiemu porozumeniu globálnych výziev v sociálnej práci a poukázal na potrebu intenzívnejšej medzinárodnej spolupráce pri riešení sociálnych problémov.

Dôležitým prínosom sympózia bola jednoznačná orientácia na prepojenie vedeckého výskumu s praxou. Diskusie i tematické bloky reflektovali potrebu adaptovať teoretické rámce na dynamicky sa meniace podmienky v spoločnosti a poukázali na dôležitosť profesijnej flexibility

sociálnych pracovníkov a pracovníčok. Práve schopnosť kritickej aplikácie vedeckých poznatkov v každodennej profesionálnej realite bola viackrát vyzdvihnutá ako kľúčový predpoklad efektívneho výkonu sociálnej práce.

Súčasťou podujatia bol aj priestor venovaný oceňovaniu študentov a študentiek za dobrovoľnícku angažovanosť, na sympóziu navyše vystúpili aj študentky 2. ročníka Mgr. štúdia Bc. Zuzana Andraščíková, Bc. Zuzana Terazová, Bc. Jana Haňonová. Vystúpenie trojice študentiek na sympóziu bolo dôkazom intenzívnej spolupráce so študentmi. Ich príspevok bol zameraný na prezentáciu ich skúsenosti so service learningovým projektom v segregovanej rómskej komunite v rámci predmetu *Komunitná sociálna práca*. Všetky aktivity ocenených študentov sa realizovali pri príležitosti *Svetového dňa sociálnej práce*, ktorého tohtoročnou témou bola medzigeneračná solidarita.

Aktuálne výskumné trendy a aplikačné prístupy

Sympóziu svojim interdisciplinárnym charakterom vytvorilo platformu pre kritickú reflexiu súčasných trendov v sociálnej práci a umožnilo hlbšiu analýzu procesu transferu vedeckých poznatkov do aplikačnej sféry. Prednesené príspevky vynikali metodologickou precíznosťou a dôrazom na prienik medzi teoretickými rámcami a praktickými intervenciami.

Podujatie zároveň poukázalo na potrebu systematického prepájania akademického výskumu s požiadavkami praxe a na význam profesijnej adaptability v kontexte dynamicky sa meniaceho sociálneho prostredia. Vedecký diskurz v rámci sympózia tak významne obohatil odbornú komunitu, podnietil nové smerovania v oblasti výskumu a otvoril priestor pre ďalšiu akademickú aj praktickú spoluprácu na medzinárodnej úrovni.

Organizátorom sympózia patrí uznanie za precíznu odbornú prípravu a vytvorenie priestoru pre vedecký dialóg, ktorý potvrdil význam sociálnej práce ako dynamicky sa rozvíjajúcej disciplíny s kľúčovou úlohou v súčasnej spoločnosti. Podujatie sa uskutočnilo ako súčasť riešenia vedeckých projektov: VEGA č. 1/0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojennej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce* a KEGA 034PU-4/2025 *Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II*.

PhDr. Iveta Bendulová, PhD.,
PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove

ZÚČASTNILI SME SA MOBILITY NA MALDIVSKEJ NÁRODNEJ UNIVERZITE V MALÉ

Správa z medzinárodnej mobility

V termíne od 22.5. – 28.5.2025 prebiehala **medzinárodná mobilita Svet** ako súčasť programu **Erasmus+**, ktorej sa zúčastnili dekan *Filozofickej fakulty PU v Prešove* a garantka odboru, prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA a riaditeľka *Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove*, doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD. Pracovná cesta sa konala v rámci **Akcie KA131 Svet**, ktorá podporuje medzinárodné aktivity a mobility do tzv. tretích krajín celého sveta. Účelom pracovnej cesty bolo rozširovanie a posilňovanie siete odborných kontaktov, budovanie medzinárodného partnerstva medzi inštitúciami a podpora stratégie internacionalizácie. Prostredníctvom aktivít, ktoré boli organizované vedením *The Maldives National University* a *Faculty of Health Sciences*, boli naplnené stanovené ciele mobility s uskutočnením dohody o ďalšej spolupráci na vedecko-výskumných aktivitách. Vážnosť kreovania **pilierov budúcej spolupráce** podporila účasť popredných predstaviteľov univerzity na spoločných pracovných stretnutiach, ktorých sa zúčastnili: dekan *Faculty of Health Sciences of the Maldives National University* - **Dr. Aishath Shanoora**, prorektorka - **Dr. Aishath Shehenaz Adam**, zástupkyňa prorektora pre oblasť výskumu a podnikania - **Dr. Raheema Abdul Raheem** a vedúca *Katedry behaviorálnych vied* - **Mariyam Neeris**. K ďalším významným osobnostiam patrili riaditeľka *Katedry lekárskych vied* - **Fathimath Shirani**, riaditeľ *Katedry rehabilitačných vied* - **Ammar Suhail** a vedúci oddelenia administratívneho a podporného tímu - **Hassan Mohamed**. Stretli sme sa aj so zástupkyňou riaditeľa

medzinárodného oddelenia, ktorou je **Hushama Saeed** a s riaditeľom univerzitnej knižnice **Hussainom Haleem**. Mali sme tak príležitosť oboznámiť sa s digitálnym repozitárom **Saruna**. Ide o online databázu poskytujúcu miesto na zhromažďovanie, prispievanie a zdieľanie digitálnych vzdelávacích zdrojov vzťahujúcich sa ku *Maledivám* a jednotlivým lokálnym problematikám, ktoré prispievajú ku skvalitneniu výučby a sú s obľubou využívané vo výskumných a vzdelávacích aktivitách. Významným obohatením bol job shadowing spojený s diskusiou a otvoreným priestorom pre kladenie otázok, ktorý nám poskytol vhľad do výučbovej činnosti, úloh vyučujúcich a fungovania univerzitných subsystémov. Stretnutie s vedením fakulty, s pracovníkmi dekanátu fakulty či s pracovníkmi knižnice a pozorovanie kolegov v práci podporilo náš záujem bližšie sa oboznamovať so špecifikami praktickej a teoretickej prípravy študentov v odbore sociálna práca.

V krajine s najnižšou priemernou nadmorskou výškou na svete sa nachádza *Maldivská národná univerzita*. Univerzita ponúka štúdium rôznych študijných programov, medzi nimi aj sociálnej práce, ktoré sa uskutočňuje na *Fakulte zdravotníckych vied*. Centrom záujmu je posilňovať spoluprácu univerzity s ďalšími pracoviskami a s komunitou so zámerom sprostredkovať študentom skúsenosti formujúce ich budúce smerovanie. Fakulta bola otvorená v roku 1973 a patrí k najstarším na univerzite. Má **stabilné postavenie** v rámci vzdelávania so zdravotníckou orientáciou, a rovnako poskytuje **kvalitnú prípravu pre prax** v rámci študijných odborov, akými sú poradenstvo, sociálna práca či psychológia. V rámci pracovných stretnutí sme mali možnosť **prezentovať Prešovskú univerzitu v Prešove, Filozofickú fakultu, Inštitút edukológie a sociálnej práce a Prešovskú školu sociálnej práce**. Vymenili sme si vzájomné postrehy a

poznatky týkajúce sa vzdelávania v sociálnej práci vzhľadom ku bohatým výskumným a pedagogickým skúsenostiam IESP a univerzity v Malé.

Maldivská národná univerzita sa koncentruje na dôležité oblasti praxe - zneužívanie detí, domáce násilie, duševné zdravie, zneužívanie drog a drogovú závislosť, kriminalitu, násilie, spravodlivosť a sociálnu politiku. Mohli sme preto s potrebnou dávkou erudície pristúpiť ku rokovaniam o **budúcom smerovaní našej spolupráce** na vedecko-výskumných projektoch. Podobne ako u nás, fakulta ponúka študentom množstvo príležitostí pre otestovanie vedomostí v praxi prostredníctvom odbornej praxe podporujúcej u študentov zodpovedný prístup k riešeniu aktuálnych problémov. Výučba prebieha kombinovanou formou s cieľom umožniť študentom realizáciu v oblasti sociálnej praxe týkajúcej sa ochrany detí, domáceho násillia, drogovej závislosti, nápravných zariadení, väzenia a podmieneného prepustenia, sociálnej ochrany či duševného zdravia.

Inštitút edukológie a sociálnej práce má pestrú históriu národných a medzinárodných aktivít posilňujúcich status sociálnej práce. Je členom **EASSW** a v rámci svojho členstva má IESP bohaté skúsenosti s medzinárodnou spolupracou v oblasti organizácie konferencií, účasti na projektoch, publikačnej a výskumnej činnosti. Je jedným z univerzitných pracovísk na *Slovensku*, ktoré medzi prvými vytvorilo študijný odbor sociálna práca po zmene socialistického režimu. Inštitút spolupracoval s výskumnými a odbornými inštitúciami, ako sú *Slovenská akadémia vied, Slovenská sociologická spoločnosť* a i. Potenciál inštitútu prispieť k rozvoju a profesionalizácii sociálnej práce zdôrazňuje fakt, že sa niekoľkokrát stal **sídlom Asociácie vzdelávateľov sociálnej práce na Slovensku**, podporil jej vznik a naplnil jej ciele zamerané

na zlepšenie kvality študijného odboru sociálna práca a výkonu sociálnej práce v praxi, ako aj na podporu inštitucionalizácie sociálnej práce ako samostatného spoločenskovedného odboru. Od roku 2011 aktivity IESP obohacuje **Centrum pre edukáciu a výskum seniorov** (CEVS), ktoré sa stalo jeho súčasťou. Zámerom CEVS je naplňať požiadavky rozvoja znalostnej spoločnosti, podporovať spoluprácu v stredoeurópskom priestore a výskum starnutia odrážajúci demografické trendy. Medzi ďalšie špecializované a výskumné pracoviská na *Filozofickej fakulte* patrí **Laboratórium starostlivosti o seba** (*Self-Care Lab*), ktoré bolo zriadené na IESP v roku 2023. Nadviazalo na aktivity medzinárodného výskumného projektu **Global Self-Care Initiative**, ktorý sa zameriava na profesionálnu a osobnú starostlivosť o seba sociálnych pracovníkov v rôznych krajinách sveta a na ktorom sa IESP aktívne podieľa už desaťročie. Ďalším významným faktom je ocenenie inštitútu získaného v roku 2021 - **Cena Alice Salomonovej**, ktorú udeľuje EASSW za inovatívne pedagogické a praktické skúsenosti vo vzdelávaní v sociálnej práci.

Je zjavné, že IESP je spoľahlivým partnerom pre spoluprácu a zdieľanie skúseností. Intenzívne sa angažuje v medzinárodnej spolupráci uvedomujúc si nevyhnutnosť budovania sociálneho kapitálu s fókusom na rozvíjanie kľúčových zručností a vedomostí, ako aj osvojenie metód nevyhnutných pre výkon sociálnej práce. Preto je pochopiteľné naše nadšenie z prejavenej záujmu univerzity o spoluprácu v rôznych oblastiach výskumnej činnosti a pri kreovaní študijných programov. Výnimočnosť univerzity podčiarkuje zanietenosť a skutočný záujem skvalitňovať prípravu študentov pre prax. Naštartovali sme platformu pre spoločné napĺňanie

princípu internacionalizácie deklarovaným úsilím, otvorenosťou, aktivitami a agendou oboch pracovísk, čo považujeme za významný benefit našej cesty za nepoznaným.

doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD.
prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA
 Inštitút edukológie a sociálnej práce
 Filozofická fakulta
 Prešovská univerzita v Prešove

POKYNY PRE AUTORKY A AUTOROV

Redakcia prijíma príspevky, ktoré zodpovedajú profilu časopisu. Vami zaslaný príspevok musí byť určený výhradne na publikáciu v časopise *JOURNAL SOCIOTERAPIE*.

Informácie o postupe prijatia

Redakcia prijíma príspevky, ktoré zodpovedajú profilu časopisu. Zaslaný príspevok musí byť určený výhradne pre publikovanie v časopise *Journal socioterapie*. Počet príspevkov od jedného autora je obmedzený na dva za jeden rok. V prípade mimoriadneho vydania časopisu sa počet príspevkov rozšíri.

Ponuka rukopisu a redakčný postup

Akademickým textom sa na účely časopisu rozumie výskumná, resp. prehľadová štát' (teoretická, syntetizujúca, historizujúca a i.). Predpokladom zaradenia príspevku do recenzného konania je skutočnosť, že autor v texte systematicky pracuje s relevantnými prameňmi, objasňuje výskumnú metodológiu a vzhľadom na svoj výskumný cieľ prezentuje zistenia. Toto je v rámci recenzného konania posudzované dvoma na sebe nezávislými recenzentmi. Vzhľadom na profesijný a úzko špecializovaný charakter časopisu sú preferované texty, ktoré obsahujú popri spomínaných aspektoch tiež aplikačnú dimenziu, v ktorej autor objasňuje relevantnosť svojich zistení v kontexte socioterapie v sociálnej práci. Toto je v rámci recenzného konania posudzované ako tzv. odborová primeranosť článku, ktorú vykonáva šéfredaktor a editor.

Rukopisy by mali byť zostavené s rešpektom k požadovanej štruktúre abstraktu (t. j. ciele, teoretické východiská, metódy, výsledky a implikácie pre socioterapiu v sociálnej práci). Recenzné konanie je obojstranne anonymné a je vykonávané dvoma na sebe nezávislými recenzentmi. Práce sú posudzované po stránke obsahovej i formálnej. V prípade potreby môže byť práca vrátená autorom na doplnenie, či na prepracovanie. Na základe posudkov bude redakčnou radou

rozhodnuté o prijatí alebo odmietnutí rukopisu. V sporných prípadoch rozhoduje celá redakčná rada. Redakcii sa prostredníctvom emailovej komunikácie zasielajú dve prevedenia rukopisu. Jedno z nich nesmie obsahovať žiadne údaje, ktoré by mohli viesť k identifikácii autora. Druhé prevedenie prispievateľ odošle v kompletnej verzii.

Rozhodnutie o vydaní

O výsledku publikačného konania (posúdenie odborovej primeranosti a recenzného konania) je autor vyrozumený najneskôr do ôsmich mesiacov od dátumu prijatia príspevku. V priebehu recenzného konania dostane autor štyri spätné väzby: prijatie rukopisu; posúdenie odborovej primeranosti, schválenie recenzentmi a zaradenie do edície.

Náležitosti rukopisu

Text musí byť napísaný v súlade s platnými normami slovenského jazyka a obsahovať uvedené náležitosti:

I. NÁZOV: výstižný a stručný, zodpovedajúci obsahu, v slovenskom a anglickom jazyku.

II. ABSTRAKT A KLÚČOVÉ SLOVÁ: v slovenskom a anglickom jazyku, v rozsahu maximálne 200 slov.

III. VLASTNÝ TEXT (v rozsahu minimálne 6 NS) obsahujúci: úvod, cieľ, teoretické východiská, metódy, výsledky, implikácie pre sociálnu prácu.

IV. ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV – autorov a autorky žiadame, aby venovali zvýšenú pozornosť presnému a korektnému odkazovaniu podľa normy ISO 690: 2012. V ZBO sa uvádzajú celé krstné mená, nielen iniciály.

V. AFILIÁCIA (nepovinná)

VI. KONTAKT NA AUTORA/AUTORKU – meno a priezvisko s titulmi, presná adresa pracoviska (bez skratiek)

Citačná norma

Zdroje v texte a zozname bibliografických odkazov sú zapisované podľa normy *ISO 690: 2012*. V texte je využívaná metóda systému I. mena a dátumu (tzv. harvardský

systém). Príklady správneho zápisu citovania, parafrázovania a zápisu v zozname bibliografických odkazov nájdete na webovej stránke univerzitetnej knižnice Prešovskej univerzity: <https://www.pulib.sk/web/data/pulib/subory/stranka/ezp-citovanie-kucianova-2019.pdf>

Formálne požiadavky

Váš rukopis prosím upravte podľa šablóny dostupnej na: <https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/ieasp-ff/journal-socioterapie/>

Publikačná etika

Rukopisy sú posudzované v obojstranne anonymnom recenznom konaní 2 odborníkmi. Redakcia časopisu *JOURNAL*

SOCIOTERAPIE vynakladá všetko úsilie, aby bola zachovaná nestrannosť recenzného konania a tiež zachovaná anonymita autorov. Autor u ktorého bude objavený plagiát alebo falšovanie dát stráca možnosť na publikovanie v časopise *JOURNAL SOCIOTERAPIE*. Autor zaslaním svojho príspevku udeľuje súhlas so zverejnením svojho príspevku v elektronickej podobe na webovom sídle v databáze časopisu *JOURNAL SOCIOTERAPIE*: <https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/ieasp-ff/journal-socioterapie/>

Rozhodnutie o vydaní

O výsledku recenzného konania je autor vyrozumený najneskôr do 3 mesiacov od zaslania rukopisu.

ISSN 2453-7543

© Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

2025